

17.06.1998. likums "Krimināllikums" ("LV", 199/200 (1260/1261), 08.07.1998.) [spēkā ar 01.04.1999.] ar grozījumiem:

- 18.05.2000. likums ("LV", 197/200 (2108/2111), 01.06.2000.) [spēkā ar 15.06.2000.]
- 01.06.2000. likums ("LV", 223/225 (2134/2136), 14.06.2000.) [spēkā ar 28.06.2000.]
- 20.06.2001. likums ("LV", 100 (2487), 28.06.2001.) [spēkā ar 12.07.2001.]
- 25.04.2002. likums ("LV", 69 (2644), 09.05.2002.) [spēkā ar 23.05.2002.]
- 20.06.2002. likums ("LV", 104 (2679), 10.07.2002.) [spēkā ar 01.11.2002.]
- 17.10.2002. likums ("LV", 161 (2736), 06.11.2002.) [spēkā ar 20.11.2002.]
- 31.10.2002. likums ("LV", 168 (2743), 19.11.2002.) [spēkā ar 01.01.2003.]
- 10.04.2003. likums ("LV", 65 (2830), 30.04.2003.) [spēkā ar 14.05.2003.]
- 12.06.2003. likums ("LV", 97 (2862), 01.07.2003.) [spēkā ar 15.07.2003.]
- 11.12.2003. likums ("LV", 180 (2945), 19.12.2003.) [spēkā ar 02.01.2004.]
- 18.12.2003. likums ("LV", 183 (2948), 30.12.2003.) [spēkā ar 01.01.2004.]
- 15.01.2004. likums ("LV", 8 (2956), 16.01.2004.) [spēkā ar 17.01.2004.]
- 22.01.2004. likums ("LV", 15 (2963), 29.01.2004.) [spēkā ar 01.02.2004.]
- 12.02.2004. likums ("LV", 34 (2982), 03.03.2004.) [spēkā ar 01.01.2005.]
- 29.04.2004. likums ("LV", 74 (3022), 12.05.2004.) [spēkā ar 26.05.2004.]
- 20.05.2004. likums ("LV", 90 (3038), 04.06.2004.) [spēkā ar 18.06.2004.]
- 27.05.2004. likums ("LV", 93 (3041), 10.06.2004.) [spēkā ar 24.06.2004.]
- 16.12.2004. likums ("LV", 208 (3156), 28.12.2004.) [spēkā ar 11.01.2005.]
- 28.04.2005. likums ("LV", 78 (3236), 18.05.2005.) [spēkā ar 01.06.2005.]
- 05.05.2005. likums ("LV", 82 (3240), 25.05.2005.) [spēkā ar 01.10.2005.]
- 26.05.2005. likums ("LV", 92 (3250), 10.06.2005.) [spēkā ar 24.06.2005.]
- 28.09.2005. likums ("LV", 156 (3314), 30.09.2005.) [spēkā ar 01.10.2005.]
- 06.10.2005. likums ("LV", 167 (3325), 20.10.2005.) [spēkā ar 03.11.2005.]
- 08.12.2005. likums ("LV", 205 (3363), 22.12.2005.) [spēkā ar 05.01.2006.]
- 16.02.2006. likums ("LV", 39 (3407), 08.03.2006.) [spēkā ar 22.03.2006.]
- 12.10.2006. likums ("LV", 174 (3542), 01.11.2006.) [spēkā ar 15.11.2006.]
- 14.12.2006. likums ("LV", 207 (3575), 29.12.2006.) [spēkā ar 01.01.2007.]
- 21.06.2007. likums ("LV", 107 (3683), 05.07.2007.) [spēkā ar 19.07.2007.]
- 08.11.2007. likums ("LV", 188 (3764), 22.11.2007.) [spēkā ar 01.09.2008.]
- 13.12.2007. likums ("LV", 208 (3784), 29.12.2007.) [spēkā ar 12.01.2008.]
- 13.12.2007. likums ("LV", 208 (3784), 29.12.2007.) [spēkā ar 12.01.2008.]
- 30.10.2008. likums ("LV", 177 (3961), 13.11.2008.) [spēkā ar 27.11.2008.]
- 21.05.2009. likums ("LV", 90 (4076), 10.06.2009.) [spēkā ar 01.07.2009.]
- 16.06.2009. likums ("LV", 100 (4086), 30.06.2009.) [spēkā ar 01.07.2009.]

**Redakcijas:** [01.04.1999] [15.06.2000] [28.06.2000] [12.07.2001] [23.05.2002] [01.11.2002] [20.11.2002] [01.01.2003] [14.05.2003] [15.07.2003] [01.01.2004] [02.01.2004] [17.01.2004] [01.02.2004] [26.05.2004] [18.06.2004] [24.06.2004] [01.01.2005] [11.01.2005] [01.06.2005] [24.06.2005] [01.10.2005] [03.11.2005] [01.01.2006] [05.01.2006] [22.03.2006] [15.11.2006] [01.01.2007] [19.07.2007] [12.01.2008] [01.09.2008] [27.11.2008] [**01.07.2009**] [01.01.2013]

**Redakcija uz 01.07.2009.**

Saeima ir pieņēmusi un Valsts prezidents izsludina šādu likumu:

# Kriminālikums

## VISPĀRĪGĀ DAĻA

### I nodaļa Vispārīgie noteikumi

#### 1.pants. Kriminālatbildības pamats

(1) Pie kriminālatbildības saucama un sodāma tikai tāda persona, kura ir vainīga noziedzīga nodarījuma izdarīšanā, tas ir, kura ar nodomu (tīši) vai aiz neuzmanības izdarījusi šajā likumā paredzētu nodarījumu, kam ir visas noziedzīga nodarījuma sastāva pazīmes.

(2) Atzīt par vainīgu noziedzīga nodarījuma izdarīšanā un uzlikt kriminālsodu var ar tiesas spriedumu un saskaņā ar likumu.

(3) Likumā noteiktajos gadījumos personu atzīst par vainīgu noziedzīga nodarījuma izdarīšanā un sodu nosaka arī prokurors, sastādot priekšrakstu par sodu.

*(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 28.09.2005. likumu, kas stājas spēkā 01.10.2005.)*

#### 2.pants. Kriminālikuma spēks Latvijas teritorijā

(1) Persona, kas izdarījusi noziedzīgu nodarījumu Latvijas teritorijā, atbild saskaņā ar šo likumu.

(2) Ja noziedzīgu nodarījumu Latvijas teritorijā izdarījis ārvalstu diplomātiskais pārstāvis vai cita persona, kura saskaņā ar spēkā esošajiem likumiem vai Latvijas Republikai saistošiem starptautiskajiem līgumiem nav pakļauta Latvijas Republikas jurisdikcijai, jautājums par šīs personas saukšanu pie kriminālatbildības izlemjams diplomātiskā ceļā vai saskaņā ar valstu savstarpējo vienošanos.

#### 3.pants. Kriminālikuma spēks uz gaisakuģiem, jūras un upju kuģiem ārpus Latvijas teritorijas

Persona, kas noziedzīgu nodarījumu izdarījusi ārpus Latvijas teritorijas, atrodoties uz gaisakuģa, jūras vai upju kuģa vai cita peldoša līdzekļa, ja šis līdzeklis reģistrēts Latvijas Republikā un ja Latvijas Republikai saistošos starptautiskajos līgumos nav noteikts citādi, saucama pie atbildības saskaņā ar šo likumu.

#### 4.pants. Kriminālikuma spēks ārpus Latvijas teritorijas

(1) Latvijas pilsoņi, nepilsoņi vai ārzemnieki, kuriem ir pastāvīgās uzturēšanās atļauja Latvijas Republikā, par citas valsts teritorijā vai ārpus jebkuras valsts teritorijas izdarītu noziedzīgu nodarījumu Latvijas teritorijā saucami pie atbildības saskaņā ar šo likumu.

(2) Latvijas Republikas karavīri, kuri izvietoti ārpus Latvijas teritorijas, par noziedzīgiem nodarījumiem saucami pie atbildības saskaņā ar šo likumu, ja Latvijas Republikai saistošos starptautiskajos līgumos nav noteikts citādi.

(3) Ārzemnieki, kuriem nav pastāvīgās uzturēšanās atļaujas Latvijas Republikā un kuri izdarījuši citas valsts teritorijā smagus vai sevišķi smagus noziegumus, kas vērsti pret Latvijas Republikas vai tās iedzīvotāju interesēm, neatkarīgi no tās valsts likumiem, kuras teritorijā izdarīts noziegums, saucami pie kriminālatbildības saskaņā ar šo likumu, ja tie nav saukti pie kriminālatbildības vai nodoti tiesai saskaņā ar nozieguma izdarīšanas vietas valsts likumiem.

(4) Ārzemnieki, kuriem nav pastāvīgās uzturēšanās atļaujas Latvijas Republikā un kuri izdarījuši noziedzīgu nodarījumu citas valsts teritorijā, neatkarīgi no nodarījuma izdarīšanas vietas valsts likumiem saucami pie atbildības saskaņā ar šo likumu Latvijas Republikai saistošos starptautiskajos līgumos paredzētajos gadījumos, ja par šo nodarījumu tie nav saukti pie kriminālatbildības vai nodoti tiesai citas valsts teritorijā.

*(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 17.10.2002., 16.12.2004. un 21.05.2009. likumu, kas stājas spēkā 01.07.2009.)*

## **5.pants. Krimināllikuma spēks laikā**

(1) Nodarījuma (darbības vai bezdarbības) noziedzīgumu un sodāmību nosaka likums, kas bijis spēkā šā nodarījuma izdarīšanas laikā.

(2) Likumam, kas atzīst nodarījumu par nesodāmu, mīkstina sodu vai ir citādi labvēlīgs personai, ja vien attiecīgajā likumā nav noteikts citādi, ir atpakaļejošs spēks, proti, tas attiecas uz nodarījumiem, kas izdarīti pirms attiecīgā likuma spēkā stāšanās, kā arī uz personu, kura izcieš sodu vai izcietusi sodu, bet kurai saglabājusies sodāmība.

(3) Likumam, kas atzīst nodarījumu par sodāmu, pastiprina sodu vai ir citādi nelabvēlīgs personai, atpakaļejoša spēka nav.

(4) Persona, kas izdarījusi noziegumu pret cilvēci, noziegumu pret mieru, kara noziegumu un piedalījies genocīdā, ir sodāma neatkarīgi no šo noziegumu izdarīšanas laika.

## **II nodaļa Noziedzīgs nodarījums**

### **6.pants. Noziedzīga nodarījuma jēdziens**

(1) Par noziedzīgu nodarījumu atzīstams ar nodomu (tīši) vai aiz neuzmanības izdarīts nodarījums (darbība vai bezdarbība), kurš paredzēts šajā likumā un par kuru izdarīšanu draud kriminālsods.

(2) Par noziedzīgu nav atzīstams nodarījums (darbība vai bezdarbība), kam ir šajā likumā paredzēta nodarījuma sastāva pazīmes, bet kas izdarīts apstākļos, kuri izslēdz kriminālatbildību.

### **7.pants. Noziedzīgu nodarījumu klasifikācija**

(1) Noziedzīgi nodarījumi ir kriminālpārkāpumi un noziegumi. Noziegumi iedalāmi šādi: mazāk smagi noziegumi, smagi noziegumi un sevišķi smagi noziegumi.

(2) Kriminālpārkāpums ir nodarījums, par kuru šajā likumā paredzēta brīvības atņemšana uz laiku, ne ilgāku par diviem gadiem, vai vieglāks sods.

(3) Mazāk smags noziegums ir tīšs nodarījums, par kuru šajā likumā paredzēta brīvības atņemšana uz laiku, ilgāku par diviem gadiem, bet ne ilgāku par pieciem gadiem, kā arī nodarījums, kurš izdarīts aiz neuzmanības un par kuru šajā likumā paredzēta brīvības atņemšana uz laiku, ilgāku par diviem gadiem, bet ne ilgāku par desmit gadiem.

(4) Smags noziegums ir tīšs nodarījums, par kuru šajā likumā paredzēta brīvības atņemšana uz laiku, ilgāku par pieciem gadiem, bet ne ilgāku par desmit gadiem, kā arī nodarījums, kurš izdarīts aiz neuzmanības un par kuru šajā likumā paredzēta brīvības atņemšana uz laiku, ilgāku par desmit gadiem.

(5) Sevišķi smags noziegums ir tīšs nodarījums, par kuru šajā likumā paredzēta brīvības atņemšana uz laiku, ilgāku par desmit gadiem, mūža ieslodzījums vai nāves sods.

*(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 21.05.2009. likumu, kas stājas spēkā 01.07.2009.)*

## **8.pants. Vainas formas**

(1) Par vainīgu noziedzīgā nodarījumā atzīstama tikai persona, kas to izdarījusi ar nodomu (tīši) vai aiz neuzmanības.

(2) Nosakot noziedzīgo nodarījumu izdarījušās personas vainas formu, jākonstatē šīs personas psihiskā attieksme pret noziedzīgā nodarījuma objektīvajām pazīmēm.

## **9.pants. Noziedzīgā nodarījuma izdarīšana ar nodomu (tīši)**

Noziedzīgais nodarījums atzīstams par izdarītu ar nodomu (tīši), ja persona, kas to izdarījusi, ir paredzējusi nodarījuma sekas un vēlējusies tās (tiešs nodoms) vai, kaut arī šīs sekas nav vēlējusies, tomēr apzināti pieļāvusi to iestāšanos (netiešs nodoms).

## **10.pants. Noziedzīgā nodarījuma izdarīšana aiz neuzmanības**

(1) Noziedzīgais nodarījums atzīstams par izdarītu aiz neuzmanības, ja persona, kas to izdarījusi, ir paredzējusi savas darbības vai bezdarbības seku iestāšanās iespēju, tomēr vieglprātīgi paļāvusies, ka tās varēs novērst (noziedzīga pašpaļāvība), vai arī nav paredzējusi šādu seku iestāšanās iespēju, kaut gan pēc nodarījuma konkrētajiem apstākļiem tai vajadzēja un tā varēja tās paredzēt (noziedzīga nevērība).

(2) Šajā likumā paredzētais nodarījums nav krimināli sodāms, ja persona neparedzēja, tai nevajadzēja un tā nevarēja paredzēt savas darbības vai bezdarbības seku iestāšanās iespēju.

## **11.pants. Vecums, ar kuru iestājas kriminālatbildība**

Pie kriminālatbildības saucama fiziskā persona, kas līdz noziedzīga nodarījuma izdarīšanas dienai sasniegusi četrpadsmit gadu vecumu. Mazgadīgais, tas ir, persona, kas nav sasniegusi četrpadsmit gadu vecumu, pie kriminālatbildības nav saucams.

## **12.pants. Fiziskās personas kā juridiskās personas pārstāvja atbildība**

(1) Juridiskās personas lietā atbild tā fiziskā persona, kura nodarījumu izdarījusi, rīkodamās individuāli vai kā attiecīgās juridiskās personas koleģiālās institūcijas loceklis, balstoties uz tiesībām pārstāvēt juridisko personu, darboties tās uzdevumā vai pieņemt lēmumus juridiskās personas vārdā, vai īstenodama kontroli juridiskās personas ietvaros vai būdama juridiskās personas dienestā.

(2) Juridiskajām personām, kas nav publisko tiesību juridiskās personas, var piemērot šā likuma VIII<sup>1</sup> nodaļā paredzētos piespiedu ietekmēšanas līdzekļus.

*(05.05.2005. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.10.2005.)*

## **13.pants. Nepieskaitāmība**

(1) Pie kriminālatbildības nav saucama persona, kas nodarījuma izdarīšanas laikā atradusies nepieskaitāmības stāvoklī, tas ir, psihisko traucējumu vai garīgās atpalcības dēļ nav varējusi saprast savu darbību vai to vadīt.

(2) Personai, kas atzīta par nepieskaitāmu, tiesa piemēro šajā likumā noteiktos medicīniska rakstura piespiedu līdzekļus.

## **14.pants. Ierobežota pieskaitāmība**

(1) Ja persona noziedzīga nodarījuma izdarīšanas laikā psihisko traucējumu vai garīgās atpalcības dēļ nav bijusi spējīga visā pilnībā saprast savu darbību vai to vadīt, tas ir, atradusies ierobežotas pieskaitāmības stāvoklī, tai atkarībā no nodarījuma konkrētajiem apstākļiem tiesa var mīkstināt piespriežamo sodu vai šo personu atbrīvot no soda.

(2) Personai, kura atzīta par ierobežoti pieskaitāmu, tiesa piemēro šajā likumā noteiktos medicīniska rakstura piespiedu līdzekļus.

### **15.pants. Pabeigts un nepabeigts noziedzīgs nodarījums**

(1) Par pabeigtu atzīstams noziedzīgs nodarījums, ja tam ir visas šajā likumā paredzētās noziedzīga nodarījuma sastāva pazīmes.

(2) Sagatavošanās noziegumam un nozieguma mēģinājums ir nepabeigts noziedzīgs nodarījums.

(3) Par sagatavošanos noziegumam atzīstama līdzekļu vai rīku sameklēšana vai pielāgošana vai citāda tīša labvēlīgu apstākļu radīšana tīša nozieguma izdarīšanai, ja turklāt tas nav turpināts no vainīgā gribas neatkarīgu iemeslu dēļ. Kriminālatbildība iestājas tikai par sagatavošanos smagiem vai sevišķi smagiem noziegumiem.

(4) Par nozieguma mēģinājumu atzīstama apzināta darbība (bezdarbība), kas tieši vērsta uz tīšu tā izdarīšanu, ja noziegums nav izdarīts līdz galam no vainīgā gribas neatkarīgu iemeslu dēļ.

(5) Atbildība par sagatavošanos noziegumam vai nozieguma mēģinājumu iestājas saskaņā ar to pašu šā likuma pantu, kas paredz atbildību par konkrēto nodarījumu.

(6) Par mēģinājumu izdarīt kriminālpārkāpumu persona nav saucama pie kriminālatbildības.

### **16.pants. Labprātīga atteikšanās**

(1) Labprātīga atteikšanās no noziedzīga nodarījuma izdarīšanas ir personas uzsāktā noziedzīga nodarījuma pilnīga pārtraukšana pēc šīs personas gribas, tai apzinoties, ka pastāv iespēja noziedzīgo nodarījumu izdarīt līdz galam.

(2) Persona, kas labprātīgi atteikusies no noziedzīga nodarījuma izdarīšanas, nav saucama pie kriminālatbildības. Šāda persona atbild tikai tajā gadījumā, ja tās faktiski izdarītajā nodarījumā ir cita noziedzīga nodarījuma sastāva pazīmes.

### **17.pants. Noziedzīga nodarījuma izdarītājs**

Par noziedzīga nodarījuma izdarītāju uzskatāma persona, kas noziedzīgo nodarījumu pati tieši izdarījusi vai tā izdarīšanā izmantojusi citu personu, kura saskaņā ar šā likuma nosacījumiem nav saucama pie kriminālatbildības.

### **18.pants. Vairāku personu piedalīšanās noziedzīgā nodarījumā**

Divu vai vairāku personu kopīga apzināta piedalīšanās tīša noziedzīga nodarījuma izdarīšanā ir dalība vai līdzdalība.

### **19.pants. Dalība**

Par dalību (līdzizdarīšanu) uzskatāma apzināta noziedzīga darbība, ar kuru tīšu noziedzīgu nodarījumu kopīgi, to apzinoties, tieši izdarījušas divas vai vairākas personas (tas ir, grupa). Katra no šīm personām ir noziedzīgā nodarījuma dalībnieks (līdzizdarītājs).

## **20.pants. Līdzdalība**

(1) Par līdzdalību uzskatāma apzināta darbība vai bezdarbība, ar kuru persona (līdzdalībnieks) kopīgi ar citu personu (izdarītāju) piedalījusies tīša noziedzīga nodarījuma izdarīšanā, bet pati nav bijusi tā tiešā izdarītāja. Noziedzīga nodarījuma līdzdalībnieki ir organizētāji, uzskūditāji, atbalstītāji.

(2) Par organizētāju uzskatāma persona, kas noziedzīga nodarījuma izdarīšanu organizējusi vai vadījusi.

(3) Par uzskūditāju uzskatāma persona, kas pamudinājusi citu personu izdarīt noziedzīgu nodarījumu.

(4) Par atbalstītāju uzskatāma persona, kas apzināti veicinājusi noziedzīga nodarījuma izdarīšanu, dodot padomus, norādījumus, līdzekļus vai novēršot šķēršļus tā izdarīšanai, kā arī persona, kas iepriekš apsolījusi noslēpt noziedzīga nodarījuma izdarītāju vai līdzdalībnieku, noziedzīga nodarījuma izdarīšanas rīkus un līdzekļus, noziedzīga nodarījuma pēdas vai noziedzīgā kārtā iegūtos priekšmetus vai arī iepriekš apsolījusi iegādāties vai realizēt šādus priekšmetus.

(5) Līdzdalībnieks noziedzīgos nodarījumos saucams pie atbildības saskaņā ar to pašu šā likuma pantu, kas paredz izdarītāja atbildību.

(6) Individuālās noziedzīga nodarījuma sastāva pazīmes, kas attiecas uz noziedzīga nodarījuma izdarītāju vai līdzdalībnieku, neietekmē citu dalībnieku vai līdzdalībnieku atbildību.

(7) Ja līdzdalībnieks nav apzinājies kādu no izdarītāja un citu līdzdalībnieku izdarītajiem noziedzīgajiem nodarījumiem, viņš par tiem nav saucams pie kriminālatbildības.

(8) Ja izdarītājs noziegumu nav izdarījis līdz galam no viņa gribas neatkarīgu iemeslu dēļ, līdzdalībnieki ir atbildīgi par līdzdalību attiecīgā nozieguma mēģinājumā. Ja izdarītājs nav uzsācis nozieguma izdarīšanu, līdzdalībnieki ir atbildīgi par sagatavošanos attiecīgajam noziegumam.

(9) Organizētāja un uzskūditāja labprātīga atteikšanās no noziedzīgā nodarījuma izdarīšanas līdz galam uzskatāma par tādu tikai tajos gadījumos, kad viņi savlaicīgi darījuši visu iespējamo, lai novērstu ar viņu līdzdalību iecerētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu, un šis nodarījums nav izdarīts. Atbalstītājs nav saucams pie kriminālatbildības, ja viņš līdz noziedzīgā nodarījuma uzsākšanai labprātīgi atteicies sniegt apsolīto palīdzību.

## **21.pants. Organizēta grupa**

(1) Organizēta grupa ir vairāk nekā divu personu izveidota apvienība, kura radīta nolūkā kopīgi izdarīt noziedzīgus nodarījumus vai smagu vai sevišķi smagu noziegumu un kuras dalībnieki saskaņā ar iepriekšēju vienošanos sadalījuši pienākumus.

(2) Atbildība par nozieguma izdarīšanu organizētā grupā personai iestājas šajā likumā paredzētajos gadījumos par grupas izveidošanu un vadīšanu, piedalīšanos smaga vai sevišķi smaga nozieguma sagatavošanā vai noziedzīga nodarījuma izdarīšanā neatkarīgi no personas lomas kopīgi izdarītajā nodarījumā.

*(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 25.04.2002. likumu, kas stājas spēkā 23.05.2002.)*

## **22.pants. Iepriekš neapsolīta slēpšana un neziņošana**

(1) Nozieguma izdarītāja vai līdzdalībnieka, kā arī nozieguma izdarīšanas rīku un līdzekļu, nozieguma pēdu vai noziedzīgā kārtā iegūtu priekšmetu iepriekš neapsolīta slēpšana un neziņošana par noziegumu nav līdzdalība, un kriminālatbildība par to iestājas tikai šajā likumā paredzētajos gadījumos.

(2) Par iepriekš neapsolītu slēpšanu un neziņošanu neatbild noziegumu izdarījušās personas saderinātais, laulātais, vecāki, bērni, brāļi un māsas, vecvecāki un mazbērni.

(3) Likumā noteiktajos gadījumos par neziņošanu neatbild arī citas personas.

### **23.pants. Atsevišķs (vienots) noziedzīgs nodarījums**

(1) Atsevišķs (vienots) noziedzīgs nodarījums ir viens nodarījums (darbība vai bezdarbība), kam ir viena noziedzīga nodarījuma sastāva pazīmes, vai arī divi vai vairāki savstarpēji saistīti noziedzīgi nodarījumi, kurus aptver vainīgās personas vienots nodoms un kuri atbilst tikai viena noziedzīgā nodarījuma sastāva pazīmēm.

(2) Atsevišķu (vienotu) noziedzīgu nodarījumu veido arī turpināti un ilgstoši noziedzīgi nodarījumi.

(3) Atsevišķu turpinātu noziedzīgu nodarījumu veido vairākas savstarpēji saistītas tādas pašas noziedzīgas darbības, kas vērstas uz kopēju mērķi, ja tās aptver vainīgās personas vienots nodoms, tāpēc savā kopumā tās veido vienu noziedzīgu nodarījumu.

(4) Atsevišķs ilgstošs noziedzīgs nodarījums ir nepārtraukta viena noziedzīga nodarījuma sastāva realizēšana (darbība vai bezdarbība), kas saistīta ar tai sekojošu ilgstošu to pienākumu neizpildīšanu, kurus likums ar kriminālvajāšanas piedraudējumu uzlicis vainīgajai personai.

(5) Atsevišķu (vienotu) noziedzīgu nodarījumu šā likuma sevišķajā daļā īpaši paredzētajos gadījumos veido atkārtoti gada laikā izdarīti tādi paši likumpārkāpumi, par kuriem kriminālatbildība iestājas tikai tad, ja pastāv to kopums, tas ir, ja konstatēts, ka šie likumpārkāpumi šajā laikā izdarīti ne mazāk kā divas reizes, un ja iepriekšējā reizē, pārkāpējam zinot, tie likumā noteiktajā kārtībā fiksēti.

### **24.pants. Noziedzīgu nodarījumu daudzējādība**

(1) Noziedzīgu nodarījumu daudzējādība ir gan tad, kad viena persona izdara divus vai vairākus patstāvīgus noziedzīgus nodarījumus, kas atbilst vairāku noziedzīgu nodarījumu sastāvu pazīmēm vai arī tikai viena noziedzīga nodarījuma sastāva pazīmēm, ja tos neaptver vainīgās personas vienots nodoms, gan arī tad, kad persona izdara vienu noziedzīgu nodarījumu, kas atbilst vismaz divu dažādu noziedzīgu nodarījumu sastāvu pazīmēm.

(2) Noziedzīgu nodarījumu daudzējādību veido noziedzīgu nodarījumu atkārtotība, kopība un recidīvs.

(3) Noziedzīgu nodarījumu daudzējādību veido arī tādi noziedzīgi nodarījumi, par kuriem Latvijā tiek izpildīts ārvalstī piespriests sods.

*(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 20.06.2002. likumu, kas stājas spēkā 01.11.2002.)*

### **25.pants. Noziedzīgu nodarījumu atkārtotība**

(1) Noziedzīgu nodarījumu atkārtotība ir tad, kad viena persona izdara divus vai vairākus noziedzīgus nodarījumus, kas paredzēti vienā un tajā pašā šā likuma pantā, vai arī divus vai vairākus noziedzīgus nodarījumus, kas paredzēti dažādos šā likuma pantos, ja atbildība par šādu atkārtotību paredzēta šajā likumā.

(2) Noziedzīgu nodarījumu atkārtotību neveido nodarījums, par kura izdarīšanu persona atbrīvota no kriminālatbildības vai par kuru iestājies kriminālatbildības noilgums, vai par kuru noņemta vai dzēsta sodāmība likumā noteiktajā kārtībā.

(3) Gadījumos, kad noziedzīgu nodarījumu atkārtotība paredzēta šajā likumā kā noziedzīga nodarījuma sastāva pazīme, visi vainīgās personas vienā un tajā pašā šā likuma pantā paredzētie atkārtotie nodarījumi kvalificējami tikai pēc tās šā likuma panta daļas, kurā paredzēta atbildība par atkārtotu noziedzīgu nodarījumu.

#### **26.pants. Noziedzīgu nodarījumu kopība**

(1) Noziedzīgu nodarījumu kopību veido vienas personas izdarīts viens noziedzīgs nodarījums vai vairāki noziedzīgi nodarījumi, kas atbilst divu vai vairāku dažādu noziedzīgu nodarījumu sastāvu pazīmēm, ja šī persona nav notiesāta ne par vienu no šiem noziedzīgajiem nodarījumiem un nav arī iestājies kriminālatbildības noilgums.

(2) Personas izdarīts viens noziedzīgs nodarījums, kas atbilst vairāku dažādu noziedzīgu nodarījumu sastāvu pazīmēm, veido noziedzīgu nodarījumu ideālo kopību.

(3) Personas izdarīti divi vai vairāki savstarpēji nesaistīti nodarījumi, kas atbilst vairāku dažādu noziedzīgu nodarījumu sastāvu pazīmēm, veido noziedzīgu nodarījumu reālo kopību.

(4) Noziedzīgu nodarījumu kopību neveido nodarījums, par kura izdarīšanu persona atbrīvota no kriminālatbildības.

#### **27.pants. Noziedzīgu nodarījumu recidīvs**

Noziedzīga nodarījuma recidīvu veido personas izdarīts jauns noziedzīgs nodarījums pēc šīs personas notiesāšanas par agrāk izdarītu noziedzīgu nodarījumu, ja sodāmība par to nav noņemta vai dzēsta.

### **III nodaļa Apstākļi, kas izslēdz kriminālatbildību**

#### **28.pants. Kriminālatbildību izslēdzošo apstākļu veidi**

Apstākļi, kas izslēdz kriminālatbildību, kaut arī šajos apstākļos izdarītās darbības atbilst šajā likumā paredzētā noziedzīgā nodarījuma sastāva pazīmēm, ir nepieciešamā aizstāvēšanās, aizturēšana, nodarot personai kaitējumu, galējā nepieciešamība, attaisnojams profesionālais risks un noziedzīgas pavēles vai noziedzīga rīkojuma izpildīšana.

#### **29.pants. Nepieciešamā aizstāvēšanās**

(1) Nepieciešamā aizstāvēšanās ir darbība, kas izdarīta, aizsargājot valsts vai sabiedrības intereses, savas vai citas personas tiesības, kā arī personu pret uzbrukumu vai uzbrukuma draudiem tādā veidā, ka uzbrucējam tiek radīts kaitējums. Kriminālatbildība par šo darbību iestājas, ja pārkāptas nepieciešamās aizstāvēšanās robežas.

(2) Par nepieciešamās aizstāvēšanās robežu pārkāpšanu atzīstama acīmredzama aizsardzības nesamērība ar uzbrukuma raksturu un bīstamību, kā rezultātā uzbrucējam tiek radīts kaitējums, kas nav bijis nepieciešams, lai novērstu vai atvairītu uzbrukumu.

(3) Kaitējuma radīšana uzbrucējam aiz neuzmanības, atvairot uzbrukumu, nav krimināli sodāma.

(4) Personai ir tiesības uz nepieciešamo aizstāvēšanos neatkarīgi no iespējām izvairīties no uzbrukuma vai griezties pēc palīdzības pie citām personām.

#### **30.pants. Šķietamā aizstāvēšanās**



(1) Šķietamā aizstāvēšanās ir tad, kad nenotiek šā likuma 29.pantā minētais reālais uzbrukums, bet persona kļūdas pēc domā, ka šāds uzbrukums notiek.

(2) Gadījumos, kad notikuma apstākļi devuši pamatu pieņemt, ka notiek reāls uzbrukums, bet persona, kura pielietojusi aizsardzības līdzekļus, nav apzinājusies, ka šāds pieņēmums ir kļūdainis, turklāt tā nevarēja un tai arī nevajadzēja to apzināties, šīs personas darbības vērtējamās kā nepieciešamā aizstāvēšanās.

(3) Persona, kura pārkāpusi aizstāvēšanās robežas, kas būtu pieļaujamas atbilstoša reāla uzbrukuma apstākļos, atbild kā par nepieciešamās aizstāvēšanās robežu pārkāpšanu.

(4) Persona, kura kaitējumu, kas atbilst noziedzīga nodarījuma pazīmēm, šķietamajam uzbrucējam rada, neapzinādamās uzbrukuma šķietamību, lai gan konkrētajos apstākļos tai vajadzēja un tā varēja to apzināties, atbild par attiecīgo nodarījumu kā tādu, kas izdarīts aiz neuzmanības.

### **31.pants. Aizturēšana, radot personai kaitējumu**

(1) Aizturēšana, radot personai kaitējumu, ir darbība, kas vērsta pret tādu personu, kura izdara vai izdarījusi noziedzīgu nodarījumu. Kriminālatbildība par šo darbību neiestājas, ja nav pieļauta personai radītā kaitējuma acīmredzama neatbilstība nodarījuma, nepakļaušanās vai pretošanās raksturam.

(2) Persona, kura, izdarot aizturēšanu, ir pārkāpusi aizturēšanas nosacījumus, atbild par šo nosacījumu pārkāpšanu.

(3) Ja darbības, ar kurām aizturamai personai rada kaitējumu, nav bijušas nepieciešamas tās aizturēšanai, atbildība par radīto kaitējumu iestājas uz vispārējiem pamatiem.

(4) Nav krimināli sodāma kaitējuma radīšana aizturamai personai aiz neuzmanības.

### **32.pants. Galējā nepieciešamība**

Galējā nepieciešamība ir darbība, ko persona izdara, lai novērstu kaitējumu, kas apdraud valsts vai sabiedrības intereses, šīs personas vai citas personas tiesības, kā arī šo vai citu personu, ja attiecīgo kaitējumu konkrētos apstākļos nav bijis iespējams novērst ar citiem līdzekļiem un ja radītais kaitējums ir mazāks nekā novērtais. Galējā nepieciešamība izslēdz kriminālatbildību.

### **33.pants. Attaisnojams profesionālais risks**

(1) Kriminālatbildība neiestājas par kaitējumu, kas nodarīts ar profesionālu darbību, kurai ir noziedzīga nodarījuma sastāva pazīmes, ja šī darbība izdarīta, lai sasniegtu sociāli derīgu mērķi, kuru nebija iespējams sasniegt citādā veidā. Ar šo darbību saistītais profesionālais risks uzskatāms par attaisnojamu, ja persona, kas pieļāvusi risku, ir darījusi visu, lai novērstu kaitējumu tiesiski aizsargātām interesēm.

(2) Risks nav atzīstams par attaisnotu, ja tas ir apzināti saistīts ar vairāku personu dzīvības apdraudējumu vai ar draudiem izraisīt ekoloģisku katastrofu vai sabiedrisku postu.

### **34.pants. Noziedzīgas pavēles un noziedzīga rīkojuma izpildīšana**

(1) Noziedzīgas pavēles vai noziedzīga rīkojuma izpildīšana personai, kas to izpildījusi, ir attaisnojama tikai tādos gadījumos, ja šī persona nav apzinājusies pavēles vai rīkojuma noziedzīgo raksturu un tas nav bijis acīmredzams. Kriminālatbildība šādos gadījumos tomēr iestājas tad, kad izdarīti noziegumi pret cilvēci un mieru, kara noziegumi un genocīds.

(2) Persona, kas nav izpildījusi noziedzīgu pavēli vai rīkojumu, nav saucama pie kriminālatbildības.

## **IV nodaļa** **Sods**

### **35.pants. Sods un tā mērķis**

(1) Krimināllikumā paredzētais sods ir piespiedu līdzeklis, ko personai, kura ir vainīga noziedzīga nodarījuma izdarīšanā, šā likuma ietvaros valsts vārdā piespriež tiesa vai likumā paredzētajos gadījumos nosaka prokurors, sastādot priekšrakstu par sodu.

(2) Soda mērķis ir vainīgo personu sodīt par izdarīto noziedzīgo nodarījumu, kā arī panākt, lai notiesātais un citas personas pildītu likumus un atturētos no noziedzīgu nodarījumu izdarīšanas.

*(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 28.09.2005. likumu, kas stājas spēkā 01.10.2005.)*

### **36.pants. Sodu veidi**

(1) Personai, kura izdarījusi noziedzīgu nodarījumu, var piespriet vienu no šādiem pamatsodiem:

- 1) nāves sods;
- 2) brīvības atņemšana;
- 3) arests;
- 4) mantas konfiskācija;
- 5) piespiedu darbs;
- 6) naudas sods.

(2) Bez pamatsoda notiesātajam var piespriet šādus papildsodus:

- 1) mantas konfiskācija;
- 2) izraidīšana no Latvijas Republikas;
- 3) naudas sods;
- 4) tiesību ierobežošana;
- 5) policijas kontrole;
- 6) aizliegums kandidēt Saeimas, Eiropas Parlamenta, republikas pilsētas domes un novada domes vēlēšanās.

(3) Personai, kura izdarījusi kriminālpārkāpumu vai mazāk smagu noziegumu, prokurors, sastādot priekšrakstu par sodu, var noteikt naudas sodu vai piespiedu darbu, kā arī papildsodu — tiesību ierobežošānu.

(4) Sodu izciešanas kārtību nosaka saskaņā ar likumu.

*(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 12.02.2004., 28.09.2005., 08.12.2005. un 21.05.2009. likumu, kas stājas spēkā 01.07.2009.)*

### **37.pants. Nāves sods**

- (1) Nāves sodu — nošaušanu var piespriest vienīgi par slepkavību sevišķi pastipriņošos apstākļos.
- (2) Nāves sods piemērojams vienīgi tad, ja noziegums izdarīts kara laikā.
- (3) Nāves sods nav piemērojams personām, kuras līdz nozieguma izdarīšanai nav sasniegušas astoņpadsmit gadu vecumu, un sievietēm.  
*(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 18.05.2000. likumu, kas stājas spēkā 15.06.2000.)*

### **38.pants. Brīvības atņemšana**

- (1) Brīvības atņemšana ir personas piespiedu turēšana ieslodzījumā.
- (2) Brīvības atņemšanu nosaka uz laiku no trim mēnešiem līdz piecpadsmit gadiem, bet par sevišķi smagiem noziegumiem — uz laiku līdz divdesmit gadiem.
- (3) Šajā likumā īpaši paredzētajos gadījumos brīvības atņemšanu var noteikt uz visu mūžu (mūža ieslodzījums).
- (4) Brīvības atņemšanas laiks nosakāms gados un mēnešos, bet šajā likumā paredzētajos gadījumos — arī dienās.  
*(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 16.06.2009. likumu, kas stājas spēkā 01.07.2009.)*

### **39.pants. Arests**

- (1) Arests ir personas īslaicīga piespiedu turēšana ieslodzījumā.
- (2) Arestu nosaka uz laiku no trim dienām līdz trim mēnešiem.
- (3) *(Izslēgta ar 16.06.2009. likumu.)*
- (4) Karavīri arestu izcieš virssardzē.
- (5) Arests nav piemērojams grūtniecēm un mātēm, kuru aprūpē ir bērns līdz viena gada vecumam.  
*(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 17.10.2002. un 16.06.2009. likumu, kas stājas spēkā 01.07.2009.)*

### **40.pants. Piespiedu darbs**

- (1) Piespiedu darbs ir piespiedu iesaistīšana sabiedrībai nepieciešamajos darbos, ko notiesātais vai persona, kurai piespiedu darbs noteikts ar prokurora priekšrakstu par sodu, izcieš kā sodu, veicot dzīvesvietas apvidū piespiedu darba izpildes institūcijas noteiktos darbus no pamatdarba vai mācībām brīvajā laikā un bez atlīdzības. Piespiedu darbu nosaka uz laiku no četrdesmit līdz divsimt astoņdesmit stundām. Prokurors, priekšrakstā par sodu nosakot piespiedu darbu, var piemērot ne vairāk kā pusi no šajā pantā paredzētā maksimālā piespiedu darba ilguma.
- (2) Piespiedu darbs nav piemērojams darbnespējīgām personām un karavīriem.
- (3) Ja persona, kas notiesāta ar piespiedu darbu, vai persona, kurai piespiedu darbs noteikts ar prokurora priekšrakstu par sodu, ļaunprātīgi izvairās no soda izciešanas, tiesa neizciesto sodu aizstāj ar arestu, četras darba stundas rēķinot kā vienu aresta dienu.  
*(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 25.04.2002., 17.10.2002., 28.04.2005., 28.09.2005. un 16.06.2009. likumu, kas stājas spēkā 01.07.2009.)*

### **41.pants. Naudas sods**

(1) Naudas sods ir naudas summa, ko tiesa vai prokurors uzliek samaksāt valsts labā 30 dienu laikā šajā pantā noteiktajos apmēros kā pamatsodu, bet tiesa — arī kā papildsodu.

(2) Naudas sods kā pamatsods atbilstoši noziedzīga nodarījuma kaitīgumam un vainīgā mantiskajam stāvoklim nosakāms trīs līdz divsimt Latvijas Republikā noteikto minimālo mēnešalgu apmērā sprieduma taisīšanas brīdī, norādot spriedumā šā naudas soda summu Latvijas Republikas naudas vienībās. Prokurors var piemērot ne vairāk kā pusi no šā likuma Sevišķās daļas attiecīgajā pantā paredzētā maksimālā naudas soda apmēra, ievērojot Latvijas Republikā noteikto minimālo mēnešalgu apmēru brīdī, kad sastādīts priekšraksts par sodu, un norādot priekšrakstā par sodu šā naudas soda summu Latvijas Republikas naudas vienībās.

(3) Naudas sods kā papildsods atbilstoši noziedzīga nodarījuma kaitīgumam un vainīgā mantiskajam stāvoklim nosakāms trīs līdz simt Latvijas Republikā noteikto minimālo mēnešalgu apmērā sprieduma taisīšanas brīdī, norādot spriedumā šā naudas soda summu Latvijas Republikas naudas vienībās.

(4) Vainīgā mantisko stāvokli nosaka, novērtējot ne tikai tā iespējas nekavējoties samaksāt naudas sodu, bet arī iespējas gūt paredzamus ienākumus, kas nodrošinātu tam iespēju likumā paredzētajā laikā samaksāt uzlikto naudas sodu.

(5) Naudas soda samaksu attiecīgi tiesa vai prokurors var sadalīt termiņos vai atlikt uz laiku, kas nav ilgāks par vienu gadu no dienas, kad spriedums vai priekšraksts par sodu stājies likumīgā spēkā.

(6) Ja naudas sods nav samaksāts, tad gadījumos, ja tas noteikts līdz trīsdesmit minimālo mēnešalgu apmērā, to aizstāj ar arestu, vienu minimālo mēnešalgu rēķinot kā četras aresta dienas, taču ne vairāk par trim mēnešiem aresta; ja naudas sods noteikts virs trīsdesmit minimālo mēnešalgu apmērā, to aizstāj ar brīvības atņemšanu, vienu minimālo mēnešalgu rēķinot kā četras brīvības atņemšanas dienas, taču ne vairāk par vienu gadu brīvības atņemšanas.

(7) Ja naudas sodu vai tā daļu samaksā laikā, kad notiesātais naudas soda vietā izcieš brīvības atņemšanas sodu vai arestu, notiesātais atbrīvojams vai brīvības atņemšanas vai aresta ilgums saīsināms atbilstoši samaksātajai naudas soda daļai. Saīsinot norādītajā veidā soda laiku, brīvības atņemšanas vai aresta laiks ieskaitāms atbilstoši tiesas noteiktajam samēram.

*(16.06.2009. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.07.2009.)*

## **42.pants. Mantas konfiskācija**

(1) Mantas konfiskācija ir notiesātā īpašumā esošās mantas vai tās daļas piespiedu bezatlīdzības atsavināšana valsts īpašumā. Mantas konfiskāciju var noteikt kā pamatsodu vai papildsodu. Var konfiscēt arī notiesātā īpašumā esošu mantu, ko tas nodevis citai fiziskajai vai juridiskajai personai.

(2) Mantas konfiskāciju var noteikt tikai šā likuma sevišķajā daļā paredzētajos gadījumos.

(3) Tiesa, nosakot daļēju mantas konfiskāciju, konkrēti norāda, kāda manta konfiscējama. Tiesa, nosakot mantas konfiskāciju par noziedzīgu nodarījumu pret satiksmes drošību, piemēro daļēju mantas konfiskāciju un attiecina to uz transportlīdzekli. Tiesa, nosakot mantas konfiskāciju par cietsirdīgu izturēšanos pret dzīvniekiem, piemēro daļēju mantas konfiskāciju un attiecina to uz dzīvniekiem.

(4) Likums nosaka to notiesātajam vai viņa apgādībā esošajām personām nepieciešamo mantu, kas nav konfiscējama.

*(12.02.2004. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 06.10.2005. un 21.05.2009. likumu, kas stājas spēkā 01.07.2009.)*

## **43.pants. Izraidīšana no Latvijas Republikas**

(1) Citas valsts pilsoni vai personu, kurai ir pastāvīgās uzturēšanās atļauja citā valstī, var izraidīt no Latvijas Republikas, ja tiesa atzīst, ka, ievērojot lietas apstākļus un vainīgā personību, nav pieļaujama viņa atrašanās Latvijā Republikā.

(2) Šo sodu piespriež kā papildsodu, nosakot iecelošanas aizliegumu uz laiku no trim līdz desmit gadiem, izpildot to pēc pamatsoda izciešanas vai pēc atbrīvošanas no soda izciešanas pirms termiņa likumā noteiktajā kārtībā. Papildsoda izciešanas laiku skaita no dienas, kad persona izraidīta no Latvijas Republikas.

*(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 13.12.2007. likumu, kas stājas spēkā 12.01.2008.)*

#### **44.pants. Tiesību ierobežošana**

(1) Tiesību ierobežošana ir tiesību atņemšana uz noteiktu vai visu veidu uzņēmējdarbību, uz noteiktu profesionālu vai cita veida nodarbošanos, uz noteiktu amatu ieņemšanu vai speciālā likumā paredzēto atļauju vai tiesību iegūšanu.

(2) Tiesību ierobežošana ir papildsods, ko piespriež tiesa, aizliedzot uz laiku no viena gada līdz pieciem gadiem, vai nosaka prokurors, sastādot priekšrakstu par sodu un aizliedzot uz laiku, kas nav lielāks par pusi no šā likuma Sevišķās daļas attiecīgajā pantā paredzētā maksimālā tiesību ierobežošanas laika, veikt noteiktu vai visu veidu uzņēmējdarbību, noteiktu profesionālu vai cita veida nodarbošanos, ieņemt noteiktus amatus valsts, pašvaldību, privātajās vai sabiedriskajās organizācijās, uzņēmumos (uzņēmēj sabiedrībās) un iestādēs vai iegūt speciālā likumā paredzētās atļaujas vai tiesības, ko likumā noteiktajā kārtībā izsniedz vai piešķir valsts, pašvaldību vai citas tam pilnvarotas institūcijas.

(3) Tiesību ierobežošanu tiesa var noteikt arī gadījumos, kad šis sods nav paredzēts šā likuma sevišķās daļas pantos, ja noziedzīgais nodarījums tieši saistīts ar vainīgā uzņēmējdarbību vai nodarbošanos vai izdarīts, ļaunprātīgi izmantojot viņam izsniegto speciālo atļauju vai piešķirtās tiesības.

(4) Ja persona notiesāta ar brīvības atņemšanu vai arestu un ar tiesību ierobežošanu, tad šajā pantā minētais aizliegums attiecas tiklab uz laiku, kad persona izcieš brīvības atņemšanu vai arestu, kā arī uz spriedumā noteikto papildsoda izciešanas laiku, skaitot no brīža, kad tā beidz izciest pamatsodu. Nosakot šo papildsodu kopā ar citiem pamatsoda veidiem, papildsoda izciešanas laiku skaita no brīža, kad šī persona sāk izciest pamatsodu.

*(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 28.09.2005. un 21.05.2009. likumu, kas stājas spēkā 01.07.2009.)*

#### **44.<sup>1</sup> pants. Aizliegums kandidēt Saeimas, Eiropas Parlamenta, republikas pilsētas domes un novada domes**

(1) Aizliegums kandidēt Saeimas, Eiropas Parlamenta, republikas pilsētas domes un novada domes vēlēšanās ir aizliegums pieteikt personu par kandidātu Saeimas, Eiropas Parlamenta, republikas pilsētas domes un novada domes vēlēšanās.

(2) Aizliegums kandidēt Saeimas, Eiropas Parlamenta, republikas pilsētas domes un novada domes vēlēšanās ir papildsods, kuru piespriež tiesa uz laiku no diviem līdz četriem gadiem personai, kas izdarījusi noziedzīgu nodarījumu pret valsti (šā likuma 80. — 95.pants).

(3) Ja persona notiesāta ar brīvības atņemšanu vai arestu un ar aizliegumu kandidēt Saeimas, Eiropas Parlamenta, republikas pilsētas domes un novada domes vēlēšanās, šajā pantā minētais aizliegums attiecas tiklab uz laiku, kad persona izcieš brīvības atņemšanu vai arestu, kā arī uz spriedumā noteikto papildsoda izciešanas laiku, skaitot no brīža, kad tā beidz izciest pamatsodu. Nosakot šo papildsodu kopā ar citiem pamatsoda veidiem, papildsoda izciešanas laiku skaita no brīža, kad persona sāk izciest pamatsodu.

#### **45.pants. Policijas kontrole**

(1) Policijas kontrole ir papildsods, ko tiesa piespiež kā piespiedu līdzekli, lai uzraudzītu no brīvības atņemšanas vietas atbrīvotās personas uzvedību un pakļautu šo personu policijas iestādes norādītajiem ierobežojumiem. Gadījumos, kad persona ir nosacīti pirms termiņa atbrīvota no soda izciešanas, papildsoda — policijas kontrole — izpildi uzsāk ar brīdi, kad beigusies personas uzraudzība pēc nosacītas pirmstermiņa atbrīvošanas.

(2) Policijas kontroli piespiež, notiesājot ar brīvības atņemšanu tikai šā likuma sevišķajā daļā paredzētajos gadījumos uz laiku no viena gada līdz trim gadiem.

(3) Pēc brīvības atņemšanas iestādes administratīvās komisijas vai policijas iestādes iesnieguma tiesa var samazināt policijas kontroles termiņu vai to atcelt.

(4) Ja notiesātais papildsoda izciešanas laikā izdarījis jaunu noziegumu, tiesa neizciesto papildsoda laiku aizstāj ar brīvības atņemšanu un nosaka galīgo sodu saskaņā ar šā likuma 51. un 52.pantā paredzētajiem noteikumiem.

(5) Ja persona, kurai ar tiesas spriedumu noteikta policijas kontrole, ļaunprātīgi pārkāpj tās noteikumus, tiesa pēc policijas iestādes iesnieguma var aizstāt neizciesto papildsoda laiku, divas policijas kontroles dienas rēķinot kā vienu brīvības atņemšanas dienu.

(6) Policijas kontroles noteikumu pārkāpšana ir ļaunprātīga, ja persona gada laikā divas reizes administratīvi sodīta par šādu pārkāpumu.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 16.06.2009. likumu, kas stājas spēkā 01.07.2009.)

### **V nodaļa Soda noteikšana**

#### **46.pants. Soda noteikšanas vispārīgie principi**

(1) Tiesa piespiež sodu tādā apmērā, kādu nosaka šā likuma sevišķās daļas pants, kas paredz atbildību par izdarīto noziedzīgo nodarījumu, un ievērojot šā likuma vispārīgās daļas noteikumus.

(2) Tiesa, nosakot sodu, un prokurors, sastādot priekšrakstu par sodu, ņem vērā izdarītā noziedzīgā nodarījuma raksturu un radīto kaitējumu, vainīgā personību, atbildību mīkstinošos un pastiprinošos apstākļus.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 28.09.2005. likumu, kas stājas spēkā 01.10.2005.)

#### **47.pants. Atbildību mīkstinošie apstākļi**

(1) Par atbildību mīkstinošiem atzīstami šādi apstākļi:

- 1) noziedzīgā nodarījuma izdarītājs pieteicies par vainīgu, vaļširdīgi atzinies un nožēlojis izdarīto;
- 2) vainīgais aktīvi veicinājis noziedzīgā nodarījuma atklāšanu un izmeklēšanu;
- 3) vainīgais sekmējis citas personas nozieguma atklāšanu;
- 4) vainīgais labprātīgi atlīdzinājis nodarīto zaudējumu vai novērsis radīto kaitējumu;
- 5) noziedzīgais nodarījums izdarīts smagu personisku vai ģimenes apstākļu dēļ;

- 6) noziedzīgais nodarījums izdarīts vardarbības iespaidā, materiālas vai citādas atkarības dēļ;
- 7) noziedzīgais nodarījums izdarīts cietušā prettiesiskas vai amorālas uzvedības ietekmē;
- 8) noziedzīgais nodarījums izdarīts, pārkāpjot nepieciešamās aizstāvēšanās, galējās nepieciešamības, noziedzīgo nodarījumu izdarījušās personas aizturēšanas, attaisnojama profesionālā riska, pavēles un rīkojuma izpildīšanas tiesiskuma nosacījumus;
- 9) noziedzīgo nodarījumu izdarījusi grūtniece;
- 10) noziedzīgo nodarījumu izdarījusi persona ierobežotas pieskaitāmības stāvoklī.

(2) Nosakot sodu, var ņemt vērā arī citus apstākļus, kuri likumā nav paredzēti un kurus tiesa atzīst par atbildību mīkstinošiem apstākļiem.

(3) Par atbildību mīkstinošu apstākli nav atzīstams tāds apstāklis, kurš šajā likumā paredzēts kā noziedzīga nodarījuma sastāva pazīme.

#### **48.pants. Atbildību pastiprinošie apstākļi**

(1) Par atbildību pastiprinošiem var atzīt šādus apstākļus:

- 1) noziedzīgais nodarījums izdarīts atkārtoti vai veido noziedzīgo nodarījumu recidīvu;
- 2) noziedzīgais nodarījums izdarīts personu grupā;
- 3) noziedzīgais nodarījums izdarīts, ļaunprātīgi izmantojot dienesta stāvokli vai citas personas uzticību;
- 4) noziedzīgais nodarījums izraisījis smagas sekas;
- 5) noziedzīgais nodarījums izdarīts pret sievieti, apzinoties, ka viņa ir grūtniecības stāvoklī;
- 6) noziedzīgais nodarījums izdarīts pret personu, kas nav sasniegusi piecpadsmit gadu vecumu, vai pret personu, izmantojot tās bezpalīdzības stāvokli vai vecuma nevarību;
- 7) noziedzīgais nodarījums izdarīts pret personu, izmantojot tās dienesta, materiālo vai citādu atkarību no vainīgā;
- 8) noziedzīgais nodarījums izdarīts ar sevišķu cietsirdību vai nīrgājoties par cietušo;
- 9) noziedzīgais nodarījums izdarīts, izmantojot sabiedriskā posta apstākļus;
- 10) noziedzīgais nodarījums izdarīts, lietojot ieročus vai sprāgstošas vielas vai citā vispārbīstamā veidā;
- 11) noziedzīgais nodarījums izdarīts mantkārīgu tieksmju dēļ;
- 12) noziedzīgais nodarījums izdarīts alkohola, narkotisko, psihotropo, toksisko vai citu apreibinošu vielu ietekmē;
- 13) noziedzīgo nodarījumu izdarījusī persona nolūkā panākt soda samazināšanu ir sniegusi apzināti nepatiesas ziņas par citas personas izdarītu noziedzīgo nodarījumu;
- 14) noziedzīgs nodarījums izdarīts rasistisku motīvu dēļ.

(2) Tiesa, ņemot vērā noziedzīgā nodarījuma raksturu, var neatzīt par atbildību pastiprinošu jebkuru no šā panta pirmajā daļā minētajiem apstākļiem.

(3) Nosakot sodu, tiesa nevar atzīt par atbildību pastiprinošiem tādus apstākļus, kuri nav norādīti šajā likumā.

(4) Par atbildību pastiprinošu apstākli nav atzīstams tāds apstāklis, kurš šajā likumā paredzēts kā noziedzīga nodarījuma sastāva pazīme.

*(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 27.05.2004. un 12.10.2006. likumu, kas stājas spēkā 15.11.2006.)*

#### **49.pants. Viegļāka soda noteikšana nekā likumā paredzētais sods**

(1) Ja tiesa, ievērojot vairākus vainīgā atbildību mīkstinošos apstākļus un vainīgā personību, atzīst par nepieciešamu noteikt viņam sodu, kas ir zemāks par minimālo robežu, kāda par attiecīgo noziedzīgo nodarījumu paredzēta likumā, vai atzīst par nepieciešamu noteikt citu, vieglāka soda veidu, tā var sodu attiecīgi mīkstināt, spriedumā obligāti norādot šāda nolēmuma motīvus.

(2) Uz tiem pašiem pamatiem tiesa var nepiemērot papildsodu, kas par attiecīgo noziedzīgo nodarījumu likumā paredzēts kā obligāts.

(3) Šā panta pirmā un otrā daļa nav piemērojama, ja tiesa ir atzinusi, ka noziedzīgais nodarījums izdarīts atbildību pastiprinošos apstākļos.

(4) *(Izslēgta ar 08.11.2007. likumu.)*

*(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 25.04.2002. un 08.11.2007. likumu, kas stājas spēkā 01.09.2008.)*

#### **50.pants. Soda noteikšana par vairākiem noziedzīgiem nodarījumiem**

(1) Ja persona izdarījusi vairākus patstāvīgus noziedzīgus nodarījumus, tiesa, noteikusi sodu atsevišķi par katru nodarījumu, galīgo sodu nosaka pēc noziedzīgo nodarījumu kopības, ietverot vieglāko sodu smagākajā vai arī pilnīgi vai daļēji saskaitot piespriestos sodus. Šādā gadījumā soda kopējais laiks nedrīkst pārsniegt attiecīgajam soda veidam noteikto maksimālo laiku.

(2) Pēc noziedzīgo nodarījumu kopības saskaitīto brīvības atņemšanas sodu (izņemot mūža ieslodzījumu) kopējais laiks nedrīkst pārsniegt divdesmit gadus.

(3) Personai, kura atzīta par vainīgu vairāku dažādos šā likuma sevišķās daļas pantos vai pantu daļās paredzēto noziedzīgo nodarījumu izdarīšanā, papildsods, tāpat kā pamatsods, vispirms nosakāms atsevišķi par katru nodarījumu, bet pēc tam pēc noziedzīgo nodarījumu kopības kopā ar pamatsodu.

(4) Pēc noziedzīgo nodarījumu kopības noteiktajam pamatsodam var pievienot papildsodus, kas piespriesti atsevišķi par katru noziedzīgo nodarījumu.

(5) Tādā pašā kārtībā sods nosakāms, ja pēc sprieduma taisīšanas konstatēts, ka notiesātais vainīgs vēl citā noziedzīgā nodarījumā, ko viņš izdarījis pirms sprieduma taisīšanas pirmajā lietā. Šajā gadījumā soda laikā ieskaitāms sods, kas pilnīgi vai daļēji jau izciests pēc pirmā sprieduma.

#### **51.pants. Soda noteikšana pēc vairākiem spriedumiem**

(1) Ja notiesātais pēc sprieduma taisīšanas, bet pirms pilnīgas soda izciešanas izdarījis jaunu noziedzīgu nodarījumu, tiesa jaunajā spriedumā noteiktajam sodam pilnīgi vai daļēji pievieno sodu, kas nav izciests pēc iepriekšējā sprieduma.

(2) Galīgajam sodam pēc vairākiem spriedumiem jābūt lielākam par sodu, kāds noteikts par jaunu



izdarītu noziedzīgu nodarījumu, kā arī par neizciestā soda daļu pēc iepriekšējā sprieduma.

(3) Saskaitot sodus pēc vairākiem spriedumiem, soda kopējais laiks nedrīkst pārsniegt attiecīgajam soda veidam noteikto maksimālo laiku. Saskaitot brīvības atņemšanas sodus (izņemot mūža ieslodzījumu), soda kopējais laiks nedrīkst pārsniegt divdesmit piecus gadus.

(4) Spriedums šā likuma 50., 51. un 52.panta izpratnē ir arī prokurora priekšraksts par sodu.

*(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 13.12.2007. likumu, kas stājas spēkā 12.01.2008.)*

## **52.pants. Sodū saskaitīšanas un aizstāšanas noteikumi**

(1) Saskaitot sodus par vairākiem noziedzīgiem nodarījumiem vienā spriedumā vai pēc vairākiem spriedumiem, brīvības atņemšanas soda viena diena atbilst:

- 1) vienai aresta dienai;
- 2) astoņām piespiedu darba stundām;
- 3) divām policijas kontroles dienām.

(2) Naudas sods, tiesību ierobežošana, ja šie sodi tiek piespriesti kopā ar brīvības atņemšanas sodu, arestu, piespiedu darbu, tiek izpildīti patstāvīgi.

(3) Nosakot sodus, kas nav minēti šā panta pirmajā daļā, tiesa, ņemot vērā iepriekšējo apcietinājumu, izciestā soda daļu vai medicīniska rakstura piespiedu līdzekļu piemērošanas laiku, var mīkstināt sodu vai pilnīgi atbrīvot vainīgo no soda izciešanas.

(4) Soda termiņus skaita gadus, mēnešos un dienās. Iepriekšējo apcietinājumu tiesa ieskaita soda laikā, skaitot vienu iepriekšējā apcietinājuma dienu par vienu brīvības atņemšanas dienu.

(5) Iepriekšējo apcietinājumu un izciestā soda daļu soda termiņā ieskaita atbilstoši šā panta pirmās daļas noteikumiem.

(6) Mājas arestu ieskaita brīvības atņemšanas soda termiņā. Viena mājas aresta diena atbilst vienai brīvības atņemšanas dienai.

*(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 12.06.2003., 28.09.2005. un 16.06.2009. likumu, kas stājas spēkā 01.07.2009.)*

## **53.pants. Soda noteikšana par sagatavošanos noziegumam un par nozieguma mēģinājumu**

Nosakot sodu par sagatavošanos noziegumam vai par nozieguma mēģinājumu, tiesa ņem vērā vainīgā izdarīto darbību raksturu un ar tām radīto kaitējumu, noziedzīgā nodoma realizēšanas pakāpi un iemeslus, kuru dēļ noziegums nav izdarīts līdz galam.

## **54.pants. Soda noteikšana par noziedzīgu nodarījumu, kas izdarīts līdzdalībā**

(1) Nosakot sodu noziedzīga nodarījuma līdzdalībniekiem, tiesa ņem vērā katra līdzdalības raksturu un lomu izdarītajā noziedzīgajā nodarījumā.

(2) Atbildību pastiprinošos un mīkstinājošos apstākļus, kas attiecas uz atsevišķu līdzdalībnieku, tiesa ņem vērā, nosakot sodu tikai šim līdzdalībniekam.

## **55.pants. Nosacīta notiesāšana**

(1) Ja, nosakot sodu - brīvības atņemšana uz laiku, ne ilgāku par pieciem gadiem, vai arests -, tiesa, ņemot vērā izdarītā noziedzīgā nodarījuma raksturu un radīto kaitējumu, vainīgā personību un citus

lietas apstākļus, iegūst pārliecību, ka vainīgais, sodu neizciešot, turpmāk neizdarīs likumpārkāpumus, tā vainīgo var notiesāt nosacīti.

(2) Šajā gadījumā tiesa nolemj sodu neizpildīt, ja tās noteiktajā pārbaudes laikā notiesātais neizdarīs jaunu noziedzīgu nodarījumu, nepārkāps sabiedrisko kārtību un izpildīs tiesas uzliktos un kriminālsodu izpildi reglamentējošā likumā noteiktos pienākumus.

(3) Nosacīti notiesājot, tiesa nosaka pārbaudes laiku no sešiem mēnešiem līdz pieciem gadiem. Pārbaudes laiks sākas ar tiesas sprieduma spēkā stāšanās dienu. Noteiktais pārbaudes laiks nevar būt mazāks par piemēroto brīvības atņemšanas laiku.

(4) Nosacīti notiesājot, spriedumā norādāmi apstākļi, kuru dēļ tiesa atzinusi par lietderīgu sodu neizpildīt, kā arī iemesli, kāpēc notiesātajam uzlikti attiecīgie pienākumi.

(5) Nosacīti notiesājot, var piespriest papildsodus, izņemot policijas kontroli un izraidīšanu no Latvijas Republikas.

(6) Nosacīti notiesājot, tiesa var uzlikt notiesātajam par pienākumu:

- 1) noteiktā termiņā novērst radīto kaitējumu;
- 2) nemainīt dzīvesvietu bez Valsts probācijas dienesta piekrišanas;
- 3) piedalīties probācijas programmās saskaņā ar Valsts probācijas dienesta norādījumiem;
- 4) neapmeklēt noteiktas vietas;
- 5) noteiktā laikā atrasties savā dzīvesvietā;
- 6) ievērot citus nosacījumus, kurus tiesa atzīst par nepieciešamiem soda mērķa sasniegšanai.

(7) Nosacīti notiesājot, tiesa var uzlikt notiesātajam, kas izdarījis noziedzīgu nodarījumu alkohola, narkotisko, psihotropo vai toksisko vielu atkarības dēļ, pienākumu ārstēties no alkohola, narkotisko, psihotropo vai toksisko vielu atkarības, ja viņš tam piekrīt.

(8) Tiesa nosacīti notiesātajam pārbaudes laikā uzliktos pienākumus var pilnīgi vai daļēji atcelt.

(9) Ja nosacīti notiesātais bez attaisnojoša iemesla nepilda tiesas uzliktos vai kriminālsodu izpildi reglamentējošā likumā noteiktos pienākumus vai atkārtoti izdara administratīvo pārkāpumu, par ko viņam uzliktas administratīvais sods, tiesa, pamatojoties uz tās iestādes iesniegumu, kurai uzdots kontrolēt notiesātā uzvedību, var pieņemt lēmumu par spriedumā noteiktā soda izpildīšanu notiesātajam vai pārbaudes termiņa pagarināšanu līdz vienam gadam.

(10) Ja nosacīti notiesātais pārbaudes laikā izdara jaunu noziedzīgu nodarījumu, viņam piespriests sods ir izpildāms un tiesa nosaka sodu saskaņā ar šā likuma 51. un 52.pantā paredzētajiem noteikumiem.

(11) Nosacīta notiesāšana nav nosakāma personai par tīša noziedzīga nodarījuma izdarīšanu, ja persona agrāk bijusi notiesāta ar brīvības atņemšanu vai arestu un sodāmība par to nav noņemta vai dzēsta likumā noteiktajā kārtībā.

*(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 18.12.2003., 27.05.2004., 12.02.2004., 21.06.2007., 13.12.2007. un 08.11.2007. likumu, kas stājas spēkā 01.09.2008.)*

## **VI nodaļa**

### **Atbrīvošana no kriminālatbildības un soda**

## **56.pants. Kriminālatbildības noilgums**

(1) Personu nevar saukt pie kriminālatbildības, ja no dienas, kad tā izdarījusi noziedzīgu nodarījumu, pagājis šāds laiks:

- 1) seši mēneši no tāda kriminālpārkāpuma izdarīšanas dienas, par kuru var uzsākt privātās apsūdzības kriminālprocesu;
- 2) divi gadi no tāda kriminālpārkāpuma izdarīšanas dienas, kas nav minēts šā panta pirmās daļas 1.punktā;
- 3) pieci gadi no mazāk smaga nozieguma izdarīšanas dienas;
- 4) desmit gadi no smaga nozieguma izdarīšanas dienas;
- 5) piecpadsmit gadi no sevišķi smaga nozieguma izdarīšanas dienas, izņemot noziegumu, par kuru saskaņā ar likumu var piespriest nāves sodu vai mūža ieslodzījumu.

(2) Noilguma termiņu aprēķina no dienas, kad izdarīts noziedzīgs nodarījums, līdz apsūdzības izsniegšanai vai oficiālā izdošanas lūguma paziņošanai apsūdzētajam, ja apsūdzētais uzturas citā valstī un izsludināta viņa meklēšana.

(3) Noilgums tiek pārtraukts, ja līdz šā panta pirmajā daļā norādīto termiņu izbeigšanās brīdim persona, kas izdarījusi noziedzīgo nodarījumu, izdara jaunu noziedzīgu nodarījumu. Šajā gadījumā noilguma laiku, kas paredzēts par smagāko no izdarītajiem noziedzīgajiem nodarījumiem, sāk skaitīt no jaunā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanas brīža.

(4) Jautājumu par noilguma piemērošanu personai, kas izdarījusi noziegumu, par kuru var piespriest nāves sodu vai mūža ieslodzījumu, izlemj tiesa, ja no nozieguma izdarīšanas dienas pagājuši trīsdesmit gadi. Ja tiesa neuzskata par iespējamu piemērot noilgumu, nāves sodu nevar piespriest un tas aizstājams ar brīvības atņemšanu.

*(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 20.05.2004., 28.09.2005. un 12.10.2006. likumu, kas stājas spēkā 15.11.2006.)*

## **57.pants. Noilguma neiestāšanās**

Personai, kas izdarījusi noziegumu pret cilvēci, noziegumu pret mieru, kara noziegumu vai piedalījies genocīdā, kriminālatbildības noilgums neiestājas.

## **58.pants. Atbrīvošana no kriminālatbildības**

(1) No kriminālatbildības var atbrīvot personu, kas izdarījusi noziedzīgu nodarījumu, kuram gan ir šajā likumā paredzētā nodarījuma pazīmes, bet ar kuru nav radīts tāds kaitējums, lai vajadzētu piespriest kriminālsodu.

(2) Personu, kas izdarījusi kriminālpārkāpumu vai mazāk smagu noziegumu, var atbrīvot no kriminālatbildības, ja ir izlīgums ar cietušo vai viņa pārstāvi.

(3) No kriminālatbildības var atbrīvot personu, kura būtiski palīdzējusi atklāt smagu vai sevišķi smagu noziegumu, kas ir smagāks vai bīstamāks par šīs personas pašas izdarīto noziedzīgo nodarījumu. Šis nosacījums nav piemērojams personai, kura tiek saukta pie kriminālatbildības par sevišķi smagu noziegumu izdarīšanu, kas paredzēti šā likuma 116., 117., 118., 125., 159., 160., 176., 190.<sup>1</sup>, 251., 252. un 253.<sup>1</sup> pantā, vai personai, kura pati izveidojusi vai vadījusi organizētu grupu vai bandu.

(4) Personu no kriminālatbildības var atbrīvot arī šā likuma sevišķajā daļā īpaši paredzētajos gadījumos.

*(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 25.04.2002., 28.09.2005. un 21.05.2009. likumu, kas stājas spēkā 01.07.2009.)*

## **58.<sup>1</sup> pants. Nosacīta atbrīvošana no kriminālatbildības**

(1) Personu, kas izdarījusi kriminālpārkāpumu vai mazāk smagu noziegumu, prokurors var atbrīvot no kriminālatbildības nosacīti, ja, ņemot vērā nodarījuma raksturu un radīto kaitējumu, apsūdzēto raksturojošas ziņas un citus lietas apstākļus, iegūta pārliecība, ka apsūdzētais turpmāk neizdarīs noziedzīgus nodarījumus.

(1<sup>1</sup>) Prokurors likumā noteiktajā kārtībā var atbrīvot no kriminālatbildības nosacīti arī personu, kuru apsūdz smaga nozieguma izdarīšanā un kura būtiski palīdzējusi atklāt smagu vai sevišķi smagu noziegumu, kas ir smagāks vai bīstamāks par šīs personas pašas izdarīto noziedzīgo nodarījumu. Šis nosacījums nav piemērojams personai, kura tiek saukta pie kriminālatbildības par smagu noziegumu izdarīšanu, kas paredzēti šā likuma 125., 159., 160., 176., 190.<sup>1</sup>, 251., 252. un 253.<sup>1</sup> pantā, vai personai, kura pati bijusi nozieguma organizētāja.

(2) Nosacīti atbrīvojot no kriminālatbildības, prokurors nolemj neturpināt personas kriminālvajāšanu par šo nodarījumu, ja pārbaudes laikā tā neizdarīs jaunu noziedzīgu nodarījumu un izpildīs uzliktos pienākumus.

(3) Nosacīti atbrīvojot no kriminālatbildības, prokurors personai nosaka pārbaudes laiku no trim līdz astoņpadsmit mēnešiem. Pārbaudes laiks sākas ar prokurora lēmuma spēkā stāšanās dienu.

(4) Nosacīti atbrīvojot no kriminālatbildības, prokurors personai ar tās piekrišanu var uzlikt par pienākumu:

- 1) atvainoties cietušajam;
- 2) noteiktā termiņā novērst radīto kaitējumu;
- 2<sup>1</sup>) nemainīt dzīvesvietu bez Valsts probācijas dienesta piekrišanas;
- 3) periodiski reģistrēties Valsts probācijas dienestā un piedalīties probācijas programmās saskaņā ar Valsts probācijas dienesta norādījumiem;
- 3<sup>1</sup>) informēt par dzīvesvietas maiņu;
- 4) atturēties no noteiktas rīcības vai nodarbošanās veidiem;
- 5) ārstēties no alkohola, narkotisko, psihotropo, toksisko vielu vai citas atkarības.

(5) Ja persona, kura nosacīti atbrīvota no kriminālatbildības, pārbaudes laikā izdara jaunu tīšu noziedzīgu nodarījumu vai neizpilda uzliktos pienākumus, tās kriminālvajāšana tiek turpināta.

*(20.06.2002. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 18.12.2003., 27.05.2004., 21.06.2007., 21.05.2009. un 16.06.2009. likumu, kas stājas spēkā 01.07.2009. Ceturtās daļas 2.<sup>1</sup> un 3.punktu nepiemēro līdz 31.12.2012. Sk. Pārejas noteikumus.)*

## **59.pants. Atbrīvošana no soda vai soda izciešanas**

(1) Notiesātā atbrīvošanu no soda vai soda izciešanas, kā arī piespriestā soda mīkstināšanu, izņemot atbrīvošanu no soda vai soda mīkstināšanu amnestijas un apžēlošanas kārtībā, var izdarīt tikai tiesa likumā norādītajos gadījumos un kārtībā.

(2) Pilngadību nerasniegušās personas tiesa var atbrīvot no soda šajā likumā paredzētajos gadījumos, nosakot audzinoša rakstura piespiedu līdzekļus.

(3) Tiesa personu var atbrīvot no soda arī šā likuma 58.pantā paredzētajos gadījumos.

(4) Tiesa personu, kas izdarījusi kriminālpārkāpumu alkohola, narkotisko, psihotropo vai toksisko vielu atkarības dēļ, var atbrīvot no soda izciešanas, ja šī persona piekritusi ārstēties no alkohola, narkotisko, psihotropo vai toksisko vielu atkarības. Sods izpildāms, ja persona tiesas noteiktajā laikā nav uzsākusi ārstēšanos vai pēc tam izvairījusies no ārstēšanās.

(5) Ja persona, kura notiesāta par noziedzīgu nodarījumu vai kurai sods noteikts ar prokurora priekšrakstu par sodu, pēc sprieduma pasludināšanas vai pēc tam, kad prokurors izdevis priekšrakstu par sodu, saslimusi ar gara slimību, kas tai atņēmusi iespēju saprast savu rīcību vai to vadīt, tiesa atbrīvo šo personu no soda izciešanas. Tai var noteikt medicīniska rakstura piespiedu līdzekļus saskaņā ar šajā likumā paredzētajiem nosacījumiem.

(6) Ja persona, kura notiesāta par noziedzīgu nodarījumu vai kurai sods noteikts ar prokurora priekšrakstu par sodu, pēc sprieduma pasludināšanas vai pēc tam, kad prokurors izdevis priekšrakstu par sodu, saslimusi ar citu smagu, neārstējamu slimību, tiesa var atbrīvot šo personu no soda izciešanas.

*(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 27.05.2004. un 13.12.2007. likumu, kas stājas spēkā 12.01.2008.)*

## **60.pants. Soda samazināšana izņēmuma gadījumos**

Ja notiesātā persona palīdzējusi atklāt citas personas izdarītu noziegumu, kas ir tikpat smags, smagāks vai bīstamāks par šīs personas pašas izdarīto noziedzīgo nodarījumu, tiesa, ar kuras spriedumu šī persona ir notiesāta, var samazināt spriedumā noteikto sodu, bet piespriesto nāves sodu vai mūža ieslodzījumu aizstāt ar brīvības atņemšanu uz divdesmit gadiem.

*(21.05.2009. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.07.2009.)*

## **61.pants. Nosacīta pirmstermiņa atbrīvošana no soda**

(1) Personu, kas notiesāta ar brīvības atņemšanu, var nosacīti pirms termiņa atbrīvot no pamatsoda izciešanas, ja ir pamats uzskatīt, ka tā pēc atbrīvošanas spēs iekļauties sabiedrībā, neizdarot noziedzīgu nodarījumu.

(2) Ņemot vērā notiesātā personību un uzvedību soda izciešanas laikā, nosacītu pirmstermiņa atbrīvošanu no soda var noteikt, ja:

1) notiesātais ir sasniedzis noteiktu resocializācijas rezultātu;

2) notiesātais atbilstoši iespējām ir labprātīgi atlīdzinājis ar noziedzīgo nodarījumu radīto kaitējumu;

3) notiesātajam pēc atbrīvošanas ir iespējas tiesiskā ceļā iegūt eksistences līdzekļus;

4) notiesātajam nav spēkā esošu sodu par soda izciešanas režīma prasību pārkāpumiem vai administratīvajiem pārkāpumiem;

5) notiesātais risina un ir gatavs turpmāk risināt savas psiholoģiskās problēmas, kas izraisīja vai varētu izraisīt noziedzīga nodarījuma izdarīšanu;

6) notiesātais piekritis ārstēties no alkohola, narkotisko, psihotropo vai toksisko vielu atkarības, ja noziedzīgo nodarījumu izdarījis alkohola, narkotisko, psihotropo vai toksisko vielu atkarības dēļ.

(3) Nosacītu pirmstermiņa atbrīvošanu no soda var ierosināt, kad notiesātais faktiski ir izcietis:

- 1) ne mazāk kā pusi no noteiktā soda par izdarīto kriminālpārkāpumu vai mazāk smagu noziegumu;
- 2) ne mazāk kā divas trešdaļas no noteiktā soda, ja tas piespriests par smagu noziegumu, kā arī ja notiesātais ir persona, kas agrāk bijusi notiesāta ar brīvības atņemšanu par tīšu noziegumu, un sodāmība par šo noziegumu nav noņemta vai dzēsta;
- 3) ne mazāk kā trīs ceturtdaļas no noteiktā soda, ja tas piespriests par sevišķi smagu noziegumu, kā arī ja notiesātais ir persona, kas agrāk bijusi nosacīti pirms termiņa atbrīvota no soda un no jauna izdarījusi tīšu noziegumu neizciestās soda daļas laikā;
- 4) divdesmit piecus gadus no brīvības atņemšanas soda, ja notiesātais ir persona, kam nāves sods aizstāts ar brīvības atņemšanu apžēlošanas vai amnestijas kārtībā, vai persona, kurai piespriests mūža ieslodzījums.

(4) Tiesa, atbrīvojot notiesāto nosacīti pirms termiņa no soda, var viņam uz neizciesto soda laiku uzlikt šā likuma 55.pantā noteiktos pienākumus. Pilngadīgai personai, kas notiesāta par smaga vai sevišķi smaga nozieguma izdarīšanu, ja noziegums saistīts ar vardarbību vai vērsts pret dzimumneaizskaramību vai tikumību, obligāti uzliekams pienākums piedalīties probācijas programmās saskaņā ar Valsts probācijas dienesta norādījumiem. Ja nosacīti pirms termiņa atbrīvotais bez attaisnojoša iemesla nepilda tiesas uzliktos vai kriminālsodu izpildi reglamentējošā likumā noteiktos pienākumus vai atkārtoti izdara administratīvo pārkāpumu, par ko viņam uzlikts administratīvais sods, tiesa, pamatojoties uz tās iestādes iesniegumu, kurai uzdots kontrolēt notiesātā uzvedību, var pieņemt lēmumu par neizciestās soda daļas izpildīšanu.

(5) Ja persona, kurai bija noteikta nosacīta pirmstermiņa atbrīvošana, neizciestās soda daļas laikā izdara jaunu noziedzīgu nodarījumu, tiesa nosaka tai sodu saskaņā ar šā likuma 51. un 52. pantā paredzētajiem noteikumiem.

(6) Nosacītu pirmstermiņa atbrīvošanu no soda nepiemēro, ja tas piespriests pilngadīgai personai par sevišķi smagu noziegumu, kas izdarīts pret nepilngadīgo un ir saistīts ar vardarbību vai vērsts pret dzimumneaizskaramību vai tikumību.

*(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 27.05.2004., 21.06.2007. un 30.10.2008. likumu, kas stājas spēkā 27.11.2008. Ceturtās daļas otrais teikums stājas spēkā 01.01.2013. Sk. Pārejas noteikumus.)*

## **62.pants. Notiesājoša sprieduma izpildīšanas noilgums**

(1) Notiesājošs spriedums un prokurora priekšraksts par sodu nav izpildāms, ja no dienas, kad tas stājas likumīgā spēkā, nav izpildīts šādos termiņos:

- 1) divos gados — ja piespriests arests, mantas konfiskācija, piespiedu darbs vai naudas sods;
- 2) trijos gados — ja piespriesta brīvības atņemšana uz laiku, ne ilgāku par diviem gadiem;
- 3) piecos gados — ja piespriesta brīvības atņemšana uz laiku, ne ilgāku par pieciem gadiem;
- 4) desmit gados — ja piespriesta brīvības atņemšana uz laiku, ne ilgāku par desmit gadiem;
- 5) piecpadsmit gados — ja piespriests smagāks sods nekā brīvības atņemšana uz desmit gadiem.

(2) Noilgums tiek pārtraukts, ja notiesātais izvairās no soda izciešanas vai līdz noilguma termiņa izbeigšanās brīdim izdara jaunu noziedzīgu nodarījumu, par kuru tiesa piespriedusi brīvības atņemšanu uz laiku, ne mazāku par vienu gadu. Ja izdarīts jauns noziedzīgs nodarījums, noilgumu sāk skaitīt no tā izdarīšanas brīža, bet, ja notiesātais izvairījies no soda izciešanas, — no tā brīža, kad

viņš ierodas izciest sodu, vai no tā brīža, kad notiesātais, kas ir slēpies, tiek aizturēts. Tomēr notiesājošais spriedums nav izpildāms, ja no tā taisīšanas laika pagājuši piecpadsmit gadi un noilgumu nav pārtraucis jauns noziedzīgs nodarījums.

(3) Jautājumu par noilgumu personai, kurai piespriests mūža ieslodzījums vai nāves sods, izlemj tiesa. Ja tiesa neuzskata par iespējamu piemērot noilgumu, nāves sods tiek aizstāts ar brīvības atņemšanu.

*(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 12.02.2004. un 13.12.2007. likumu, kas stājas spēkā 12.01.2008.)*

### **63.pants. Sodāmības dzēšana un noņemšana**

(1) Sodāmība ir noziedzīgu nodarījumu izdarījušas personas notiesāšanas vai soda noteikšanas juridiskās sekas, kas ir spēkā tiesas vai prokurora priekšrakstā par sodu noteiktajā soda izciešanas laikā, kā arī pēc tam līdz sodāmības dzēšanai vai noņemšanai likumā noteiktajā kārtībā.

(2) Persona uzskatāma par sodītu no notiesājoša sprieduma spēkā stāšanās brīža vai prokurora priekšraksta par sodu spēkā stāšanās dienas. Persona, kas atbrīvota no soda ar tiesas spriedumu, nav uzskatāma par sodītu.

(3) Par nesodītām atzīstamas:

1) nosacīti notiesātas personas, ja gadu pēc pārbaudes laika, bet papildsoda piemērošanas gadījumā - arī gadu pēc papildsoda izciešanas laika beigām tās neizdara noziedzīgu nodarījumu un ja pārbaudes laikā nosacītā notiesāšana nav atcelta saskaņā ar citiem likumā paredzētajiem noteikumiem;

2) personas, kas notiesātas ar arestu, mantas konfiskāciju, piespiedu darbu vai naudas sodu, ja viena gada laikā no soda izciešanas dienas tās neizdara jaunu noziedzīgu nodarījumu;

3) pēc diviem gadiem — personas, kas izcietušas brīvības atņemšanas sodu, ne ilgāku par trim gadiem;

4) pēc pieciem gadiem — personas, kas izcietušas brīvības atņemšanas sodu, ilgāku par trim gadiem, bet ne ilgāku par pieciem gadiem;

5) pēc astoņiem gadiem — personas, kas izcietušas brīvības atņemšanas sodu, ilgāku par pieciem gadiem, bet ne ilgāku par desmit gadiem;

6) pēc astoņiem gadiem — personas, kas izcietušas brīvības atņemšanas sodu, ilgāku par desmit gadiem, ja turklāt tiesa konstatē, ka nav nepieciešams uzskatīt tās par sodītām;

7) personas, kas viena gada laikā no prokurora priekšrakstā par sodu uzliktā soda izpildes dienas nav izdarījušas jaunu noziedzīgu nodarījumu.

(4) Sodāmības dzēšanas termiņu skaita no dienas, kad persona izcietusi pamatsodu un papildsodu.

(5) Ja persona likumā noteiktajā kārtībā pirms termiņa atbrīvota no soda, sodāmības dzēšanas termiņu skaita no dienas, kad tā atbrīvota no soda izciešanas, ievērojot soda faktiskās izciešanas laiku.

(6) Ja persona, kas izcietusi sodu, pirms sodāmības dzēšanas termiņa izbeigšanās izdara jaunu noziedzīgu nodarījumu, sodāmības dzēšanas termiņš tiek pārtraukts. Sodāmības dzēšanas termiņu par pirmo noziedzīgo nodarījumu skaita no jauna pēc tam, kad faktiski izciests sods par pēdējo noziedzīgo nodarījumu. Šādos gadījumos persona atzīstama par sodītu par abiem noziedzīgajiem nodarījumiem, kamēr nav izbeidzies sodāmības dzēšanas termiņš smagākajam sodam.

(7) Ja persona, kas notiesāta ar brīvības atņemšanu, pēc soda izciešanas ar priekšzīmīgu uzvedību un godīgu attieksmi pret darbu pierādījusi savu labošanos, tiesa var noņemt tai sodāmību pirms šajā pantā norādīto termiņu izbeigšanās.

(8) Sodāmību var noņemt apžēlošanas vai amnestijas kārtībā.

(9) Sodāmības dzēšana un noņemšana anulē visas izdarītā noziedzīgā nodarījuma krimināltiesiskās sekas.

*(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 17.10.2002., 12.02.2004., 28.09.2005. un 08.11.2007. likumu, kas stājas spēkā 01.09.2008.)*

## **VII nodaļa** **Nepilngadīgo kriminālatbildības īpatnības**

### **64.pants. Nepilngadīgo atbildība**

Šīs nodaļas nosacījumi attiecas uz personām, kas līdz noziedzīgā nodarījuma izdarīšanai nav sasniegušas astoņpadsmit gadu vecumu.

### **65.pants. Soda piemērošana nepilngadīgajiem**

(1) Nepilngadīgajiem piemērojami šādi pamatsodu veidi:

- 1) brīvības atņemšana;
- 2) arests;
- 3) piespiedu darbs;
- 4) naudas sods,

kā arī šajā likumā paredzētie papildsodi.

(2) Brīvības atņemšanas laiks personai, kas izdarījusi noziedzīgu nodarījumu līdz astoņpadsmit gadu vecuma sasniegšanai, nedrīkst pārsniegt: desmit gadus — par sevišķi smagiem noziegumiem; piecus gadus — par smagiem noziegumiem, kas saistīti ar vardarbību vai vardarbības piedraudējumu vai izraisījuši smagas sekas; divus gadus — par citiem smagiem noziegumiem. Par kriminālpārkāpumiem un mazāk smagiem noziegumiem brīvības atņemšanas sods šādai personai nav piemērojams.

(2<sup>1</sup>) Ja persona līdz astoņpadsmit gadu vecuma sasniegšanai izdarījusi noziedzīgu nodarījumu, par ko šā likuma Sevišķās daļas attiecīgā panta sankcijā noteikta piemērojamā brīvības atņemšanas soda minimālā robeža, tiesa var piespriest sodu, kas ir zemāks par šo minimālo robežu, arī gadījumos, ja tiesa atzinusi, ka noziedzīgais nodarījums izdarīts atbildību pastiprinošos apstākļos.

(3) Personu, kas izdarījusi noziedzīgu nodarījumu pirms astoņpadsmit gadu vecuma sasniegšanas, var nosacīti pirms termiņa atbrīvot no soda, ja tā izcietusi ne mazāk par pusi no piespriedtā soda.

(4) Naudas sods piemērojams tikai tiem nepilngadīgajiem, kuriem ir savi ienākumi. Naudas sods nepilngadīgajiem piemērojams no vienas līdz piecdesmit Latvijas Republikā noteikto minimālo mēnešalgu apmērā.

(5) Persona, kas pirms astoņpadsmit gadu vecuma sasniegšanas izdarījusi kriminālpārkāpumu, pēc soda izciešanas atzīstama par nesodītu.

*(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 20.06.2001., 12.06.2003. un 16.06.2009. likumu, kas stājas spēkā 01.07.2009. Sk.*



*Pārejas noteikumus.)*

## **66.pants. Audzinoša rakstura piespiedu līdzekļu piemērošana nepilngadīgajiem**

(1) Ievērojot noziedzīgā nodarījuma izdarīšanas īpašus apstākļus un par vainīgā personību iegūtās ziņas, kas mīkstina viņa atbildību, tiesa var nepilngadīgo atbrīvot no piespiedu soda, piemērojot likumā noteiktos audzinoša rakstura piespiedu līdzekļus.

(2) Sods izpildāms, ja nepilngadīgais, kas atbrīvots no tā, piespiedu soda laikā nepilda tiesas uzliktos pienākumus.

*(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 31.10.2002. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2003.)*

## **67.pants. Nepilngadīgā nosacīta notiesāšana**

*(Izslēgts ar 21.05.2009. likumu, kas stājas spēkā 01.07.2009.)*

# **VIII nodaļa Medicīniska rakstura piespiedu līdzekļi**

## **68.pants. Medicīniska rakstura piespiedu līdzekļi**

(1) Personām, kas izdarījušas šajā likumā paredzētos nodarījumus, bet sirgst ar psihiskiem traucējumiem un ir atzītas par nepieskaitāmām vai ierobežoti pieskaitāmām, var noteikt šādus medicīniska rakstura piespiedu līdzekļus:

- 1) ambulatoriska ārstēšana medicīnas iestādē;
- 2) ārstēšana vispārēja tipa psihiatriskajā slimnīcā (nodaļā);
- 3) ārstēšana specializētā psihiatriskajā slimnīcā (nodaļā) ar apsardzi.

(2) Ja šā panta pirmajā daļā minētā persona pēc izdarītā nodarījuma rakstura un sava psihiskā stāvokļa dēļ nav bīstama sabiedrībai, tiesa var nodot to tuvinieku vai citu personu, kas veic slimnieku kopšanu, gādībā un medicīnas iestādes uzraudzībā pēc dzīvesvietas.

(3) Šā panta pirmajā daļā minētajām personām, kuras atzītas par ierobežoti pieskaitāmām, var noteikt ārstēšanu arī tai piemērotās brīvības atņemšanas vietās.

## **69.pants. Medicīniska rakstura piespiedu līdzekļu noteikšana personām, kas ir nepieskaitāmības stāvoklī**

(1) Tiesa var noteikt šajā likumā paredzētos medicīniska rakstura piespiedu līdzekļus personām, kuras izdarījušas šajā likumā paredzētos nodarījumus, būdamas nepieskaitāmības stāvoklī, vai pēc nodarījuma izdarīšanas vai sprieduma taisīšanas saslīmušas ar psihisku slimību, kas atņēmusi tām spēju saprast savu darbību vai to vadīt, ja šīs personas pēc izdarītā nodarījuma rakstura un sava psihiskā stāvokļa dēļ ir bīstamas sabiedrībai.

(2) Piespiedu ārstēšanu un ārstniecības iestādes tipu nosaka tiesa atkarībā no tā, ar kādu psihisku slimību attiecīgā persona ir saslīmusi un kāds ir šīs personas nodarījuma raksturs. Nosakot ārstēšanu psihiatriskajā slimnīcā (nodaļā), tās tipu izraugās ārstniecības iestāde.

(3) Personai, kas pēc noziedzīga nodarījuma izdarīšanas vai sprieduma taisīšanas saslīmusi ar psihisku slimību, kura atņēmusi tai spēju saprast savu darbību vai to vadīt, pēc izvēseļošanās tiesa var piespriest sodu, ja nav izbeidzies noilguma termiņš vai nav cita pamata tās atbrīvošanai no kriminālatbildības un soda.

(4) Medicīniska rakstura piespiedu līdzekļu piemērošanu izbeidz vai to groza tiesa pēc ārstniecības iestādes atzinuma, ja attiecīgā persona izvesēļojusies vai saslimšanas raksturs mainījies tiktāl, ka nav nepieciešams šādus līdzekļus piemērot.

(5) Ja šādai personai pēc izvesēļošanās piespriež sodu, laiks, kurā piemēroti medicīniska rakstura piespiedu līdzekļi, ieskaitāms soda termiņā.

### **70.pants. Medicīniska rakstura piespiedu līdzekļu noteikšana personām, kas ir ierobežotas pieskaitāmības stāvoklī**

Medicīniska rakstura piespiedu līdzekļus var noteikt arī personām, kas izdarījušas noziedzīgus nodarījumus, būdamas ierobežotas pieskaitāmības stāvoklī. Ja šādu personu notiesā ar brīvības atņemšanu, ārstēšana notiek tai piemērotās brīvības atņemšanas vietās. Ja šādu personu notiesā bez brīvības atņemšanas, tiesa uzliek tai par pienākumu ārstēties psihiatriskajā medicīnas iestādē pēc dzīvesvietas.

## **VIII<sup>1</sup> nodaļa**

### **Juridiskajām personām piemērojamie piespiedu ietekmēšanas līdzekļi**

*(Nodaļa 05.05.2005. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.10.2005.)*

### **70.<sup>1</sup>pants. Pamats piespiedu ietekmēšanas līdzekļa piemērošanai juridiskajai personai**

(1) Par šā likuma sevišķajā daļā paredzētu noziedzīgu nodarījumu juridiskajai personai var piemērot piespiedu ietekmēšanas līdzekli, ja noziedzīgu nodarījumu juridiskās personas interesēs ir izdarījusi fiziskā persona atbilstoši šā likuma 12.panta pirmās daļas nosacījumiem.

(2) Juridiskajai personai piemērojamie piespiedu ietekmēšanas līdzekļi neattiecas uz valsti, pašvaldībām un citām publisko tiesību juridiskajām personām.

### **70.<sup>2</sup>pants. Juridiskajai personai piemērojamo piespiedu ietekmēšanas līdzekļu veidi**

(1) Juridiskajai personai var noteikt vienu no šādiem piespiedu ietekmēšanas pamata līdzekļiem:

- 1) likvidācija;
- 2) tiesību ierobežošana;
- 3) mantas konfiskācija;
- 4) naudas piedziņa.

(2) Juridiskajai personai var noteikt šādus piespiedu ietekmēšanas papildu līdzekļus:

- 1) mantas konfiskācija;
- 2) kaitējuma atlīdzināšana.

(3) Par šā likuma sevišķajā daļā paredzētu kriminālpārkāpumu un mazāk smagu noziegumu juridiskajai personai kā piespiedu ietekmēšanas pamata līdzekli var piemērot tikai naudas piedziņu, izņemot gadījumu, kad juridiskā persona, tās filiāle, pārstāvniecība vai struktūrvienība ir īpaši izveidota noziedzīga nodarījuma izdarīšanai.

(4) Par šā likuma sevišķajā daļā paredzētu smagu un sevišķi smagu noziegumu juridiskajai personai kā piespiedu ietekmēšanas pamata līdzekli var piemērot likvidāciju, tiesību ierobežošanu, mantas

konfiskāciju vai naudas piedziņu.

(5) Mantas konfiskāciju juridiskajai personai var piemērot arī kā piespiedu ietekmēšanas papildu līdzekli, ja juridiskā persona nodarījuma rezultātā guvusi mantisku labumu un tai kā piespiedu ietekmēšanas pamata līdzeklis ir piemērota tiesību ierobežošana vai naudas piedziņa.

(6) Juridiskajai personai kā piespiedu ietekmēšanas papildu līdzekli var piemērot kaitējuma atlīdzināšanu, ja noziedzīgā nodarījuma rezultātā ir radīts būtisks kaitējums vai izraisītas smagas sekas.

### **70.<sup>3</sup>pants. Likvidācija**

(1) Likvidācija ir juridiskās personas, tās filiāles, pārstāvniecības vai struktūrvienības darbības piespiedu izbeigšana.

(2) Juridiskā persona, tās filiāle, pārstāvniecība vai struktūrvienība ir likvidējama tikai tajos gadījumos, ja juridiskā persona, tās filiāle, pārstāvniecība vai struktūrvienība ir īpaši izveidota noziedzīga nodarījuma izdarīšanai vai ja ir izdarīts smags vai sevišķi smags noziegums.

(3) Likvidējot juridisko personu, tās filiāli, pārstāvniecību vai struktūrvienību, valsts īpašumā bez atlīdzības atsavināma visa tās īpašumā esošā manta. Nav atsavināma tā manta, kas juridiskajai personai nepieciešama, lai izpildītu saistības pret darbiniekiem, valsti un kreditoriem.

### **70.<sup>4</sup>pants. Tiesību ierobežošana**

Tiesību ierobežošana ir tiesību atņemšana uz noteikta veida uzņēmējdarbību, normatīvajos aktos paredzēto atļauju vai tiesību atņemšana vai aizliegums veikt noteikta veida darbību uz laiku no viena gada līdz pieciem gadiem.

### **70.<sup>5</sup>pants. Mantas konfiskācija**

(1) Mantas konfiskācija ir juridiskās personas īpašumā esošās mantas pilnīga vai daļēja piespiedu bezatlīdzības atsavināšana valsts īpašumā, kuru var piemērot kā piespiedu ietekmēšanas pamata vai papildu līdzekli.

(2) Tiesa, nosakot daļēju mantas konfiskāciju, konkrēti norāda, kura manta ir konfiscējama.

(3) Nosakot pilnīgu mantas konfiskāciju, nav konfiscējama tā juridiskās personas īpašumā esošā manta, kas tai nepieciešama, lai izpildītu saistības pret darbiniekiem, valsti un kreditoriem.

(4) Var konfiscēt arī juridiskās personas īpašumā esošo mantu, kas ir nodota citai juridiskajai vai fiziskajai personai.

### **70.<sup>6</sup>pants. Naudas piedziņa**

(1) Naudas piedziņa ir piespiedu piedziņa, kas atbilstoši noziedzīgā nodarījuma smagumam un juridiskās personas mantiskajam stāvoklim nosakāma vienas līdz desmit tūkstošu Latvijas Republikā noteikto minimālo mēnešalgu apmērā sprieduma taisīšanas brīdī, norādot spriedumā šīs naudas piedziņas summu Latvijas Republikas naudas vienībās.

(2) Naudas piedziņa, kas uzlikta juridiskajai personai, maksājama no juridiskās personas līdzekļiem valsts labā.

(3) Ja juridiskā persona izvairās no naudas piedziņas samaksas, šis piespiedu ietekmēšanas līdzeklis

tiek izpildīts piespiedu kārtā.

### **70.<sup>7</sup> pants. Kaitējuma atlīdzināšana**

(1) Kaitējuma atlīdzināšana ir noziedzīgā nodarījuma rezultātā nodarītā mantiskā zaudējuma atlīdzināšana, kā arī citu ar likumu aizsargāto interešu un tiesību apdraudējuma novēršana.

(2) Kaitējums atlīdzināms vai novēršams no juridiskās personas līdzekļiem.

(3) Ja juridiskā persona izvairās no kaitējuma atlīdzināšanas, šis piespiedu ietekmēšanas līdzeklis tiek izpildīts piespiedu kārtā.

### **70.<sup>8</sup> pants. Nosacījumi piespiedu ietekmēšanas līdzekļu piemērošanai juridiskajai personai**

(1) Nosakot piespiedu ietekmēšanas līdzekli, tiesa ņem vērā noziedzīgā nodarījuma raksturu un radīto kaitējumu.

(2) Tiesa, piemērojot piespiedu ietekmēšanas līdzekli juridiskajai personai, ievēro šādus nosacījumus:

1) juridiskās personas faktiskā rīcība;

2) fiziskās personas statuss juridiskās personas institūcijā;

3) juridiskās personas darbību raksturs un sekas;

4) pasākumi, ko juridiskā persona veikusi, lai novērstu jaunu noziedzīgu nodarījumu izdarīšanu;

5) juridiskās personas lielums, nodarbošanās veids un finansiālais stāvoklis.

(3) Šajā likumā paredzētos piespiedu ietekmēšanas līdzekļus juridiskajai personai tiesa var piemērot pēc prokurora ierosinājuma.

## **SEVIŠKĀ DAĻA**

### **IX nodaļa**

#### **Noziegumi pret cilvēci, mieru, kara noziegumi, genocīds**

### **71.pants. Genocīds**

Par genocīdu, tas ir, par tīšu darbību nolūkā pilnīgi vai daļēji iznīcināt kādu nacionālu, etnisku, rases vai noteiktas reliģijas cilvēku grupu kā tādu, šādas grupas locekļus nogalinot, nodarot viņiem dzīvībai vai veselībai bīstamus miesas bojājumus vai novedot viņus līdz psihiskai saslimšanai, tīši radot viņiem tādas dzīves apstākļus, kas pilnīgi vai daļēji šos cilvēkus fiziski iznīcina, lietojot līdzekļus, kuru mērķis ir novērst bērnu dzimšanu šādā grupā, vai nododot bērnus piespiedu kārtā no vienas cilvēku grupas otrā, —

soda ar mūža ieslodzījumu vai ar brīvības atņemšanu uz laiku no trim līdz divdesmit gadiem.

*(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 21.05.2009. likumu, kas stājas spēkā 01.07.2009.)*

### **71.<sup>1</sup> pants. Aicinājums uz genocīdu**

Par publisku aicinājumu uz genocīdu —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz astoņiem gadiem.

*(28.04.2005. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.06.2005.)*

## **71.<sup>2</sup> pants. Noziegumi pret cilvēci**

Par noziegumu pret cilvēci, tas ir, par darbību, kas veikta kā daļa no plaša vai sistemātiska uzbrukuma civiliedzīvotājiem un izpaudusies kā slepkavība, iznīcināšana, paverdzināšana, deportēšana vai piespiedu pārvietošana, prettiesiska brīvības atņemšana vai ierobežošana, spīdzināšana, izvarošana, personas iesaistīšana seksuālā verdzībā, piespiešana nodarboties ar prostitūciju, piespiedu apaugļošana vai sterilizēšana vai cita līdzīgas smaguma pakāpes seksuāla vardarbība, aparteīds, jebkuras cilvēku grupas vai savienības vajāšana, pamatojoties uz politisko, rasu, nacionālo, etnisko, kultūras, reliģijas vai dzimuma piederību vai citiem iemesliem, kas starptautiskajās tiesībās atzīti par nepieļaujamiem, saistībā ar jebkuru darbību, kas norādīta šajā pantā, vai genocīdu, vai kara noziegumu, vai citāda Latvijas Republikai saistošajās starptautiskajās tiesībās paredzēta darbība, kas rada smagas fiziskas vai psihiskas ciešanas, —

soda ar mūža ieslodzījumu vai ar brīvības atņemšanu uz laiku no trim līdz divdesmit gadiem.

*(21.05.2009. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.07.2009.)*

## **72.pants. Noziegumi pret mieru**

Par noziegumiem, kas izdarīti pret mieru, tas ir, par bruņotas agresijas plānošanu, gatavošanu, tās izraisīšanu, piedalīšanos tajā, par agresīva kara vešanu, pārkāpjot Latvijas Republikai saistošus starptautiskos līgumus, par piedalīšanos savvērestībā ar nolūku izdarīt šajā pantā minētos noziegumus —

soda ar mūža ieslodzījumu vai ar brīvības atņemšanu uz laiku no trim līdz divdesmit gadiem.

## **73.pants. Masveida iznīcināšanas ieroču ražošana, uzkrāšana, lietošana un izplatīšana**

Par kodolieroču, ķīmisko, bioloģisko, bakterioloģisko, toksisko vai citu masveida iznīcināšanas ieroču ražošanu, uzkrāšanu, lietošanu vai izplatīšanu —

soda ar mūža ieslodzījumu vai ar brīvības atņemšanu uz laiku no trim līdz divdesmit gadiem.

## **74.pants. Kara noziegumi**

Par kara noziegumiem, tas ir, par Latvijas Republikai saistošajās starptautiskajās tiesībās aizliegtu kara vešanas noteikumu vai starptautisko humanitāro tiesību pārkāpšanu, tajā skaitā humanitāro tiesību aizsargātas personas slepkavošanu, spīdzināšanu vai necilvēcīgu izturēšanos pret šādu personu, ķīlnieku sagrābšanu, nelikumīgu deportāciju, pārvietošanu, brīvības ierobežošanu, pilsētu vai citu objektu neattaisnojamu postīšanu vai citu aizliegtu darbību —

soda ar mūža ieslodzījumu vai ar brīvības atņemšanu uz laiku no trim līdz divdesmit gadiem.

*(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 21.05.2009. likumu, kas stājas spēkā 01.07.2009.)*

## **74.<sup>1</sup> pants. Genocīda, nozieguma pret cilvēci, nozieguma pret mieru un kara nozieguma attaisnošana**

Par genocīda, nozieguma pret cilvēci, nozieguma pret mieru vai kara nozieguma publisku slavināšanu vai īstenotā genocīda, nozieguma pret cilvēci, nozieguma pret mieru vai kara nozieguma publisku noliegšanu vai attaisnošanu —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz pieciem gadiem vai ar piespiedu darbu.

*(21.05.2009. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.07.2009.)*

### **75.pants. Varmācība pret iedzīvotājiem karadarbības rajonā**

Par nelikumīgu vardarbību pret iedzīvotājiem karadarbības rajonā, kā arī par nelikumīgu viņu mantas vardarbīgu atņemšanu vai iznīcināšanu —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku no trim līdz piecpadsmit gadiem.

### **76.pants. Marodēšana**

Par kritušo vai ievainoto mantas piesavināšanos kaujas laukā (marodēšanu) —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz astoņiem gadiem.

### **77.pants. Aicinājums uz agresīvu karu**

Par publisku aicinājumu uz agresīvu karu vai militāra konflikta izraisīšanu —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz astoņiem gadiem.

### **78.pants. Nacionālā, etniskā un rasu naida izraisīšana**

(1) Par darbību, kas apzināti vērsta uz nacionālā, etniskā vai rasu naida vai nesaticības izraisīšanu, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz trim gadiem vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz sešdesmit minimālajām mēnešalgām.

(2) Par tādu pašu darbību, ja tā saistīta ar vardarbību, krāpšanu vai draudiem vai ja to izdarījusi personu grupa vai valsts amatpersona, vai uzņēmuma (uzņēmējsabiedrības) vai organizācijas atbildīgs darbinieks, vai ja tā izdarīta, izmantojot automatizētu datu apstrādes sistēmu, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz desmit gadiem.

*(21.06.2007. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 19.07.2007.)*

### **79.pants. Kultūras un nacionālā mantojuma iznīcināšana**

Par tādu vērtību tīšu iznīcināšanu, kas ir kultūras un nacionālā mantojuma sastāvdaļa, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz septiņpadsmit gadiem vai ar naudas sodu līdz divsimt minimālajām mēnešalgām.

## **X nodaļa Noziegumi pret valsti**

### **80.pants. Uz valsts varas gāšanu vērsta darbība**

Par darbību, kas vērsta uz vardarbīgu Latvijas Republikas valsts varas gāšanu, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku no desmit līdz divdesmit gadiem, konfiscējot mantu.

### **80.<sup>1</sup> pants. Apvienošanās organizācijā ar mērķi gāzt Latvijas Republikas valsts varu**

Par vairāk nekā divu personu apvienošanās organizētā grupā nolūkā gāzt Latvijas Republikas valsts varu vai likvidēt valstisko neatkarību, vai graut teritoriālo vienotību —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz pieciem gadiem vai ar naudas sodu līdz simt minimālajām mēnešalgām.

*(25.04.2002. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 23.05.2002.)*

### **81.pants. Aicinājums vardarbīgi gāzt Latvijas Republikas valsts varu un vardarbīgi grozīt valsts iekārtu**

Par publisku aicinājumu vardarbīgi gāzt Latvijas Republikas Satversmē nostiprināto valsts varu vai vardarbīgi grozīt valsts iekārtu, kā arī par šādu aicinājumu saturoša materiāla izplatīšanu tādā pašā nolūkā —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz pieciem gadiem vai ar naudas sodu līdz simt minimālajām mēnešalgām.

### **82.pants. Aicinājums likvidēt Latvijas Republikas valstisko neatkarību**

(1) Par publisku aicinājumu likvidēt Latvijas Republikas valstisko neatkarību nolūkā iekļaut Latviju vienotā valstiskā veidojumā ar kādu citu valsti vai likvidēt citādā veidā —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz trim gadiem vai ar naudas sodu līdz sešdesmit minimālajām mēnešalgām.

(2) Par organizatorisku darbību, kas vērsta uz Latvijas Republikas valstiskās neatkarības likvidēšanu nolūkā iekļaut Latviju vienotā valstiskā veidojumā ar kādu citu valsti vai likvidēt citādā veidā, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz sešiem gadiem vai ar naudas sodu līdz simt minimālajām mēnešalgām.

### **83.pants. Aicinājums graut Latvijas Republikas teritoriālo vienotību**

(1) Par publisku aicinājumu graut Latvijas Republikas teritoriālo vienotību, tas ir, Latvijas Republikas Satversmē neparedzētā veidā atdalīt kādu Latvijas Republikas teritorijas daļu, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz trim gadiem vai ar naudas sodu līdz piecdesmit minimālajām mēnešalgām.

(2) Par organizatorisku darbību, kas vērsta uz Latvijas Republikas teritoriālās vienotības graušanu, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz pieciem gadiem vai ar naudas sodu līdz simt minimālajām mēnešalgām.

### **84.pants. Starptautisko organizāciju noteikto sankciju pārkāpšana**

(1) Par to normatīvo aktu tīšu pārkāpšanu, kuri regulē Apvienoto Nāciju Organizācijas Drošības padomes, Eiropas Savienības un citu starptautisko organizāciju noteikto sankciju darbību Latvijā, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz pieciem gadiem vai ar naudas sodu līdz simt minimālajām mēnešalgām.

(2) Par tādām pašām darbībām, ja tās izdarītas atkārtoti vai ja tās izdarījusi personu grupa pēc iepriekšējas vienošanās, vai ja tās izdarījusi valsts amatpersona, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz astoņiem gadiem, konfiscējot mantu vai bez mantas konfiskācijas.

*(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 01.06.2000. likumu, kas stājas spēkā 28.06.2000.)*

## **85.pants. Spiegošana**

(1) Par neizpauzamu ziņu nodošanu, kā arī nolaupīšanu vai vākšanu ārvalstu izlūkdienu uzdevumā, lai šīs ziņas izmantotu pretēji Latvijas Republikas interesēm, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz desmit gadiem, konfiscējot mantu.

(2) Par tādām pašām darbībām, ja ziņas ir valsts noslēpums, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku no pieciem līdz divdesmit gadiem vai mūža ieslodzījumu, konfiscējot mantu.

## **86.pants. Latvijas Republikas Valsts prezidenta, Saeimas deputāta, Ministru kabineta locekļa un citas valsts amatpersonas dzīvības un veselības apdraudējums**

Par uzbrukumu Latvijas Republikas Valsts prezidentam, Saeimas deputātam, Ministru kabineta loceklim vai citai Latvijas Republikas Saeimas ievēlētai, ieceltai vai apstiprinātai valsts amatpersonai sakarā ar tās valstisko darbību Latvijas Republikas interesēs, ja uzbrukums saistīts ar šīs personas dzīvības vai veselības apdraudējumu, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz piecpadsmit gadiem.

## **87.pants. Ārvalsts pārstāvju dzīvības un veselības apdraudējums**

(1) Par uzbrukumu ārvalsts vai tās valdības vadītājam vai citam ārvalsts pārstāvim, kas oficiāli ieradies Latvijā, ja uzbrukums saistīts ar šīs personas dzīvības vai veselības apdraudējumu, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz piecpadsmit gadiem.

(2) Par tādām pašām darbībām, ja tās izraisījušas Latvijai smagas sekas, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku no pieciem līdz divdesmit gadiem.

## **88.pants. Terorisms**

(1) Par spridzināšanu, dedzināšanu, kodolķīmisko, ķīmisko, bioloģisko, bakterioloģisko, toksisko vai citu masveida iznīcināšanas ieroču lietošanu, masveida saindēšanu, epidēmiju, epizootiju izplatīšanu, personas nolaupīšanu, ķīlnieku sagrābšanu, gaisa, sauszemes vai ūdens transportlīdzekļu sagrābšanu vai citādām darbībām, ja tās veiktas nolūkā iebiedēt iedzīvotājus vai piespiest valsti, tās institūcijas vai starptautiskas organizācijas izdarīt kādu darbību vai atturēties no tās, vai kaitēt valsts, tās iedzīvotāju vai starptautiskas organizācijas interesēm (terorisms), —

soda ar mūža ieslodzījumu vai brīvības atņemšanu uz laiku no astoņiem līdz divdesmit gadiem, konfiscējot mantu.

(2) Par valsts teritorijā vai kontinentālajā šelfā izvietotu fizisku objektu, automatizēto datu apstrādes sistēmu, elektronisko tīklu, kā arī citu objektu, kuru mērķis ir nodrošināt valsts drošību, iznīcināšanu vai bojāšanu, ja šādas darbības veiktas šā panta pirmajā daļā paredzētajā nolūkā, —

soda ar mūža ieslodzījumu vai brīvības atņemšanu uz laiku no desmit līdz divdesmit gadiem, konfiscējot mantu.



(3) Par šā panta pirmajā vai otrajā daļā paredzētajām darbībām, ja tās izdarītas personu grupā pēc iepriekšējas vienošanās (teroristu grupa), —

soda ar mūža ieslodzījumu vai brīvības atņemšanu uz laiku no divpadsmit līdz divdesmit gadiem, konfiscējot mantu.

(4) Par teroristu grupas izveidošanu vai vadīšanu —

soda ar mūža ieslodzījumu vai brīvības atņemšanu uz laiku no piecpadsmit līdz divdesmit gadiem, konfiscējot mantu.

*(13.12.2007. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 12.01.2008.)*

## **88.<sup>1</sup> pants. Terorisma finansēšana**

(1) Par jebkādā veidā iegūtu finanšu līdzekļu vai citas mantas tiešu vai netiešu vākšanu vai nodošanu ar mērķi tos izmantot vai zinot, ka tie tiks izmantoti pilnīgi vai daļēji, lai izdarītu vienu vai vairākus terora aktus vai lai tos nodotu teroristu grupas vai individuāla terorista rīcībā (terorisma finansēšana), —

soda ar mūža ieslodzījumu vai ar brīvības atņemšanu uz laiku no astoņiem līdz divdesmit gadiem, konfiscējot mantu.

(2) Par terorisma finansēšanu, ja to izdarījusi personu grupa pēc iepriekšējas vienošanās vai ja tā izdarīta lielā apmērā, —

soda ar mūža ieslodzījumu vai ar brīvības atņemšanu uz laiku no piecpadsmit līdz divdesmit gadiem, konfiscējot mantu.

*(28.04.2005. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 13.12.2007. likumu, kas stājas spēkā 12.01.2008.)*

## **88.<sup>2</sup> pants. Aicinājums uz terorismu un terorisma draudi**

Par publisku aicinājumu uz terorismu vai draudiem īstenot terora aktu, ja ir pamats uzskatīt, ka tas var tikt veikts, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz astoņiem gadiem.

*(13.12.2007. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 12.01.2008.)*

## **88.<sup>3</sup> pants. Personas vervēšana un apmācīšana terora aktu veikšanai**

Par personas vervēšanu vai apmācīšanu terora aktu veikšanai —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz desmit gadiem, konfiscējot mantu vai bez mantas konfiskācijas.

*(13.12.2007. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 12.01.2008.)*

## **89.pants. Kaitniecība**

Par darbību vai bezdarbību, kas vērsta uz finanšu sistēmas, rūpniecības, transporta, lauksaimniecības, tirdzniecības vai citu tautsaimniecības nozaru, kā arī iestāžu vai organizāciju darbības graušānu nolūkā kaitēt Latvijas Republikai, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku no pieciem līdz divpadsmit gadiem, konfiscējot mantu.

*(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 11.12.2003. likumu, kas stājas spēkā 02.01.2004.)*

## **89.<sup>1</sup> pants. Noziedzīga organizācija**

(1) Par tādas noziedzīgas organizācijas (apvienības) izveidošanu, kuras sastāvā ir vismaz piecas personas, nolūkā izdarīt sevišķi smagus noziegumus pret cilvēci vai mieru, kara noziegumus, īstenot genocīdu vai izdarīt sevišķi smagus noziegumus pret valsti, kā arī par iesaistīšanos šādā organizācijā vai tās sastāvā ietilpstošā organizētā grupā vai citā noziedzīgā formējumā —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku no astoņiem līdz septiņpadsmit gadiem, konfiscējot mantu.

(2) Par noziedzīgas organizācijas vadīšanu vai piedalīšanos šādas organizācijas izdarītajos šā panta pirmajā daļā paredzētajos noziegumos —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku no desmit līdz divdesmit gadiem vai mūža ieslodzījumu, konfiscējot mantu.

*(25.04.2002. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 23.05.2002.)*

## **90.pants. Kavēšana realizēt vēlēšanu tiesības un tiesības piedalīties tautas nobalsošanā**

Par apzinātu personas kavēšanu brīvi realizēt tiesības vēlēt deputātus un tikt ievēlētam vai brīvi piedalīties saskaņā ar Latvijas Republikas likumiem rīkotajā tautas nobalsošanā, lietojot vardarbību, viltu, draudus, uzpirkšanu vai citā prettiesiskā veidā, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz trim gadiem vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz sešdesmit minimālajām mēnešalgām.

*(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 12.02.2004. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2005.)*

## **91.pants. Apzināti nepatiesu ziņu izplatīšana par deputāta kandidātu**

*(Izslēgts ar 12.06.2003. likumu, kas stājas spēkā 15.07.2003.)*

## **92.pants. Vēlēšanu un tautas nobalsošanas dokumentu viltošana, nepareiza balsu saskaitīšana un aizklātas balsošanas pārkāpšana**

Par vēlēšanu vai tautas nobalsošanas dokumentu viltošanu vai balsu apzināti nepareizu saskaitīšanu, kā arī par apzinātu aizklātas balsošanas pārkāpšanu, ko izdarījusi valsts amatpersona vai vēlēšanu komisijas loceklis, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz četriem gadiem vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz astoņdesmit minimālajām mēnešalgām.

*(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 12.02.2004. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2005.)*

## **93.pants. Valsts simbolu zaimošana**

Par Latvijas valsts ģerboņa vai Latvijas valsts karoga noraušanu, saplēšanu, salaušanu, iznīcināšanu vai par citādu šo valsts simbolu zaimošanu, kā arī par Latvijas valsts himnas publisku zaimošanu —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz trim gadiem vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz piecdesmit minimālajām mēnešalgām.

*(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 12.02.2004. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2005.)*

## **94.pants. Valsts noslēpuma apzināta izpaušana**

Par ziņu, kuras ir valsts noslēpums, apzinātu izpaušanu, ja to izdarījusi persona, kam šīs ziņas uzticētas vai kļuvušas zināmas sakarā ar dienestu vai darbu, turklāt šim nodarījumam nav spiegošanas pazīmju, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz astoņiem gadiem vai ar naudas sodu līdz simt divdesmit minimālajām mēnešalgām.

#### **95.pants. Valsts noslēpuma izpaušana aiz neuzmanības**

Par valsts noslēpuma izpaušanu aiz neuzmanības vai tādu dokumentu nozaudēšanu, kuri satur valsts noslēpumu, kā arī tādu priekšmetu nozaudēšanu, ziņas par kuriem ir valsts noslēpums, ko izdarījusi persona, kurai ziņas, dokumenti vai priekšmeti bijuši uzticēti, ja dokumenti vai priekšmeti nozaudēti, pārkāpjot valsts noslēpuma aizsardzības noteikumus, un ja ar to radīts būtisks kaitējums, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz trim gadiem vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz piecdesmit minimālajām mēnešalgām.

*(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 12.02.2004. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2005.)*

### **XI nodaļa Noziedzīgi nodarījumi pret dabas vidi**

#### **96.pants. Zemes, tās dzīļu, ūdeņu un mežu apsaimniekošanas un izmantošanas noteikumu pārkāpšana**

Par zemes, tās dzīļu, ūdeņu vai mežu apsaimniekošanas vai izmantošanas noteikumu pārkāpšanu, ja ar to radīts būtisks kaitējums dabas videi, cilvēku veselībai, mantiskajām vai saimnieciskajām interesēm, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz trim gadiem vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz sešdesmit minimālajām mēnešalgām.

#### **97.pants. Jūras dabas resursu izmantošanas noteikumu pārkāpšana**

(1) Par Latvijas Republikas kontinentālā šelfa vai ekonomiskās zonas dzīvo vai nedzīvo dabas resursu izpētes vai izmantošanas noteikumu pārkāpšanu, ja tā izdarīta atkārtoti gada laikā, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz vienam gadam vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz piecdesmit minimālajām mēnešalgām.

(2) Par šā panta pirmajā daļā norādīto noteikumu pārkāpšanu, ja ar to radīts būtisks kaitējums jūrai, atpūtas zonām vai citāds būtisks kaitējums, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz četriem gadiem vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz astoņdesmit minimālajām mēnešalgām.

*(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 12.02.2004. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2005.)*

#### **98.pants. Radioaktīvo un ķīmisko vielu aprites drošības noteikumu pārkāpšana**

(1) Par radioaktīvo vielu vai citu jonizējošā starojuma avotu, bīstamo bioloģisko, bakterioloģisko, toksisko, ķīmisko vielu vai produktu vai citu bīstamu vielu vai materiālu, preparātu vai vīrusu ražošanas, iegādāšanās, transportēšanas, uzglabāšanas vai lietošanas noteikumu pārkāpšanu, ja tā izdarīta atkārtoti gada laikā, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz diviem gadiem vai ar arestu, vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz četrdesmit minimālajām mēnešalgām.

(2) Par šā panta pirmajā daļā norādīto noteikumu pārkāpšanu, ja ar to radīts būtisks kaitējums dabas videi, cilvēku veselībai, mantiskajām vai saimnieciskajām interesēm, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz četriem gadiem vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz astoņdesmit minimālajām mēnešalgām.

(3) Par šā panta pirmajā daļā norādīto noteikumu pārkāpšanu, ja tā izraisījusi smagas sekas vai ja to izdarījusi organizēta grupa, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku no četriem līdz desmit gadiem, konfiscējot mantu vai bez mantas konfiskācijas, un ar policijas kontroli uz laiku līdz trim gadiem vai bez tās.

*(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 12.02.2004., 12.10.2006. un 13.12.2007. likumu, kas stājas spēkā 12.01.2008.)*

### **99.pants. Bīstamo atkritumu likvidācijas noteikumu pārkāpšana**

(1) Par bīstamo atkritumu savākšanas, šķirošanas, uzglabāšanas, transportēšanas, utilizācijas, apglabāšanas vai iznīcināšanas noteikumu pārkāpšanu, ja tā izdarīta atkārtoti gada laikā, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz diviem gadiem vai ar arestu, vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz četrdesmit minimālajām mēnešalgām.

(2) Par šā panta pirmajā daļā norādīto noteikumu pārkāpšanu, ja ar to radīts būtisks kaitējums dabas videi, cilvēku veselībai, mantiskajām vai saimnieciskajām interesēm, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz četriem gadiem vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz astoņdesmit minimālajām mēnešalgām.

(3) Par bīstamo atkritumu ieviešanu Latvijas teritorijā vai tranzītpārvadāšanu cauri Latvijas teritorijai, pārkāpjot noteikumus, ja ar to radīts būtisks kaitējums dabas videi, cilvēku veselībai, mantiskajām vai saimnieciskajām interesēm, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz sešiem gadiem vai ar naudas sodu līdz simt divdesmit minimālajām mēnešalgām.

(4) Par šā panta pirmajā daļā norādīto noteikumu pārkāpšanu vai šā panta trešajā daļā paredzētajām darbībām, ja to izdarījusi organizēta grupa, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku no trim līdz septiņiem gadiem, konfiscējot mantu, un ar policijas kontroli uz laiku līdz trim gadiem.

*(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 12.02.2004. un 13.12.2007. likumu, kas stājas spēkā 12.01.2008.)*

### **100.pants. Bīstamu vielu neatļauta apglabāšana ūdeņos un zemes dzīlēs**

(1) Par radioaktīvo vielu, to skaitā kodolmateriālu, bīstamu ķīmisko vielu vai produktu, materiālu vai atkritumu neatļautu apglabāšanu ūdeņos vai zemes dzīlēs —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz četriem gadiem vai ar arestu, vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz simt minimālajām mēnešalgām.

(2) Par kodolieroču, ķīmisko, bioloģisko, bakterioloģisko, toksisko vai citu masveida iznīcināšanas ieroču apglabāšanu ūdeņos vai zemes dzīlēs —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku no trim līdz divdesmit gadiem.

*(18.05.2000. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 12.02.2004. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2005.)*

### **101.pants. Jūras piesārņošana**

(1) Par jūras piesārņošanu ar bīstamām vai citām kaitīgām vielām, materiāliem vai atkritumiem, pārsniedzot noteiktos normatīvus vai pārkāpjot noteikumus, ja tas izdarīts atkārtoti gada laikā, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz trim gadiem vai ar arestu, vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz astoņdesmit minimālajām mēnešalgām.

(2) Par jūras piesārņošanu ar bīstamām vai citām kaitīgām vielām, materiāliem vai atkritumiem, ja ar to radīts būtisks kaitējums dabas videi, mantiskajām vai saimnieciskajām interesēm, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz sešiem gadiem vai ar naudas sodu līdz simt divdesmit minimālajām mēnešalgām.

(3) Par jūras piesārņošanu ar bīstamām vai citām kaitīgām vielām, materiāliem vai atkritumiem, ja tā izraisījusi smagas sekas, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku no pieciem līdz desmit gadiem vai ar naudas sodu līdz simt astoņdesmit minimālajām mēnešalgām.

*(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 12.02.2004. un 13.12.2007. likumu, kas stājas spēkā 12.01.2008.)*

### **102.pants. Zemes, mežu un ūdeņu piesārņošana un piegružošana**

(1) Par zemes, mežu vai iekšējo ūdeņu (virszemes vai pazemes) piesārņošanu ar bīstamām vai citām kaitīgām vielām, materiāliem vai atkritumiem, piegružošana vai citādu kaitīgu iedarbību uz tiem jebkādā veidā, ja tas izdarīts atkārtoti gada laikā, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz diviem gadiem vai ar arestu, vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz četrdesmit minimālajām mēnešalgām.

(2) Par zemes, mežu vai iekšējo ūdeņu (virszemes vai pazemes) piesārņošanu ar bīstamām vai citām kaitīgām vielām, materiāliem vai atkritumiem, piegružošana vai citādu kaitīgu iedarbību uz tiem jebkādā veidā, ja ar to radīts būtisks kaitējums dabas videi, mantiskajām vai saimnieciskajām interesēm, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz četriem gadiem vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz astoņdesmit minimālajām mēnešalgām.

(3) Par zemes, mežu vai iekšējo ūdeņu (virszemes vai pazemes) piesārņošanu ar bīstamām vai citām kaitīgām vielām, materiāliem vai atkritumiem, piegružošana vai citādu kaitīgu iedarbību uz tiem jebkādā veidā, ja tas izraisījis smagas sekas, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku no pieciem līdz desmit gadiem vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz simt divdesmit minimālajām mēnešalgām.

*(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 12.02.2004. un 13.12.2007. likumu, kas stājas spēkā 12.01.2008.)*

### **103.pants. Atmosfēras gaisa piesārņošana**

(1) Par atmosfēras gaisa piesārņošanu, piegružošana, fizikālu vai citādu kaitīgu iedarbību uz to jebkādā veidā, pārsniedzot noteiktos normatīvus vai pārkāpjot noteikumus, ja tas izdarīts atkārtoti gada laikā,—

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz diviem gadiem vai ar arestu, vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz četrdesmit minimālajām mēnešalgām.

(2) Par atmosfēras gaisa piesārņošanu, piegružošana, fizikālu vai citādu kaitīgu iedarbību uz to jebkādā veidā, pārsniedzot noteiktos normatīvus vai pārkāpjot noteikumus, ja ar to radīts būtisks

kaitējums dabas videi, iedzīvotāju veselībai, mantiskajām vai saimnieciskajām interesēm, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz četriem gadiem vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz astoņdesmit minimālajām mēnešalgām.

*(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 12.02.2004. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2005.)*

#### **104.pants. Objektu ekspluatācija bez attīrīšanas būvēm**

Par rūpniecības, lauksaimniecības, komunālās saimniecības vai citu objektu laišanu ekspluatācijā, ja tajos nav ierīkotas nepieciešamās attīrīšanas, kaitīgu vielu un putekļu uztveršanas būves un ietaises vai arī tās atrodas tādā stāvoklī, ka nav derīgas ekspluatācijai, un ja tas izdarīts atkārtoti vai ja ar to radīts būtisks kaitējums dabas videi, cilvēku veselībai, mantiskajām vai saimnieciskajām interesēm, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz četriem gadiem vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz astoņdesmit minimālajām mēnešalgām.

*(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 12.02.2004. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2005.)*

#### **105.pants. Pasākumu neveikšana dabas vides piesārņojuma likvidēšanai**

Par personas pienākumos ietilpstošo dabas vides piesārņojuma likvidēšanai un citādu kaitīgu seku novēršanai nepieciešamo pasākumu neveikšanu vai nepienācīgu veikšanu, kā arī par neziņošanu, ja kaitīgās sekas iestājušās, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz diviem gadiem vai ar arestu, vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz četrdesmit minimālajām mēnešalgām.

*(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 12.02.2004. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2005.)*

#### **106.pants. Datu slēpšana par dabas vides piesārņojumu**

(1) Par dabas vides piesārņojuma pakāpes datu tīšu slēpšanu vai sagrozīšanu, ja to izdarījusi persona, kurai bija pienākums šos datus sniegt, un ja tas izdarīts atkārtoti gada laikā, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz vienam gadam vai ar arestu, vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz trīsdesmit minimālajām mēnešalgām.

(2) Par dabas vides piesārņojuma pakāpes datu tīšu slēpšanu vai sagrozīšanu, ja to izdarījusi persona, kurai bija pienākums šos datus sniegt, un ja tā rezultātā radīts būtisks kaitējums dabas videi, cilvēku veselībai, mantiskajām vai saimnieciskajām interesēm, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz četriem gadiem vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz astoņdesmit minimālajām mēnešalgām.

(3) Par neziņošanu par jūras ūdeņu piesārņošanu vai citādu kaitīgu iedarbību no transportlīdzekļiem vai būvēm jūrā, ja to izdarījusi persona, kurai bija pienākums ziņot, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz diviem gadiem vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz piecdesmit minimālajām mēnešalgām.

*(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 12.02.2004. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2005.)*

#### **107.pants. Meža dedzināšana**

(1) Par meža tīšu aizdedzināšanu —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz pieciem gadiem.

(2) Par tādām pašām darbībām, ja ar tām radīts būtisks kaitējums vai ja tās vainīgā neuzmanības dēļ izraisījušas cilvēka nāvi vai citas smagas sekas, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz piecpadsmit gadiem.

### **108.pants. Meža iznīcināšana un bojāšana aiz neuzmanības**

(1) Par meža nogabala iznīcināšanu vai bojāšanu aiz neuzmanības, nevērīgi rīkojoties ar uguni vai citādā veidā, ja ar to radīts būtisks kaitējums, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz četriem gadiem vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz astoņdesmit minimālajām mēnešalgām.

(2) Par tādām pašām darbībām, ja tās izraisījušas cilvēka nāvi vai citas smagas sekas, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz sešiem gadiem vai ar naudas sodu līdz simt divdesmit minimālajām mēnešalgām.

*(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 12.02.2004. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2005.)*

### **109.pants. Patvaļīga koku ciršana un bojāšana**

(1) Par patvaļīgu koku ciršanu svešā mežā vai citā svešā zemes platībā —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz četriem gadiem vai ar arestu, vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz astoņdesmit minimālajām mēnešalgām.

(2) Par patvaļīgu koku vai citu stādījumu ciršanu, iznīcināšanu vai bojāšanu valsts īpaši aizsargājamā dabas teritorijā vai objektā, parkā, dendroloģiskajā objektā, zemes vai ūdeņu aizsargjoslā, pilsētu zaļajā zonā vai citās aizsardzības joslās vai zonās —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz sešiem gadiem vai ar naudas sodu līdz simt minimālajām mēnešalgām.

(3) Par patvaļīgu koku ciršanu, iznīcināšanu vai bojāšanu, ja ar šīm darbībām radīts būtisks kaitējums vai ja tās izdarījusi organizēta grupa, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz desmit gadiem vai ar arestu, vai ar naudas sodu līdz simt piecdesmit minimālajām mēnešalgām, konfiscējot mantu vai bez mantas konfiskācijas, un ar policijas kontroli uz laiku līdz trim gadiem vai bez tās.

*(13.12.2007. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 12.01.2008.)*

### **110.pants. Patvaļīga zvejošana un ūdensdzīvnieku iegūšana**

(1) Par zivju ķeršanu vai citādu zivju vai ūdensdzīvnieku iegūšanu bez attiecīgas atļaujas vai saudzēšanas laikā, vai neatļautās vietās, vai ar aizliegtiem rīkiem vai paņēmieniem (patvaļīga iegūšana), ja tā izdarīta atkārtoti gada laikā, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz vienam gadam vai ar arestu, vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz divdesmit minimālajām mēnešalgām.

(2) Par patvaļīgu zivju ķeršanu vai citādu zivju vai ūdensdzīvnieku iegūšanu, ja to izdarījusi personu grupa pēc iepriekšējas vienošanās vai ja tā izdarīta valsts īpaši aizsargājamā dabas teritorijā vai objektā, vai ja ar to radīts būtisks kaitējums, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz diviem gadiem vai ar arestu, vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz četrdesmit minimālajām mēnešalgām.

(3) Par patvaļīgu zivju vai ūdensdzīvnieku iegūšanu, izmantojot elektrostrāvu, sprāgstošas vielas, indīgas vielas vai citus vispārbīstamus līdzekļus vai paņēmienus, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku no diviem līdz pieciem gadiem vai ar naudas sodu līdz divsimt minimālajām mēnešalgām, konfiscējot mantu vai bez mantas konfiskācijas.

*(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 25.04.2002. likumu, kas stājas spēkā 23.05.2002.)*

### **111.pants. Elektrozvejas ierīču nelikumīga izgatavošana, iegādāšanās, glabāšana, realizēšana, pārvadāšana un pārsūtīšana**

Par elektrozvejas ierīču nelikumīgu izgatavošanu, iegādāšanos, glabāšanu, realizēšanu, pārvadāšanu vai pārsūtīšanu —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz pieciem gadiem vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz simt divdesmit minimālajām mēnešalgām, konfiscējot mantu vai bez mantas konfiskācijas.

*(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 12.02.2004. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2005.)*

### **112.pants. Nelikumīgas medības**

(1) Par nelikumīgām medībām, ja tās izdarītas atkārtoti gada laikā, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz vienam gadam vai ar arestu, vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz divdesmit minimālajām mēnešalgām.

(2) Par nelikumīgām medībām, ja tās izdarījusi personu grupa pēc iepriekšējas vienošanās vai ja tās izdarītas valsts īpaši aizsargājamā dabas teritorijā, vai ja ar tām radīts būtisks kaitējums, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz diviem gadiem vai ar arestu, vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz četrdesmit minimālajām mēnešalgām.

(3) Par aizliegtu vispārbīstamu līdzekļu, metožu, rīku vai paņēmienu izmantošanu medībās —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz četriem gadiem vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz astoņdesmit minimālajām mēnešalgām.

*(18.12.2003. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 12.02.2004. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2005.)*

### **113.pants. Spridzināšanas un citu darbu veikšana, pārkāpjot dzīvnieku aizsardzības noteikumus**

Par spridzināšanas, meliorācijas, kokmateriālu sagatavošanas vai citu darbu veikšanu, pārkāpjot dzīvnieku aizsardzības noteikumus, ja ar tādām darbībām radīts būtisks kaitējums zivju resursiem, putniem vai citiem savvaļas dzīvniekiem, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz trim gadiem vai ar arestu, vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz piecdesmit minimālajām mēnešalgām.

*(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 12.02.2004. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2005.)*

### **114.pants. Valsts īpaši aizsargājamo dabas objektu iznīcināšana un bojāšana**

Par valsts īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vai dabas objektu iznīcināšanu vai bojāšanu, ja ar to radīts būtisks kaitējums, —



soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz pieciem gadiem vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz simt minimālajām mēnešalgām.

*(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 12.02.2004. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2005.)*

### **115.pants. Valsts īpaši aizsargājamo dzīvnieku un augu iznīcināšana un bojāšana**

Par reto vai izžušanas draudiem pakļauto dzīvnieku, augu, sēņu vai ķērpju vai to dzīves vides (biocenozes) iznīcināšanu vai bojāšanu, ja ar to radīts būtisks kaitējums, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz sešiem gadiem vai ar naudas sodu līdz simt divdesmit minimālajām mēnešalgām.

## **XII nodaļa Nonāvēšana**

### **116.pants. Slepkavība**

Par citas personas tīšu prettiesisku nonāvēšanu (slepkavība) —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku no pieciem līdz piecpadsmit gadiem un ar policijas kontroli uz laiku līdz trim gadiem vai bez tās.

### **117.pants. Slepkavība pastiprinošos apstākļos**

Par slepkavību, ja:

- 1) noslepkavota sieviete, vainīgajam apzinoties, ka viņa ir grūtniecības stāvoklī;
- 2) noslepkavota persona, vainīgajam apzinoties, ka tā ir bezpalīdzības stāvoklī;
- 3) tā izdarīta vairāku personu dzīvībai bīstamā veidā;
- 4) tā izdarīta ar sevišķu cietsirdību;
- 5) pēc tās izdarīta līķa apgānīšana;
- 6) tā saistīta ar laupīšanu;
- 7) tā saistīta ar izvarošanu;
- 8) tā izdarīta nolūkā slēpt citu noziedzīgu nodarījumu vai atvieglot tā izdarīšanu;
- 9) tā izdarīta mantkārīgā nolūkā;
- 10) to izdarījusi personu grupa;
- 11) to izdarījusi persona, kas ievietota aizturēto turēšanas, iepriekšējā apcietinājuma vai ieslodzījuma vietā;
- 12) noslepkavots nepilngadīgais,—

soda ar mūža ieslodzījumu vai ar brīvības atņemšanu uz laiku no desmit līdz divdesmit gadiem un ar policijas kontroli uz laiku līdz trim gadiem, konfiscējot mantu.

*(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 18.05.2000. likumu, kas stājas spēkā 15.06.2000.)*

## **118.pants. Slepkavība sevišķi pastiprinošos apstākļos**

Par slepkavību

1) sakarā ar to, ka cietušais vai viņa tuvinieks izpildījis savus dienesta vai profesionālos pienākumus vai piedalījies noziedzīga vai citāda prettiesiska nodarījuma novēršanā vai pārtraukšanā, vai devis liecību tiesā vai pirmstiesas izmeklēšanā;

2) ja noslepkavotas divas vai vairākas personas;

3) ja to izdarījusi persona, kas jau agrāk izdarījusi slepkavību, izņemot slepkavību, kas izdarīta stipra psihiska uzbudinājuma stāvoklī, un slepkavību, pārkāpjot nepieciešamās aizstāvēšanās robežas vai personas aizturēšanas nosacījumus;

4) ja to izdarījusi persona, izciešot mūža ieslodzījumu, —

5) ja to izdarījusi organizēta grupa, —

soda ar mūža ieslodzījumu vai ar brīvības atņemšanu uz laiku no piecpadsmit līdz divdesmit gadiem un ar policijas kontroli uz laiku līdz trim gadiem, konfiscējot mantu, vai ar nāves sodu.

*(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 13.12.2007. likumu, kas stājas spēkā 12.01.2008.)*

## **119.pants. Jaundzimuša bērna slepkavība**

Par sava bērna slepkavību, ko māte izdarījusi dzemdību laikā vai tieši pēc dzemdībām to izraisītā psihiskā un fizioloģiskā stāvokļa ietekmē, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz pieciem gadiem.

## **120.pants. Slepkavība, kas izdarīta stipra psihiska uzbudinājuma stāvoklī**

Par slepkavību, kas izdarīta piepeša stipra psihiska uzbudinājuma stāvoklī, kuru izraisījusi vardarbība vai smags goda aizskārums no cietušā puses, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz pieciem gadiem.

## **121.pants. Slepkavība, pārkāpjot nepieciešamās aizstāvēšanās robežas**

Par slepkavību, kas izdarīta, pārkāpjot nepieciešamās aizstāvēšanās robežas, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz diviem gadiem vai ar arestu, vai ar piespiedu darbu.

## **122.pants. Slepkavība, pārkāpjot personas aizturēšanas nosacījumus**

(1) Par slepkavību, kas izdarīta, pārkāpjot personas aizturēšanas nosacījumus, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz diviem gadiem vai ar arestu, vai ar piespiedu darbu.

(2) Par tādām pašām darbībām, ja tās izdarījusi valsts amatpersona, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz pieciem gadiem.

## **123.pants. Nonāvēšana aiz neuzmanības**

(1) Par prettiesisku nonāvēšanu aiz neuzmanības —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz trim gadiem vai ar arestu, vai ar piespiedu darbu.

(2) Par prettiesisku nonāvēšanu aiz neuzmanības, ja nonāvētas divas vai vairākas personas vai ja nonāvēšana izdarīta, rīkojoties ar šaujammieroci vai sprāgstošām vielām vai citā vispārbīstamā veidā, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz pieciem gadiem.

#### **124.pants. Novešana līdz pašnāvībai**

(1) Par personas novešanu līdz pašnāvībai vai tās mēģinājumam, cietsirdīgi apejoties ar cietušo vai sistemātiski pazemojot viņa personisko cieņu, ja šī persona nav atradies materiālā vai citādā atkarībā no vainīgā, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz trim gadiem.

(2) Par tādām pašām darbībām attiecībā uz personu, kas atradies materiālā vai citādā atkarībā no vainīgā, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz pieciem gadiem.

### **XIII nodaļa Noziedzīgi nodarījumi pret personas veselību**

#### **125.pants. Tīšs smags miesas bojājums**

(1) Par tāda miesas bojājuma tīšu nodarīšanu, kas bīstams dzīvībai vai bijis par iemeslu redzes, dzirdes vai kāda cita orgāna vai orgānu funkciju zaudēšanai, psihiskam vai citādam veselības traucējumam, ja tas saistīts ar vispārējo darbības spēju paliekošu zaudējumu ne mazāk kā vienas trešdaļas apmērā vai izraisījis grūtniecības pārtraukšanu, vai izpaudies nelabojamā sejas izkļējumā (smags miesas bojājums), —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz desmit gadiem un ar policijas kontroli uz laiku līdz trim gadiem vai bez tās.

(2) Par tādām pašām darbībām, ja:

1) tās izdarītas sakarā ar to, ka cietušais vai viņa tuvinieks izpildījis savus dienesta vai profesionālos pienākumus vai piedalījies noziedzīga vai citāda prettiesiska nodarījuma novēršanā vai pārtraukšanā, vai devis liecību tiesā vai pirmstiesas izmeklēšanā;

2) tās izdarītas pret divām vai vairākām personām;

3) tās izdarītas vairāku personu dzīvībai vai veselībai bīstamā veidā;

4) tām bijis mocīšanas vai spīdzināšanas raksturs;

5) tās izdarījusi personu grupa;

6) tās izdarījusi persona, kas jau agrāk izdarījusi slepkavību vai nodarījusi tīšus smagus miesas bojājumus, izņemot slepkavību vai smagus miesas bojājumus, kas nodarīti stipra psihiska uzbudinājuma stāvoklī vai pārkāpjot nepieciešamās aizstāvēšanās robežas vai personas aizturēšanas nosacījumus;

7) tās izdarījusi persona, kas ievietota īslaicīgās aizturēšanas vai ieslodzījuma vietā;

8) tās izdarītas pret personu bezpalīdzības stāvoklī, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku no trim līdz divpadsmit gadiem un ar policijas kontroli uz laiku līdz trim gadiem vai bez tās;

(3) Par tīša smaga miesas bojājuma nodarīšanu, kas vainīgā neuzmanības dēļ bijis par iemeslu cietušā nāvei, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku no trim līdz piecpadsmit gadiem un ar policijas kontroli uz laiku līdz trim gadiem vai bez tās.

(4) Par tīša smaga miesas bojājuma nodarīšanu, ja to izdarījusi organizēta grupa, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku no desmit līdz piecpadsmit gadiem, konfiscējot mantu, un ar policijas kontroli uz laiku līdz trim gadiem.

*(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 13.12.2007., 30.10.2008. un 21.05.2009. likumu, kas stājas spēkā 01.07.2009.)*

## **126.pants. Tīšs vidēja smaguma miesas bojājums**

(1) Par tāda miesas bojājuma tīšu nodarīšanu, kas nav bīstams dzīvībai un nav izraisījis šā likuma 125.pantā paredzētās sekas, bet izraisījis ilgstošu veselības traucējumu vai vispārējo darbību ievērojamu paliekošu zaudēšanu mazāk nekā vienas trešdaļas apmērā (vidēja smaguma miesas bojājums),—

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz pieciem gadiem vai ar arestu, vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz simt minimālajām mēnešalgām.

(2) Par tādām pašām darbībām, ja:

1) tās izdarītas sakarā ar to, ka cietušais vai viņa tuvinieks izpildījis savus dienesta vai profesionālos pienākumus vai piedalījies noziedzīga vai citāda prettiesiska nodarījuma novēršanā vai pārtraukšanā, vai devis liecību tiesā vai pirmstiesas izmeklēšanā;

2) tām bijis mocīšanas vai spīdzināšanas raksturs;

3) tās izdarījusi personu grupa;

4) tās izdarījusi persona, kas jau agrāk izdarījusi slepkavību vai nodarījusi tīšus smagus vai tīšus vidēja smaguma miesas bojājumus, izņemot slepkavību, smagus vai vidēja smaguma miesas bojājumus, kas nodarīti stipra psihiska uzbudinājuma stāvoklī vai pārkāpjot nepieciešamās aizstāvēšanās robežas vai personas aizturēšanas nosacījumus;

5) tās izdarījusi persona, kas ievietota īslaicīgās aizturēšanas vai ieslodzījuma vietā;

6) tās izdarītas pret personu bezpalīdzības stāvoklī, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz astoņiem gadiem.

*(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 30.10.2008. un 21.05.2009. likumu, kas stājas spēkā 01.07.2009.)*

## **127.pants. Tīšs miesas bojājums, kas nodarīts stipra psihiska uzbudinājuma stāvoklī**

Par tīšu smagu vai vidēja smaguma miesas bojājumu, kas nodarīts piepeša stipra psihiska

uzbudinājuma stāvoklī, kuru izraisījusi vardarbība vai smags goda aizskārums no cietušā puses, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz trim gadiem vai ar arestu, vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz sešdesmit minimālajām mēnešalgām.

### **128.pants. Tīša miesas bojājuma nodarīšana, pārkāpjot nepieciešamās aizstāvēšanās robežas**

Par tīša smaga vai vidēja smaguma miesas bojājuma nodarīšanu, pārkāpjot nepieciešamās aizstāvēšanās robežas, ja šis bojājums nav nodarīts, aizsargājoties pret dzīvības apdraudējumu vai pret izvarošanu, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz vienam gadam vai arestu, vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz divdesmit minimālajām mēnešalgām.

### **129.pants. Tīša miesas bojājuma nodarīšana, pārkāpjot personas aizturēšanas nosacījumus**

(1) Par tīša smaga vai vidēja smaguma miesas bojājuma nodarīšanu, pārkāpjot personas aizturēšanas nosacījumus, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz vienam gadam vai ar arestu, vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz divdesmit minimālajām mēnešalgām.

(2) Par tādām pašām darbībām, ja tās izdarījusi valsts amatpersona, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz trim gadiem vai ar arestu, vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz piecdesmit minimālajām mēnešalgām.

*(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 12.02.2004. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2005.)*

### **130.pants. Tīšs viegls miesas bojājums**

(1) Par tāda miesas bojājuma tīšu nodarīšanu, kas nav izraisījis veselības traucējumu vai vispārējo darbspēju zaudēšanu (viegls miesas bojājums), kā arī par tīšu sišanu, ja tā nav izraisījusi minētās sekas, —

soda ar arestu vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz desmit minimālajām mēnešalgām.

(2) Par viegla miesas bojājuma tīšu nodarīšanu, kas izraisījis īslaicīgu veselības traucējumu vai vispārējo darbspēju nenozīmīgu paliekošu zaudēšanu, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz vienam gadam vai ar arestu, vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz divdesmit minimālajām mēnešalgām.

(3) Par sistemātisku sišanu, kam ir spīdzināšanas raksturs, vai citāda veida spīdzināšanu, ja šīm darbībām nav bijušas šā likuma 125. vai 126.pantā paredzētās sekas, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz trim gadiem vai ar arestu, vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz sešdesmit minimālajām mēnešalgām.

### **131.pants. Miesas bojājums aiz neuzmanības**

Par smaga vai vidēja smaguma miesas bojājuma nodarīšanu aiz neuzmanības —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz vienam gadam vai ar arestu, vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz divdesmit minimālajām mēnešalgām.

### **132.pants. Draudi izdarīt slepkavību un nodarīt smagu miesas bojājumu**

Par draudiem izdarīt slepkavību vai nodarīt smagu miesas bojājumu, ja ir bijis pamats baidīties, ka šie draudi var tikt izpildīti, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz vienam gadam vai ar arestu, vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz divdesmit minimālajām mēnešalgām.

### **133.pants. Inficēšana ar cilvēka imūndeficīta un B un C hepatīta vīrusu**

Par personas apzinātu inficēšanu ar cilvēka imūndeficīta vīrusu vai B vai C hepatīta vīrusu —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz pieciem gadiem vai ar arestu, vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz simt piecdesmit minimālajām mēnešalgām.

*(21.05.2009. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.07.2009.)*

### **133.<sup>1</sup> pants. Inficēšana ar bīstamu infekcijas slimības izraisītāju**

Par personas apzinātu inficēšanu ar bīstamu infekcijas slimības izraisītāju, ja tā rezultātā nodarīti smagi miesas bojājumi vai tā bijusi par iemeslu cietušā nāvei, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz pieciem gadiem vai ar arestu, vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz simt piecdesmit minimālajām mēnešalgām.

*(21.05.2009. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.07.2009.)*

### **134.pants. Inficēšana ar seksuāli transmisīvas slimības izraisītāju**

(1) Par personas apzinātu inficēšanu ar seksuāli transmisīvas slimības izraisītāju —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz diviem gadiem vai ar arestu, vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz četrdesmit minimālajām mēnešalgām.

(2) Par nepilngadīgas personas apzinātu inficēšanu ar seksuāli transmisīvas slimības izraisītāju —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz četriem gadiem.

*(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 12.02.2004. un 21.05.2009. likumu, kas stājas spēkā 01.07.2009.)*

### **135.pants. Aborta neatļauta izdarīšana**

(1) Par abortu, ko grūtniecei izdarījusi persona, kurai ir tiesības to darīt, ja aborts izdarīts ārpus slimnīcas vai citas ārstniecības iestādes vai arī ārstniecības iestādē, bet bez tiesiska pamata, —

soda ar arestu vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz divdesmit minimālajām mēnešalgām, atņemot tiesības nodarboties ar ārstniecību uz laiku līdz pieciem gadiem vai bez tā.

(2) Par aborta izdarīšanu grūtniecei antisanitāros apstākļos vai ja to izdarījusi persona, kurai nav tiesību izdarīt abortu, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz trim gadiem vai ar arestu, vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz sešdesmit minimālajām mēnešalgām, atņemot tiesības nodarboties ar ārstniecību uz laiku līdz pieciem gadiem vai bez tā.

(3) Par aborta neatļautu izdarīšanu grūtniecei atkārtoti —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz pieciem gadiem, atņemot tiesības nodarboties ar ārstniecību uz laiku līdz pieciem gadiem vai bez tā.

(4) Par aborta neatļautu izdarīšanu pret grūtnieces gribu vai ja aborta neatļauta izdarīšana izraisījusi grūtnieces nāvi vai citas smagas sekas —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku no pieciem līdz piecpadsmit gadiem, atņemot tiesības nodarboties ar ārstniecību uz laiku līdz pieciem gadiem vai bez tā.

*(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 12.02.2004. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2005.)*

### **136.pants. Piespiešana izdarīt abortu**

Par grūtnieces piespiešanu izdarīt abortu, ja rezultātā aborts izdarīts, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz diviem gadiem vai ar arestu, vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz četrdesmit minimālajām mēnešalgām.

### **137.pants. Neatļauta ārstniecība**

(1) Par neatļautu ārstniecību, ja tā izraisījusi cietušā veselības traucējumu, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz diviem gadiem vai ar arestu, vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz piecdesmit minimālajām mēnešalgām, atņemot tiesības nodarboties ar ārstniecību uz laiku līdz trim gadiem vai bez tā.

(2) Par neatļautu ārstniecību, ja tā izraisījusi cietušā nāvi vai smagus miesas bojājumus vainīgā neuzmanības dēļ, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz desmit gadiem, atņemot tiesības nodarboties ar ārstniecību uz laiku līdz pieciem gadiem vai bez tā.

*(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 12.02.2004. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2005.)*

### **138.pants. Ārstniecības personas profesionālo pienākumu nepienācīga pildīšana**

(1) Par ārstniecības personas profesionālo pienākumu nepildīšanu vai par nolaidīgu to pildīšanu, ja šis nodarījums vainīgā neuzmanības dēļ izraisījis cietušajam smagu vai vidēja smaguma miesas bojājumu, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz diviem gadiem vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz četrdesmit minimālajām mēnešalgām, atņemot tiesības nodarboties ar ārstniecību uz laiku līdz trim gadiem vai bez tā.

(2) Par tādu pašu nodarījumu, ja tas izraisījis cietušā inficēšanos ar cilvēka imūndeficīta vīrusu vai B vai C hepatīta vīrusu, vai bijis par iemeslu cietušā nāvei, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz pieciem gadiem, atņemot tiesības nodarboties ar ārstniecību uz laiku līdz pieciem gadiem.

*(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 12.02.2004. un 21.05.2009. likumu, kas stājas spēkā 01.07.2009.)*

### **139.pants. Cilvēka audu un orgānu nelikumīga izņemšana**

Par dzīva vai miruša cilvēka audu vai orgānu nelikumīgu izņemšanu to izmantošanai medicīnā, ja to izdarījusi ārstniecības persona, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz pieciem gadiem, atņemot tiesības nodarboties ar ārstniecību

uz laiku līdz pieciem gadiem.

#### **140.pants. Sanitāri higiēniskās un epidemioloģiskās drošības noteikumu pārkāpšana**

Par sanitāri higiēniskās un epidemioloģiskās drošības noteikumu pārkāpšanu, ja tā izraisījusi epidēmiju, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz trim gadiem vai ar arestu, vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz sešdesmit minimālajām mēnešalgām.

*(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 12.02.2004. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2005.)*

#### **141.pants. Atstāšana bez palīdzības**

(1) Par nepieciešamas un acīm redzami neatliekamas palīdzības nesniegšanu cilvēkam, kas atrodas dzīvībai bīstamā stāvoklī, ja vainīgais apzinājies, ka varējis to sniegt bez nopietnām briesmām sev un citām personām, un ja palīdzības nesniegšana izraisījusi cilvēka nāvi vai citas smagas sekas,—

soda ar piespiedu darbu vai ar naudas sodu līdz piecām minimālajām mēnešalgām.

(2) Par tādas personas apzinātu atstāšanu bez palīdzības, kura atrodas dzīvībai vai veselībai bīstamā stāvoklī un kurai nav iespējas saglabāt sevi mazgadības, vecuma, slimības vai savas nevarības dēļ, ja vainīgajam bijusi iespēja sniegt cietušajam palīdzību un bijis pienākums rūpēties par viņu vai arī vainīgais pats viņu nostādījis dzīvībai bīstamā stāvoklī, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz diviem gadiem vai ar arestu, vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz četrdesmit minimālajām mēnešalgām.

#### **142.pants. Palīdzības nesniegšana jūrā cietušajiem**

(1) Par nedošanu uz nelaiemes vietu jūrā, ja saņemta ziņa, ka ir nepieciešama palīdzība, kuģa kapteini —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz diviem gadiem vai ar arestu, vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz četrdesmit minimālajām mēnešalgām.

(2) Par palīdzības nesniegšanu no kuģa kapteiņa puses cilvēkiem, kas iet bojā uz jūras vai uz cita ūdensceļa, ja šo palīdzību varēja sniegt bez nopietnām briesmām kuģim, tā apkalpei un pasažieriem, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz pieciem gadiem vai ar arestu, vai ar naudas sodu līdz simt minimālajām mēnešalgām.

*(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 12.02.2004. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2005.)*

### **XIV nodaļa**

#### **Noziedzīgi nodarījumi pret personas pamattiesībām un pamatbrīvībām**

#### **143.pants. Personas dzīvokļa neaizskaramības pārkāpšana**

(1) Par nelikumīgu iekļūšanu dzīvoklī pret tajā dzīvojošās personas gribu —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz diviem gadiem vai ar arestu, vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz četrdesmit minimālajām mēnešalgām.

(2) Par tādām pašām darbībām, lietojot vardarbību, draudus vai patvaļīgi piesavinoties valsts



amatpersonas nosaukumu, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz četriem gadiem vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz astoņdesmit minimālajām mēnešalgām.

*(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 12.02.2004. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2005.)*

#### **144.pants. Korespondences, pa telekomunikāciju tīkliem pārraidāmās informācijas un citas informācijas noslēpuma pārkāpšana**

(1) Par personas korespondences, pa telekomunikāciju tīkliem pārraidāmās informācijas noslēpuma tīšu pārkāpšanu, kā arī par tādas informācijas un programmu noslēpuma tīšu pārkāpšanu, kas paredzētas lietošanai sakarā ar datu elektronisko apstrādi, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz trim gadiem vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz piecdesmit minimālajām mēnešalgām, atņemot tiesības uz zināmu nodarbošanos uz laiku līdz pieciem gadiem vai bez tā.

(2) Par tādām pašām darbībām, ja tās izdarītas mantkārīgā nolūkā, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz pieciem gadiem vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz simt minimālajām mēnešalgām, atņemot tiesības uz zināmu nodarbošanos uz laiku līdz pieciem gadiem vai bez tā.

*(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 29.04.2004. likumu, kas stājas spēkā 26.05.2004.)*

#### **145.pants. Sveša noslēpuma izpaušana**

Par sveša personiska noslēpuma tīšu izpaušanu, ja to izdarījusi persona, kam pēc sava amata vai nodarbošanās jāglabā slepenībā tai uzticētās vai zināmas kļuvušās ziņas, —

soda ar arestu vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz divdesmit minimālajām mēnešalgām.

#### **146.pants. Darba aizsardzības noteikumu pārkāpšana**

(1) Par darba aizsardzību vai tehnisko drošību reglamentējošo normatīvo aktu prasību pārkāpšanu, ja to izdarījis uzņēmuma (uzņēmēj sabiedrības), iestādes vai organizācijas vadītājs vai cita persona, kas atbildīga par šo noteikumu ievērošanu, un ja šis nodarījums izraisījis miesas bojājumus ar veselības traucējumu vai darbspēju paliekošu zaudējumu, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz diviem gadiem vai ar arestu, vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz četrdesmit minimālajām mēnešalgām, atņemot tiesības uz zināmu nodarbošanos uz laiku līdz pieciem gadiem vai bez tā.

(2) Par tādu pašu nodarījumu, ja tas izraisījis cilvēka nāvi vai smagus miesas bojājumus vairākiem cilvēkiem, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz astoņiem gadiem, atņemot tiesības uz zināmu nodarbošanos uz laiku līdz pieciem gadiem vai bez tā.

*(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 12.02.2004. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2005.)*

#### **147.pants. Izgudrotāja un dizainera tiesību pārkāpšana**

(1) Par izgudrojuma vai dizainparauga tīšu izpaušanu bez izgudrotāja, dizainera vai viņu tiesību pārņēmēja atļaujas, pirms izgudrojumu vai dizainparaugu attiecīgā persona izpaudusi pati vai pirms tas izpausts ar šīs personas piekrišanu, kā arī par izgudrojuma vai dizainparauga autorības piesavināšanos vai līdzautorības uzspiešanu —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz trim gadiem vai ar arestu, vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz divsimt minimālajām mēnešalgām, konfiscējot mantu vai bez mantas konfiskācijas.

(2) Par piespiešanu ar vardarbību vai tās draudiem, vai ar šantāžu atteikties no izgudrojuma vai dizainparauga autorības vai par līdzautorības uzspiešanu —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz pieciem gadiem vai ar arestu, vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz divsimt minimālajām mēnešalgām, konfiscējot mantu vai bez mantas konfiskācijas.

*(17.10.2002. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 12.02.2004. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2005.)*

#### **148.pants. Autortiesību un blakustiesību pārkāpšana**

(1) Par autortiesību tīšu pārkāpšanu, ja tā izdarīta, pārkāpjot autora tiesības uz darba izmantošanu, vai par blakustiesību tīšu pārkāpšanu —

soda ar arestu vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz simt minimālajām mēnešalgām, konfiscējot mantu vai bez mantas konfiskācijas.

(2) Par tādām pašām darbībām, ja tās izdarītas atkārtoti vai ja tās izdarījusi personu grupa pēc iepriekšējas vienošanās, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz diviem gadiem vai ar arestu, vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz simt piecdesmit minimālajām mēnešalgām, konfiscējot mantu vai bez mantas konfiskācijas.

(3) Par autorības vai autortiesību piesavināšanos vai līdzautorības uzspiešanu —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz trim gadiem vai ar arestu, vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz divsimt minimālajām mēnešalgām, konfiscējot mantu vai bez mantas konfiskācijas.

(4) Par piespiešanu ar vardarbību vai tās draudiem, vai ar šantāžu atteikties no autorības vai par līdzautorības uzspiešanu —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz pieciem gadiem vai ar naudas sodu līdz divsimt minimālajām mēnešalgām, konfiscējot mantu vai bez mantas konfiskācijas.

(5) Par šā panta pirmajā, trešajā vai ceturtajā daļā paredzētajām darbībām, ja tās izdarījusi organizēta grupa, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku no trim līdz septiņiem gadiem, konfiscējot mantu, un ar policijas kontroli uz laiku līdz trim gadiem.

*(17.10.2002. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 12.02.2004. un 13.12.2007. likumu, kas stājas spēkā 12.01.2008.)*

#### **149.pants. Nelikumīgas darbības ar autortiesību un blakustiesību objektiem**

(1) Par autortiesību vai blakustiesību objektu iegūšanu realizācijai, uzglabāšanu vai slēpšanu atkārtoti gada laikā, ja tie publicēti, reproducēti vai kā citādi izmantoti, pārkāpjot autortiesības vai blakustiesības, —

soda ar arestu vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz simt minimālajām mēnešalgām, konfiscējot mantu vai bez mantas konfiskācijas.

(2) Par šā panta pirmajā daļā minēto objektu nelikumīgu realizāciju, kā arī par citādu materiāla

labuma gūšanu, izmantojot šos objektus, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz diviem gadiem vai ar arestu, vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz simt minimālajām mēnešalgām, konfiscējot mantu vai bez mantas konfiskācijas.

(3) Par tādām pašām darbībām, ja tās izdarītas atkārtoti vai ja tās izdarījusi personu grupa pēc iepriekšējas vienošanās, vai ja tās izdarītas lielā apmērā, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz pieciem gadiem vai ar arestu, vai ar naudas sodu līdz divsimt minimālajām mēnešalgām, konfiscējot mantu vai bez mantas konfiskācijas.

(4) Par tādām pašām darbībām, ja tās izdarījusi organizēta grupa, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku no trim līdz septiņiem gadiem, konfiscējot mantu, un ar policijas kontroli uz laiku līdz trim gadiem.

*(17.10.2002. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 13.12.2007. likumu, kas stājas spēkā 12.01.2008.)*

### **149.<sup>1</sup> pants. Diskriminācijas aizlieguma pārkāpšana**

(1) Par diskrimināciju rasu vai etniskās piederības dēļ vai par cita normatīvajos aktos noteiktā diskriminācijas aizlieguma pārkāpšanu, ja tā izdarīta atkārtoti gada laikā, —

soda ar naudas sodu līdz trīsdesmit minimālajām mēnešalgām.

(2) Par tādu pašu darbību, ja ar to radīts būtisks kaitējums vai ja tā saistīta ar vardarbību, krāpšanu vai draudiem, vai ja to izdarījusi personu grupa vai valsts amatpersona, vai uzņēmuma (uzņēmēj sabiedrības) vai organizācijas atbildīgs darbinieks, vai ja tā izdarīta, izmantojot automatizētu datu apstrādes sistēmu, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz diviem gadiem vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz piecdesmit minimālajām mēnešalgām.

*(21.06.2007. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 19.07.2007.)*

### **150.pants. Reliģiskā naida celšana**

(1) Par personu reliģisko jūtu aizskaršanu vai naida celšanu sakarā ar šo personu attieksmi pret reliģiju vai ateismu —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz diviem gadiem vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz četrdesmit minimālajām mēnešalgām.

(2) Par tādu pašu darbību, ja ar to radīts būtisks kaitējums vai ja tā saistīta ar vardarbību, krāpšanu vai draudiem, vai ja to izdarījusi personu grupa vai valsts amatpersona, vai uzņēmuma (uzņēmēj sabiedrības) vai organizācijas atbildīgs darbinieks, vai ja tā izdarīta, izmantojot automatizētu datu apstrādes sistēmu, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz četriem gadiem vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz astoņdesmit minimālajām mēnešalgām.

*(21.06.2007. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 19.07.2007.)*

### **151.pants. Reliģisku rituālu traucēšana**

Par reliģisku rituālu tīšu traucēšanu, ja tie nepārkāpj likumu un nav saistīti ar personas tiesību aizskaršanu, —

soda ar piespiedu darbu vai ar naudas sodu līdz desmit minimālajām mēnešalgām.

## **XV nodaļa** **Noziedzīgi nodarījumi pret personas** **brīvību, godu un cieņu**

### **152.pants. Nelikumīga brīvības atņemšana**

(1) Par prettiesisku darbību, atņemot personai iespēju brīvi noteikt savu atrašanās vietu (nelikumīga brīvības atņemšana), ja nav valsts amatpersonas noziedzīga nodarījuma pazīmju, —

soda ar arestu vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz trīsdesmit minimālajām mēnešalgām.

(2) Par tādām pašām darbībām, ja tās izdarītas cietušā dzīvībai vai veselībai bīstamā veidā vai ja tās saistītas ar fizisku ciešanu nodarīšanu viņam, vai ja tās ilgušas vairāk par vienu nedēļu, vai ja tās izdarītas atkārtoti, vai ja tās izdarījusi personu grupa pēc iepriekšējas vienošanās, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz trim gadiem.

(3) Par nelikumīgu brīvības atņemšanu, ja tā izraisījusi smagas sekas vai ja to izdarījusi organizēta grupa, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz desmit gadiem, konfiscējot mantu vai bez mantas konfiskācijas, un ar policijas kontroli uz laiku līdz trim gadiem vai bez tās.

*(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 12.02.2004. un 13.12.2007. likumu, kas stājas spēkā 12.01.2008.)*

### **153.pants. Personas nolaupīšana**

(1) Par personas sagrābšanu, lietojot vardarbību vai draudus, vai aizvešanu ar viltu vai izmantojot personas bezpalīdzības stāvokli (personas nolaupīšana), —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz desmit gadiem, konfiscējot mantu vai bez mantas konfiskācijas.

(2) Par tādām pašām darbībām, ja tās izdarītas atkārtoti, kā arī par mazgadīgā nolaupīšanu, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku no pieciem līdz divpadsmit gadiem, konfiscējot mantu vai bez mantas konfiskācijas.

(3) Par personas nolaupīšanu, ja tā izraisījusi smagas sekas vai to izdarījusi organizēta grupa, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku no pieciem līdz piecpadsmit gadiem, konfiscējot mantu, un ar policijas kontroli uz laiku līdz trim gadiem vai bez tās.

*(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 13.12.2007. un 30.10.2008. likumu, kas stājas spēkā 27.11.2008.)*

### **154.pants. Ķīlnieku sagrābšana**

(1) Par personas kā ķīlnieka sagrābšanu vai aizturēšanu, ja tas saistīts ar draudiem noslepkavot, nodarīt miesas bojājumus vai turpmāk aizturēt šo personu nolūkā piespiest fizisko vai juridisko personu vai personu grupu izdarīt kādu darbību vai atturēties no tās, izvirzot to par noteikumu ķīlnieka atbrīvošanai, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku no trim līdz divpadsmit gadiem, konfiscējot mantu vai bez mantas konfiskācijas.

(2) Par tādām pašām darbībām, ja tās izdarītas pret nepilngadīgo vai atkārtoti vai ja tās izdarījusi personu grupa pēc iepriekšējas vienošanās, vai ja tās izraisījušas smagas sekas, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku no pieciem līdz piecpadsmit gadiem, konfiscējot mantu.

(3) Par šā panta pirmajā daļā paredzētajām darbībām, ja tās izdarījusi organizēta grupa, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku no desmit līdz piecpadsmit gadiem, konfiscējot mantu, un ar policijas kontroli uz laiku līdz trim gadiem.

*(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 08.12.2005. un 13.12.2007. likumu, kas stājas spēkā 12.01.2008.)*

## **154.<sup>1</sup> pants. Cilvēku tirdzniecība**

(1) Par cilvēku tirdzniecību —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku no trim līdz astoņiem gadiem, konfiscējot mantu vai bez mantas konfiskācijas.

(2) Par tādām pašām darbībām, ja tās izdarītas attiecībā uz nepilngadīgo vai ja tās izdarījusi personu grupa pēc iepriekšējas vienošanās, vai ja tās izdarītas atkārtoti, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku no pieciem līdz divpadsmit gadiem, konfiscējot mantu.

(3) Par tādām pašām darbībām, ja tās izraisījušas smagas sekas vai ja tās izdarītas attiecībā uz mazgadīgo, vai ja tās izdarījusi organizēta grupa, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku no desmit līdz piecpadsmit gadiem, konfiscējot mantu, un ar policijas kontroli uz laiku līdz trim gadiem vai bez tās.

*(25.04.2002. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 16.12.2004. un 13.12.2007. likumu, kas stājas spēkā 12.01.2008.)*

## **154.<sup>2</sup> pants. Cilvēku tirdzniecības jēdziens**

(1) Cilvēku tirdzniecība ir ekspluatācijas nolūkā izdarīta personu savervēšana, pārvadāšana, nodošana, slēpšana vai saņemšana, lietojot vardarbību vai draudus, vai aizvešanu ar viltu vai izmantojot personas atkarību no vainīgā vai tās bezpalīdzības stāvokli, vai arī dodot vai saņemot materiāla vai citāda rakstura labumus, lai panāktu tās personas piekrišanu tirdzniecībai, no kuras ir atkarīgs cietušais.

(2) Nepilngadīgā vervēšana, pārvadāšana, nodošana, slēpšana vai saņemšana ekspluatācijas nolūkā atzīstama par cilvēku tirdzniecību arī tādā gadījumā, ja tā nav saistīta ar jebkuru šā panta pirmajā daļā minēto līdzekļu izmantošanu.

(3) Ekspluatācija šā panta izpratnē ir personas iesaistīšana prostitūcijā vai cita veida seksuālā izmantošanā, piespiešana veikt darbu vai sniegt pakalpojumus, turēšana verdzībā vai citās tai līdzīgās formās (parādu verdzība, dzimtbūšana vai personas cita veida piespiedu nodošana citas personas atkarībā), turēšana kalpībā vai arī personas audu vai orgānu nelikumīga izņemšana.

*(25.04.2002. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 23.05.2002.)*

## **155.pants. Nelikumīga ievietošana psihiatriskajā slimnīcā**

Par apzināti nelikumīgu personas ievietošanu psihiatriskajā slimnīcā —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz diviem gadiem vai ar arestu, vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz četrdesmit minimālajām mēnešalgām, atņemot tiesības uz zināmu nodarbošanos uz

laiku līdz pieciem gadiem.

*(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 12.02.2004. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2005.)*

### **156.pants. Goda aizskaršana**

Par tīšu personas goda aizskaršanu vai cieņas pazemošanu mutvārdos, rakstveidā vai ar darbību —

soda ar piespiedu darbu vai ar naudas sodu līdz piecdesmit minimālajām mēnešalgām.

*(12.06.2003. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 12.02.2004. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2005.)*

### **157.pants. Neslavas celšana**

Par apzināti nepatiesu, otru personu apkaunojošu izdomājumu tīšu izplatīšanu iespiestā vai citādā veidā pavairotā sacerējumā, kā arī mutvārdos, ja tā izdarīta publiski (neslavas celšana), —

soda ar piespiedu darbu vai ar naudas sodu līdz sešdesmit minimālajām mēnešalgām.

*(12.06.2003. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 12.02.2004. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2005.)*

### **158.pants. Goda aizskaršana un neslavas celšana masu saziņas līdzeklī**

Par tīšu goda aizskaršanu vai neslavas celšanu masu saziņas līdzeklī —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz vienam gadam vai ar arestu, vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz trīsdesmit minimālajām mēnešalgām.

*(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 18.05.2000. likumu, kas stājas spēkā 15.06.2000.)*

## **XVI nodaļa Noziedzīgi nodarījumi pret tikumību un dzimumneaizskaramību**

### **159.pants. Izvarošana**

(1) Par dzimumaktu, lietojot vardarbību, draudus vai izmantojot cietušā bezpalīdzības stāvokli (izvarošana), —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz septiņiem gadiem un ar policijas kontroli uz laiku līdz trim gadiem vai bez tās.

(2) Par izvarošanu, ja to izdarījusi persona, kas jau agrāk izdarījusi izvarošanu, vai ja to izdarījusi personu grupa, kā arī par nepilngadīgā izvarošanu —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku no pieciem līdz piecpadsmit gadiem un ar policijas kontroli uz laiku līdz trim gadiem.

(3) Par izvarošanu, ja tā izraisījusi smagas sekas, kā arī par mazgadīgā izvarošanu —

soda ar mūža ieslodzījumu vai ar brīvības atņemšanu uz laiku no desmit līdz divdesmit gadiem un ar policijas kontroli uz laiku līdz trim gadiem.

*(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 13.12.2007. un 21.05.2009. likumu, kas stājas spēkā 01.07.2009.)*

### **160.pants. Vardarbīga dzimumtieksmes apmierināšana**

(1) Par pederastiju vai lesbiānismu vai dzimumtieksmju citādu apmierināšanu pretdabiskā veidā, ja tādas darbības izdarītas, lietojot vardarbību, draudus vai izmantojot personas bezpalīdzības stāvokli, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz sešiem gadiem vai ar arestu.

(2) Par tādām pašām darbībām, ja tās izdarītas ar nepilngadīgo vai atkārtoti vai ja tās izdarījusi persona, kas jau agrāk izdarījusi izvarošanu, vai ja tās izdarījusi personu grupa,—

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku no trim līdz divpadsmit gadiem un ar policijas kontroli uz laiku līdz trim gadiem.

(3) Par šā panta pirmajā vai otrajā daļā paredzētajām darbībām, ja tās izraisījušas smagas sekas, kā arī ja tās izdarītas ar mazgadīgo, —

soda ar mūža ieslodzījumu vai brīvības atņemšanu uz laiku no desmit līdz divdesmit gadiem un ar policijas kontroli uz laiku līdz trim gadiem.

*(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 18.05.2000., 13.12.2007. un 30.10.2008. likumu, kas stājas spēkā 27.11.2008.)*

### **161.pants. Dzimumsakari, pederastija un lesbiānisms ar personu, kura nav sasniegusi sešpadsmit gadu vecumu**

Par dzimumsakariem, pederastiju, lesbiānismu vai dzimumtieksmju citādu apmierināšanu pret dabiskā veidā ar personu, kura nav sasniegusi sešpadsmit gadu vecumu un kura ir materiālā vai citādā atkarībā no vainīgā, vai ja šo nodarījumu izdarījusi pilngadīga persona, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz četriem gadiem vai ar arestu, vai ar piespiedu darbu.

*(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 18.05.2000. un 21.05.2009. likumu, kas stājas spēkā 01.07.2009.)*

### **162.pants. Pavešana netiklībā**

(1) Par netiklu darbību izdarīšanu ar nepilngadīgo pret viņa gribu vai ja to izdarījusi pilngadīga persona —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz trim gadiem vai ar arestu, vai ar piespiedu darbu.

(2) Par netiklu darbību izdarīšanu ar mazgadīgo —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz sešiem gadiem.

*(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 18.05.2000. un 21.05.2009. likumu, kas stājas spēkā 01.07.2009.)*

### **162.<sup>1</sup> pants. Pamudināšana iesaistīties seksuālās darbībās**

(1) Par sešpadsmit gadu vecumu nerasniegušas personas pamudināšanu iesaistīties seksuālās darbībās vai šādas personas pamudināšanu tikties ar mērķi izdarīt seksuālas darbības vai stāties dzimumattiecībās neatkarīgi no veida, kādā pamudinājums izteikts, ja to izdarījusi pilngadīga persona, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz diviem gadiem vai ar arestu, vai ar piespiedu darbu.

(2) Par tādām pašām darbībām, ja tās izdarītas ar mazgadīgo, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz pieciem gadiem.

*(30.10.2008. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 27.11.2008.)*

### **163.pants. Prostitūciju ierobežojošo noteikumu pārkāpšana**

Par prostitūciju ierobežojošo noteikumu pārkāpšanu, ja tā izdarīta atkārtoti gada laikā, —

soda ar arestu vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz piecdesmit minimālajām mēnešalgām.

### **163.<sup>1</sup> pants. Bordeļa izveidošana, uzturēšana, vadīšana un finansēšana**

Par bordeļa (neatļauta prostitūcijas pakalpojumu organizēšanas un sniegšanas vieta) izveidošanu, uzturēšanu, vadīšanu vai finansēšanu —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz pieciem gadiem vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz simt minimālajām mēnešalgām.

*(21.05.2009. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.07.2009.)*

### **164.pants. Personas iesaistīšana prostitūcijā un piespiešana nodarboties ar prostitūciju**

(1) Par personas iesaistīšanu prostitūcijā —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz trim gadiem vai ar arestu, vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz sešdesmit minimālajām mēnešalgām, konfiscējot mantu vai bez mantas konfiskācijas.

(2) Par piespiešanu nodarboties ar prostitūciju vai par personas iesaistīšanu prostitūcijā, ļaunprātīgi izmantojot tās uzticēšanos vai ar viltu, vai izmantojot personas atkarību no vainīgā vai tās bezpalīdzības stāvokli, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku no diviem līdz sešiem gadiem vai ar naudas sodu līdz simt divdesmit minimālajām mēnešalgām, konfiscējot mantu vai bez mantas konfiskācijas.

(3) Par šā panta pirmajā vai otrajā daļā paredzētajām darbībām, ja tās izdarītas atkārtoti vai ja tās izdarījusi personu grupa, vai par nepilngadīgā pamudināšanu vai piespiešanu nodarboties ar prostitūciju, vai par telpu nodošanu nepilngadīgām personām prostitūcijai —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku no pieciem līdz astoņiem gadiem, konfiscējot mantu vai bez mantas konfiskācijas.

(4) Par mazgadīgā pamudināšanu vai piespiešanu nodarboties ar prostitūciju —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku no pieciem līdz divpadsmit gadiem, konfiscējot mantu vai bez mantas konfiskācijas.

(5) Par šajā pantā paredzētajām darbībām, ja tās izdarījusi organizēta grupa, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku no pieciem līdz piecpadsmit gadiem, konfiscējot mantu, un ar policijas kontroli uz laiku līdz trim gadiem.

*(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 18.05.2000., 12.02.2004., 13.12.2007. un 21.05.2009. likumu, kas stājas spēkā 01.07.2009.)*

### **165.pants. Sutenerisms**

(1) Par tādas personas izmantošanu iedzīvošanās nolūkā, kura nodarbojas ar prostitūciju, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz sešiem gadiem, konfiscējot mantu vai bez mantas konfiskācijas.

(2) Par tādām pašām darbībām, ja tās izdarījusi personu grupa vai arī tās izdarītas attiecībā uz nepilngadīgām personām, —



soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz astoņiem gadiem, konfiscējot mantu.

(3) Par tādām pašām darbībām, ja tās izdarījusi organizēta grupa vai ja tās izdarītas attiecībā uz mazgadīgām personām, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku no pieciem līdz piecpadsmit gadiem, konfiscējot mantu, un ar policijas kontroli uz laiku līdz trim gadiem.

*(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 18.05.2000., 13.12.2007. un 21.05.2009. likumu, kas stājas spēkā 01.07.2009.)*

### **165.<sup>1</sup> pants. Personas nosūtīšana seksuālai izmantošanai**

(1) Par personas nosūtīšanu ar tās piekrišanu seksuālai izmantošanai, tas ir, par jebkādu rīcību, kas šajā nolūkā veicina legālu vai nelegālu personas pārvietošanos, tranzītu vai uzturēšanos vienas valsts vai vairāku valstu teritorijā, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz sešiem gadiem.

(2) Par tādām pašām darbībām, ja tās izdarītas iedzīvošanās nolūkā vai ja tās izdarījusi personu grupa pēc iepriekšējas vienošanās, vai ja tās izdarītas atkārtoti, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz desmit gadiem, konfiscējot mantu vai bez mantas konfiskācijas.

(3) Par šā panta pirmajā vai otrajā daļā paredzētajām darbībām, ja tās izdarījusi organizēta grupa, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku no astoņiem līdz piecpadsmit gadiem, konfiscējot mantu, un ar policijas kontroli uz laiku līdz trim gadiem.

*(18.05.2000. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 16.12.2004., 13.12.2007. un 21.05.2009. likumu, kas stājas spēkā 01.07.2009.)*

### **165.<sup>2</sup> pants. Nosūtīšana uz ārvalsti**

*(Izslēgts ar 21.05.2009. likumu, kas stājas spēkā 01.07.2009.)*

### **166.pants. Pornogrāfiska vai erotiska rakstura materiālu ieviešanas, izgatavošanas un izplatīšanas noteikumu pārkāpšana**

(1) Par pornogrāfisku sacerējumu, iespaidizdevumu, attēlu, filmu, video un audio ierakstu vai citādu pornogrāfiska rakstura materiālu ieviešanas, izgatavošanas, izplatīšanas, publiskas demonstrēšanas, atskaņošanas, reklāmas noteikumu pārkāpšanu, ja tas izdarīts atkārtoti gada laikā, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz vienam gadam vai ar arestu, vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz trīsdesmit minimālajām mēnešalgām.

(2) Par tādu pornogrāfiska vai erotiska rakstura materiālu lejupielādi iegādāšanos, ieviešanu, izgatavošanu, publisku demonstrēšanu, reklamēšanu vai citādu izplatīšanu, kuros aprakstīta vai attēlota bērnu seksuāla izmantošana, cilvēku seksuālas darbības ar dzīvniekiem, nekrofilija vai pornogrāfiska rakstura vardarbība, kā arī par šādu materiālu glabāšanu —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz trim gadiem vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz piecdesmit minimālajām mēnešalgām, konfiscējot mantu vai bez mantas konfiskācijas.

(3) Par nepilngadīgā iesaistīšanu vai izmantošanu pornogrāfiska vai erotiska rakstura materiālu izgatavošanā (ražošanā) —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz sešiem gadiem vai ar naudas sodu līdz astoņdesmit minimālajām mēnešalgām, konfiscējot mantu vai bez mantas konfiskācijas.

(4) Par mazgadīgā iesaistīšanu vai izmantošanu pornogrāfiska vai erotiska rakstura materiālu izgatavošanā (ražošanā) —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku no pieciem līdz divpadsmit gadiem, konfiscējot mantu vai bez mantas konfiskācijas.

(5) Par šā panta trešajā vai ceturtajā daļā paredzētajām darbībām, ja tās izdarījusi organizēta grupa, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku no pieciem līdz piecpadsmit gadiem, konfiscējot mantu, un ar policijas kontroli uz laiku līdz trim gadiem.

*(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 18.05.2000., 12.02.2004., 12.10.2006., 21.06.2007. un 13.12.2007. likumu, kas stājas spēkā 12.01.2008.)*

## **XVII nodaļa** **Noziedzīgi nodarījumi pret** **ģimeni un nepilngadīgajiem**

### **167.pants. Bērna samainīšana**

(1) Par jaundzimuša bērna tīšu samainīšanu —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz diviem gadiem vai ar arestu, vai ar naudas sodu līdz piecdesmit minimālajām mēnešalgām.

(2) Par jaundzimuša bērna samainīšanu mantkārīgā nolūkā —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz sešiem gadiem.

### **168.pants. Nepilngadīgā neatdošana un bērna atšķiršana no mātes, tēva un aizbildņa**

Par nepilngadīgā neatdošanu tiesas noteiktajā termiņā lietās par nepilngadīgā dzīvesvietas noteikšanu vai lietās par nepilngadīgā atdošanu mātei, tēvam vai aizbildnim, kā arī par nepilngadīgā atšķiršanu no mātes, tēva vai aizbildņa pēc tiesas sprieduma izpildīšanas —

soda ar arestu vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz desmit minimālajām mēnešalgām.

### **169.pants. Adopcijas noslēpuma izpaušana**

Par adopcijas noslēpuma izpaušanu pret adoptētāja gribu —

soda ar arestu vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz desmit minimālajām mēnešalgām.

*(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 12.02.2004. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2005.)*

### **169.<sup>1</sup> pants. Nelikumīgas darbības adopcijas kārtošana**

(1) Par piekrišanas došanu nepilngadīgā adopcijai, ja to devusi šā nepilngadīgā māte, tēvs vai aizbildnis mantkārīgā nolūkā, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz diviem gadiem vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz četrdesmit minimālajām mēnešalgām.

(2) Par piekrišanas pieprasīšanu nepilngadīgā adopcijai no šā nepilngadīgā mātes, tēva vai aizbildņa personiski vai ar starpnieku, lietojot vardarbību, draudus, viltu, uzpirkšanu vai citā prettiesiskā veidā, kā arī par šādu starpniecību —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz četriem gadiem vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz astoņdesmit minimālajām mēnešalgām, konfiscējot mantu vai bez mantas konfiskācijas.

(3) Par šā panta otrajā daļā paredzētajām darbībām, ja tās izdarījusi personu grupa pēc iepriekšējas vienošanās, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku no trim līdz astoņiem gadiem, konfiscējot mantu.

*(21.06.2007. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 19.07.2007.)*

#### **170.pants. Izvairīšanās no uzturēšanas**

Par ļaunprātīgu izvairīšanos apgādāt un dot uzturu saviem vecākiem, vecvecākiem, bērniem, mazbērniem vai citām personām, ja tāds pienākums uzlikts ar tiesas spriedumu vai tiesneša lēmumu, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz diviem gadiem vai ar arestu, vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz piecdesmit minimālajām mēnešalgām.

*(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 12.02.2004. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2005.)*

#### **171.pants. Aizbildņa tiesību ļaunprātīga izmantošana**

Par aizbildnības vai aizgādņības izmantošanu, kaitējot aizbilstamajam vai aizgādņībā esošajam, —

soda ar arestu vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz divdesmit minimālajām mēnešalgām.

#### **172.pants. Nepilngadīgā iesaistīšana noziedzīgā nodarījumā**

Par nepilngadīgā iesaistīšanu noziedzīgā nodarījumā —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz pieciem gadiem vai ar arestu, vai ar naudas sodu līdz simt minimālajām mēnešalgām.

#### **173.pants. Nepilngadīgā novešana līdz dzēruma stāvoklim, iesaistīšana nemedicīniskā ārstniecības un citu līdzekļu lietošanā, kas izraisa apreibumu**

(1) Par nepilngadīgā apzinātu novešanu līdz dzēruma stāvoklim vai par nepilngadīgā iesaistīšanu nemedicīniskā ārstniecības vai citu līdzekļu lietošanā, kas nav narkotiskas vai psihotropas vielas, bet izraisa apreibumu, ja tā izdarīta atkārtoti gada laikā vai ja to izdarījusi persona, kuras dienesta, materiālā vai citādā atkarībā atradies nepilngadīgais, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz trim gadiem vai ar arestu, vai ar naudas sodu līdz sešdesmit minimālajām mēnešalgām.

(2) Par nepilngadīgā apzinātu novešanu līdz dzēruma stāvoklim vai par nepilngadīgā iesaistīšanu nemedicīniskā ārstniecības vai citu līdzekļu lietošanā, kas nav narkotiskas vai psihotropas vielas, bet izraisa apreibumu, ja tā izdarīta, lietojot vardarbību vai draudus, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz pieciem gadiem.

#### **174.pants. Cietsirdība un vardarbība pret nepilngadīgo**

(1) Par cietsirdīgu vai vardarbīgu apiešanos ar nepilngadīgo, ja ar to nepilngadīgajam nodarītas fiziskas vai psihiskas ciešanas un ja tās nodarījušas personas, no kurām cietušais ir materiāli vai citādi atkarīgs un ja šīm darbībām nav bijušas šā likuma 125. vai 126.pantā paredzētās sekas, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz trim gadiem vai ar arestu, vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz astoņdesmit minimālajām mēnešalgām un ar policijas kontroli uz laiku līdz trim gadiem.

(2) Par tādām pašām darbībām, ja tās izdarītas pret mazgadīgo, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz pieciem gadiem vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz simt minimālajām mēnešalgām un ar policijas kontroli uz laiku līdz trim gadiem.

*(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 30.10.2008. likumu, kas stājas spēkā 27.11.2008.)*

## **XVIII nodaļa** **Noziedzīgi nodarījumi pret īpašumu**

### **175.pants. Zādzība**

(1) Par svešas kustamas mantas slepenu vai atklātu nolaupīšanu (zādzība) —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz četriem gadiem vai ar arestu, vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz simt minimālajām mēnešalgām.

(2) Par zādzību, ja tā izdarīta atkārtoti vai ja to izdarījusi personu grupa pēc iepriekšējas vienošanās, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz sešiem gadiem, konfiscējot mantu vai bez mantas konfiskācijas.

(3) Par zādzību, ja tā izdarīta, iekļūstot dzīvoklī vai citā telpā, vai ja tā izdarīta no glabātavas, ietaises, kas savieno glabātavas, vai transportlīdzekļa, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz desmit gadiem, konfiscējot mantu vai bez mantas konfiskācijas.

(4) Par zādzību, ja tā izdarīta lielā apmērā vai ja to izdarījusi organizēta grupa, kā arī par narkotisko, psihotropo, stipri iedarbīgo, indīgo vai radioaktīvo vielu, sprāgstvielu, šaujamo ieroci vai munīcijas zādzību —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku no trim līdz piecpadsmit gadiem, konfiscējot mantu, un ar policijas kontroli uz laiku līdz trim gadiem.

*(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 25.04.2002. likumu, kas stājas spēkā 23.05.2002.)*

### **176.pants. Laupīšana**

(1) Par svešas kustamas mantas nolaupīšanu, ja tā saistīta ar vardarbību vai vardarbības draudējumu (laupīšana), —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz desmit gadiem, konfiscējot mantu vai bez mantas konfiskācijas un ar policijas kontroli uz laiku līdz trim gadiem.

(2) Par laupīšanu, ja to izdarījusi personu grupa pēc iepriekšējas vienošanās vai ja tā izdarīta, iekļūstot dzīvoklī vai citā telpā, vai ja tā izdarīta no mantas glabātavas, ietaises, kas savieno glabātavas, vai transportlīdzekļa, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku no trim līdz divpadsmit gadiem, konfiscējot mantu vai bez mantas konfiskācijas un ar policijas kontroli uz laiku līdz trim gadiem.

(3) Par laupīšanu, ja tā izdarīta lielā apmērā vai ja to izdarījusi persona, kas jau agrāk izdarījusi laupīšanu vai izspiešanu vai nodarbojusies ar bandītismu, vai izdarījusi gaisa vai ūdens transportlīdzekļa sagrābšanu, vai ja to izdarījusi organizēta grupa, kā arī par narkotisko, psihotropo, stipri iedarbīgo, indīgo vai radioaktīvo vielu, sprāgstvielu, šaujamieroču vai munīcijas laupīšanu —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku no astoņiem līdz piecpadsmit gadiem, konfiscējot mantu, un ar policijas kontroli uz laiku līdz trim gadiem.

(4) Par laupīšanu, ja tā izdarīta, lietojot šaujamieročus vai sprāgstošas vielas, vai ja tā saistīta ar smagu miesas bojājumu nodarīšanu cietušajam, vai ja tā izraisījusi citas smagas sekas, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku no desmit līdz septiņpadsmit gadiem, konfiscējot mantu, un ar policijas kontroli uz laiku līdz trim gadiem.

*(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 25.04.2002. un 12.02.2004. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2005.)*

### **177.pants. Krāpšana**

(1) Par svešas mantas vai tiesību uz šādu mantu iegūšanu, ļaunprātīgi izmantojot uzticēšanos vai ar viltu (krāpšana), —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz trim gadiem vai ar arestu, vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz sešdesmit minimālajām mēnešalgām.

(2) Par krāpšanu, ja tā izdarīta atkārtoti vai ja to izdarījusi personu grupa pēc iepriekšējas vienošanās, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz sešiem gadiem vai ar mantas konfiskāciju, vai ar naudas sodu līdz simt minimālajām mēnešalgām.

(3) Par krāpšanu, ja tā izdarīta lielā apmērā vai ja to izdarījusi organizēta grupa, vai ja tā izdarīta, iegūstot narkotiskās, psihotropās, stipri iedarbīgās, indīgās vai radioaktīvās vielas, sprāgstvielas, šaujamieročus vai munīciju, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku no pieciem līdz trīspadsmit gadiem vai ar naudas sodu līdz simt piecdesmit minimālajām mēnešalgām, konfiscējot mantu vai bez mantas konfiskācijas, un ar policijas kontroli uz laiku līdz trim gadiem vai bez tās.

*(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 12.02.2004. un 13.12.2007. likumu, kas stājas spēkā 12.01.2008.)*

### **177.<sup>1</sup> pants. Krāpšana automatizētā datu apstrādes sistēmā**

(1) Par svešas mantas vai tiesību uz šādu mantu, vai citu mantisku labumu iegūšanu, apzināti ievadot automatizētā datu apstrādes sistēmā nepatiesus datus, lai ietekmētu tās resursu darbību (datorkrāpšana), —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz pieciem gadiem vai ar arestu, vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz astoņdesmit minimālajām mēnešalgām.

(2) Par datorkrāpšanu, ja tā izdarīta atkārtoti vai ja to izdarījusi personu grupa pēc iepriekšējas vienošanās, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz astoņiem gadiem vai ar mantas konfiskāciju, vai ar naudas

sodu līdz simt piecdesmit minimālajām mēnešalgām.

(3) Par datorkrāpšanu, ja tā izdarīta lielā apmērā vai ja to izdarījusi organizēta grupa, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku no pieciem līdz piecpadsmit gadiem vai ar naudas sodu līdz divsimt minimālajām mēnešalgām, konfiscējot mantu vai bez mantas konfiskācijas, un ar policijas kontroli uz laiku līdz trim gadiem vai bez tās.

*(28.04.2005. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 13.12.2007. likumu, kas stājas spēkā 12.01.2008.)*

### **178.pants. Apdrošināšanas krāpšana**

(1) Par savas mantas tīšu iznīcināšanu, bojāšanu vai slēpšanu nolūkā saņemt apdrošinājuma summu —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz diviem gadiem vai ar arestu, vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz četrdesmit minimālajām mēnešalgām.

(2) Par citas personas piespiešanu vai pierunāšanu iznīcināt, bojāt vai noslēpt apdrošinātu mantu vai citādu ietekmēšanu ar tādu pašu mērķi, ja to izdarījis mantas īpašnieks nolūkā saņemt apdrošinājuma summu, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz trim gadiem vai ar arestu, vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz sešdesmit minimālajām mēnešalgām.

(3) Par šā panta pirmajā vai otrajā daļā paredzētajām darbībām, ja tās izdarītas nolūkā saņemt apdrošinājuma summu lielā apmērā, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz sešiem gadiem vai ar naudas sodu līdz simt minimālajām mēnešalgām.

*(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 12.02.2004. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2005.)*

### **179.pants. Piesavināšanās**

(1) Par svešas mantas prettiesisku iegūšanu vai izšķērdēšanu, ja to izdarījusi persona, kurai šī manta uzticēta vai kuras pārziņā tā atradusies (piesavināšanās), —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz pieciem gadiem vai ar arestu, vai ar mantas konfiskāciju, vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz piecdesmit minimālajām mēnešalgām.

(2) Par piesavināšanos, ja tā izdarīta atkārtoti vai ja to izdarījusi personu grupa pēc iepriekšējas vienošanās, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku no trim līdz astoņiem gadiem, konfiscējot mantu vai bez mantas konfiskācijas.

(3) Par piesavināšanos, ja tā izdarīta lielā apmērā, kā arī par narkotisko, psihotropo, stipri iedarbīgo, indīgo vai radioaktīvo vielu, sprāgstvielu, šaujammieroču vai munīcijas piesavināšanos —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku no sešiem līdz piecpadsmit gadiem, konfiscējot mantu.

*(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 12.02.2004. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2005.)*

### **180.pants. Zādzība, krāpšana, piesavināšanās nelielā apmērā**

(1) Par zādzību, krāpšanu vai piesavināšanos nelielā apmērā, izņemot šā likuma 175.panta trešajā un ceturtajā daļā, 177.panta trešajā daļā un 179.panta trešajā daļā paredzētos noziegumus, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz diviem gadiem vai ar arestu, vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz piecdesmit minimālajām mēnešalgām.

(2) Par tādām pašām darbībām, ja tās izdarītas atkārtoti, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz trim gadiem vai ar arestu, vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz sešdesmit minimālajām mēnešalgām.

*(15.01.2004. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 17.01.2004.)*

### **181.pants. Atkārtota zādzība, krāpšana, piesavināšanās**

Šā likuma 175., 177., 179. un 180.pantā par atkārtotu atzīstams noziedzīgs nodarījums, ja to izdarījusi persona, kura jau agrāk izdarījusi kādu no šajos pantos vai šā likuma 176., 178., 224.pantā vai 228.panta trešajā daļā paredzētajiem noziedzīgajiem nodarījumiem.

*(15.01.2004. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 17.01.2004.)*

### **182.pants. Elektroenerģijas, siltumenerģijas un gāzes patvaļīga patērēšana, elektronisko sakaru pakalpojumu patvaļīga izmantošana**

(1) Par elektroenerģijas, siltumenerģijas vai gāzes patvaļīgu patērēšanu, ja tas izdarīts atkārtoti gada laikā, vai par elektronisko sakaru pakalpojumu patvaļīgu izmantošanu, ja ar to radīts ievērojams mantisks zaudējums, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz diviem gadiem vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz piecdesmit minimālajām mēnešalgām.

(2) Par elektroenerģijas, siltumenerģijas vai gāzes patvaļīgu patērēšanu vai par elektronisko sakaru pakalpojumu patvaļīgu izmantošanu, ja tas izdarīts lielā apmērā vai ja to izdarījusi personu grupa pēc iepriekšējas vienošanās, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz pieciem gadiem vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz simt minimālajām mēnešalgām.

*(21.06.2007. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 19.07.2007.)*

### **182.<sup>1</sup> pants. Nelikumīgas darbības ar patērētās elektroenerģijas komercuzskaiti**

(1) Par iejaukšanos elektroenerģijas komercuzskaites mērāparātu darbībā vai par tās traucēšanu vai par iekārtu, ierīču vai programmatūras izgatavošanu, pielāgošanu, izplatīšanu vai uzstādīšanu, ja tas rada iespēju personām patvaļīgi patērēt elektroenerģiju, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz diviem gadiem vai ar arestu, vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz sešdesmit minimālajām mēnešalgām.

(2) Par tādām pašām darbībām, ja tās izdarītas atkārtoti vai ja tās izdarījusi personu grupa pēc iepriekšējas vienošanās, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz pieciem gadiem vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz simt minimālajām mēnešalgām, konfiscējot mantu vai bez mantas konfiskācijas.

*(21.06.2007. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 19.07.2007.)*

### **183.pants. Izspiešana**

(1) Par pieprasījumu bez tiesiska pamata atdot mantu vai tiesības uz mantu vai izdarīt kādas mantiska rakstura darbības, piedraudot ar vardarbību cietušajam vai viņa tuviniekiem, piedraudot

izpaust apkaunojošas ziņas par cietušo vai viņa tuviniekiem, piedraudot iznīcināt viņu mantu vai radīt viņiem citu būtisku kaitējumu (izspiešana), —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz astoņiem gadiem, konfiscējot mantu vai bez mantas konfiskācijas.

(2) Par izspiešanu, ja tā izdarīta atkārtoti vai ja to izdarījusi personu grupa pēc iepriekšējas vienošanās, vai ja tā izdarīta, lietojot vardarbību, ieročus vai sprāgstošas vielas, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku no pieciem līdz divpadsmit gadiem, konfiscējot mantu, un ar policijas kontroli uz laiku līdz trim gadiem.

#### **184.pants. Izspiešana organizētā grupā**

(1) Par organizētas grupas izveidošanu vai piedalīšanos tajā izspiešanas nolūkā —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku no sešiem līdz desmit gadiem, konfiscējot mantu vai bez mantas konfiskācijas un ar policijas kontroli uz laiku līdz trim gadiem.

(2) Par izspiešanu organizētas grupas sastāvā, ja izspiešana izdarīta, lietojot vardarbību vai draudus, ieročus vai sprāgstošas vielas, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku no astoņiem līdz divpadsmit gadiem, konfiscējot mantu, un ar policijas kontroli uz laiku līdz trim gadiem.

(3) Par šā panta otrajā daļā paredzētajām darbībām, ja tās izraisījušas smagas sekas, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku no desmit līdz piecpadsmit gadiem, konfiscējot mantu, un ar policijas kontroli uz laiku līdz trim gadiem.

#### **185.pants. Mantas tīša iznīcināšana un bojāšana**

(1) Par svešas mantas tīšu iznīcināšanu vai bojāšanu —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz četriem gadiem vai ar arestu, vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz sešdesmit minimālajām mēnešalgām.

(2) Par svešas mantas tīšu iznīcināšanu vai bojāšanu, ja tā izdarīta ar dedzināšanu vai citādā vispārbīstamā veidā vai ja tā nodarījusi lielu materiālu zaudējumu, vai ja tās rezultātā vainīgā neuzmanības dēļ iestājusies cilvēka nāve vai izraisītas citas smagas sekas, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku no trim līdz desmit gadiem.

*(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 12.02.2004. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2005.)*

#### **186.pants. Mantas iznīcināšana un bojāšana aiz neuzmanības**

(1) Par svešas mantas iznīcināšanu vai bojāšanu aiz neuzmanības, nevērīgi rīkojoties ar uguni vai citādā vispārbīstamā veidā, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz vienam gadam vai ar arestu, vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz divdesmit minimālajām mēnešalgām.

(2) Par svešas mantas iznīcināšanu vai bojāšanu aiz neuzmanības, ja tās rezultātā iestājusies cilvēka nāve vai izraisītas citas smagas sekas, —



soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz trim gadiem vai ar arestu, vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz piecdesmit minimālajām mēnešalgām.

*(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 12.02.2004. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2005.)*

### **187.pants. Elektrotīklu, siltumtīklu un maģistrālo gāzes, naftas un naftas produktu vadu tīša iznīcināšana un bojāšana**

(1) Par elektrotīkla, siltumtīkla, augsta spiediena maģistrālā gāzes, naftas vai naftas produktu vada vai to iekārtas tīšu iznīcināšanu vai bojāšanu —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz pieciem gadiem.

(2) Par tādām pašām darbībām, ja to rezultātā iestājusies cilvēka nāve vai ja tās izraisījušas avāriju, katastrofu vai citas smagas sekas, vai ja tās izdarījusi organizēta grupa, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku no pieciem līdz piecpadsmit gadiem, konfiscējot mantu vai bez mantas konfiskācijas, un ar policijas kontroli uz laiku līdz trim gadiem vai bez tās.

*(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 13.12.2007. likumu, kas stājas spēkā 12.01.2008.)*

### **188.pants. Maģistrālo gāzes un naftas vadu iznīcināšana vai bojāšana aiz neuzmanības**

(1) Par augsta spiediena maģistrālo gāzes, naftas vai naftas produktu vadu un to iekārtu iznīcināšanu vai bojāšanu aiz neuzmanības —

soda ar piespiedu darbu vai ar naudas sodu līdz sešdesmit minimālajām mēnešalgām.

(2) Par tādām pašām darbībām, ja to rezultātā iestājusies cilvēka nāve vai ja tās izraisījušas avāriju, katastrofu vai citas smagas sekas, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz pieciem gadiem vai ar naudas sodu līdz simt divdesmit minimālajām mēnešalgām.

*(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 12.02.2004. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2005.)*

### **189.pants. Mantas neapzinīga un nevērīga apsardzība**

Par tādas personas neapzinīgu un nevērīgu savu pienākumu veikšanu, kurai uzdota mantas apsardzība, ja šāda rīcība bijusi par iemeslu šīs mantas nolaupīšanai, bojāejai vai bojāšanai lielā apmērā un ja tā nav valsts amatpersonas vai uzņēmuma (uzņēmējiesabiedrības) vai organizācijas atbildīga darbinieka noziedzīgs nodarījums, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz diviem gadiem vai ar arestu, vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz četrdesmit minimālajām mēnešalgām.

*(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 12.02.2004. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2005.)*

## **XIX nodaļa Noziedzīgi nodarījumi tautsaimniecībā**

### **190.pants. Kontrabanda**

(1) Par muitošanai pakļauto preču vai citu vērtību ieviešanu Latvijas Republikas muitas teritorijā vai izvešanu no tās, apejot muitas kontroli vai noslēpjot tās no šādas kontroles, vai nedeklarējot, vai izmantojot viltotus muitas vai citus dokumentus, vai citādā nelikumīgā veidā (kontrabanda), ja tā izdarīta atkārtoti gada laikā, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz trim gadiem vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz

simt minimālajām mēnešalgām, konfiscējot mantu vai bez mantas konfiskācijas.

(2) Par kontrabandu, ja tā izdarīta lielā apmērā, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku no trim līdz astoņiem gadiem vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz simt piecdesmit minimālajām mēnešalgām, konfiscējot mantu vai bez mantas konfiskācijas.

(3) Par šā panta otrajā daļā paredzētajām darbībām, ja tās izdarījusi personu grupa pēc iepriekšējas vienošanās, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku no pieciem līdz desmit gadiem vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz divsimt minimālajām mēnešalgām, konfiscējot mantu vai bez mantas konfiskācijas.

(4) Par kontrabandu, ja to izdarījusi organizēta grupa, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku no astoņiem līdz piecpadsmit gadiem, konfiscējot mantu, un ar policijas kontroli uz laiku līdz trim gadiem.

*(28.04.2005. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 13.12.2007. likumu, kas stājas spēkā 12.01.2008.)*

### **190.<sup>1</sup> pants. Preču un vielu, kuru aprīte ir aizliegta vai speciāli reglamentēta, pārvietošana pāri Latvijas Republikas valsts robežai**

(1) Par narkotisko vai psihotropo vielu, šo vielu izgatavošanai paredzēto izejmateriālu (prekursoru), spirta vai citu alkoholisko dzērienu, kā arī par radioaktīvo vai bīstamo vielu, stratēģiskas nozīmes preču vai citu vērtību, sprāgstvielu, ieroču, munīcijas pārvietošanu pāri Latvijas Republikas valsts robežai jebkādā nelikumīgā veidā —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz desmit gadiem vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz simt minimālajām mēnešalgām, konfiscējot mantu vai bez mantas konfiskācijas.

(2) Par tādām pašām darbībām, ja tās izdarītas atkārtoti vai ja tās izdarījusi personu grupa pēc iepriekšējas vienošanās, vai ja tās izdarītas lielā apmērā, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku no pieciem līdz divpadsmit gadiem vai ar naudas sodu līdz divsimt minimālajām mēnešalgām, konfiscējot mantu vai bez mantas konfiskācijas.

(3) Par tādām pašām darbībām, ja tās izdarījusi organizēta grupa, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku no astoņiem līdz piecpadsmit gadiem, konfiscējot mantu, un ar policijas kontroli uz laiku līdz trim gadiem.

*(28.04.2005. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 21.06.2007. un 13.12.2007. likumu, kas stājas spēkā 12.01.2008.)*

### **191.pants. Neatļautas darbības ar muižošanai pakļautām precēm un citām vērtībām**

(1) Par muižošanai pakļauto preču vai citu vērtību glabāšanu, pārvadāšanu, pārsūtīšanu vai realizēšanu Latvijas Republikas muižas teritorijā bez muižas iestāžu atļaujas, ja šīs darbības izdarītas atkārtoti gada laikā, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz trim gadiem vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz simt minimālajām mēnešalgām, konfiscējot mantu vai bez mantas konfiskācijas.

(2) Par muižošanai pakļauto preču vai citu vērtību glabāšanu, pārvadāšanu, pārsūtīšanu vai realizēšanu Latvijas Republikas muižas teritorijā bez muižas iestāžu atļaujas, ja to izdarījusi personu

grupa pēc iepriekšējas vienošanās vai ja tas izdarīts lielā apmērā, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku no trim līdz desmit gadiem vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz divsimt minimālajām mēnešalgām, konfiscējot mantu vai bez mantas konfiskācijas.

*(28.04.2005. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.06.2005.)*

### **192.pants. Viltotas naudas un valsts finanšu instrumentu izgatavošana, izplatīšana, pārvadāšana, pārsūtīšana, iegādāšanās un glabāšana**

(1) Par viltotu Latvijas Republikā apgrozībā esošu vai apgrozībai paredzētu naudas zīmju, monētu, valsts finanšu instrumentu vai ārvalstu valūtas izgatavošanu, pārvadāšanu, pārsūtīšanu, iegādāšanos vai glabāšanu nolūkā to izplatīt, kā arī par šāda viltojuma izplatīšanu —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku no trim līdz desmit gadiem, konfiscējot mantu vai bez mantas konfiskācijas.

(2) Par tādām pašām darbībām, ja tās izdarītas atkārtoti vai lielā apmērā vai ja tās izdarījusi organizēta grupa, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku no pieciem līdz piecpadsmit gadiem, konfiscējot mantu, un ar policijas kontroli uz laiku līdz trim gadiem vai bez tās.

*(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 10.04.2003., 18.12.2003., 05.05.2005. un 13.12.2007. likumu, kas stājas spēkā 12.01.2008.)*

### **193.pants. Nelikumīgas darbības ar finanšu instrumentiem un maksāšanas līdzekļiem**

(1) Par finanšu instrumentu iegūšanu vai atsavināšanu savā vai citas personas vārdā, pamatojoties uz finanšu instrumentu tirgus iekšējo informāciju, kā arī par tirgus manipulācijām ar finanšu instrumentiem —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz desmit gadiem vai ar naudas sodu līdz divsimt minimālajām mēnešalgām, konfiscējot mantu vai bez mantas konfiskācijas.

(2) Par sveša finanšu instrumenta vai maksāšanas līdzekļa nolaupīšanu, iznīcināšanu, bojāšanu vai nelikumīgu izmantošanu —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz desmit gadiem, konfiscējot mantu vai bez mantas konfiskācijas.

(3) Par finanšu instrumenta vai maksāšanas līdzekļa viltošanu, kā arī par šāda viltojuma izplatīšanu vai izmantošanu, ja nav šā likuma 192.pantā paredzētā nozieguma pazīmju, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku no trim līdz desmit gadiem, konfiscējot mantu.

(4) Par šā panta pirmajā, otrajā vai trešajā daļā paredzētajām darbībām, ja tās izdarītas atkārtoti vai lielā apmērā vai ja tās izdarījusi organizēta grupa, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku no pieciem līdz piecpadsmit gadiem, konfiscējot mantu, un ar policijas kontroli uz laiku līdz trim gadiem vai bez tās.

*(18.12.2003. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 13.12.2007. likumu, kas stājas spēkā 12.01.2008.)*

### **193.<sup>1</sup> pants. Datu, programmatūras un iekārtu iegūšana, izgatavošana, izplatīšana, izmantošana un glabāšana nelikumīgām darbībām ar finanšu instrumentiem un maksāšanas līdzekļiem**

(1) Par tādu datu iegūšanu, izplatīšanu vai izmantošanu, kas dod iespēju nelikumīgi izmantot finanšu instrumentu vai maksāšanas līdzekli, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz sešiem gadiem, konfiscējot mantu vai bez mantas konfiskācijas.

(2) Par programmatūras vai iekārtas izgatavošanu vai pielāgošanu šā likuma 193.pantā paredzēto noziegumu izdarīšanai, kā arī par šādas programmatūras vai iekārtas iegūšanu, glabāšanu vai izplatīšanu tādā pašā nolūkā —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku no trim līdz astoņiem gadiem, konfiscējot mantu vai bez mantas konfiskācijas.

(3) Par šā panta pirmajā vai otrajā daļā paredzētajām darbībām, ja tās izdarījusi organizēta grupa, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku no pieciem līdz desmit gadiem, konfiscējot mantu, un ar policijas kontroli uz laiku līdz trim gadiem.

*(01.06.2000. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 18.12.2003. un 13.12.2007. likumu, kas stājas spēkā 12.01.2008.)*

#### **194.pants. Neatļauta finanšu instrumentu izlaišana**

(1) Par juridiskās personas finanšu instrumentu laišanu apgrozībā, pirms juridiskā persona uzsākusi darbību vai bez likumā noteiktās finanšu instrumentu reģistrācijas, vai apzināti nepatiesas informācijas sniegšanu par finanšu instrumentu laišanu publiskā apgrozībā —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz pieciem gadiem vai ar arestu, vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz simt minimālajām mēnešalgām.

(2) Par finanšu instrumentu izgatavošanu un laišanu apgrozībā, ja tie neatbilst statūtu, emisijas prospekta vai cita šim nolūkam izdota dokumenta noteikumiem, vai noguldījuma (depozīta) sertifikāta izlaišanu bez attiecīgā noguldījuma pieņemšanas —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz astoņiem gadiem vai ar naudas sodu līdz simt piecdesmit minimālajām mēnešalgām, konfiscējot mantu vai bez mantas konfiskācijas.

*(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 18.12.2003. un 12.02.2004. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2005.)*

#### **194.<sup>1</sup> pants. Nepatiesu datu vai ziņu izplatīšana par Latvijas Republikas finanšu sistēmas stāvokli**

(1) Par apzināti nepatiesu datu vai ziņu izplatīšanu mutvārdos, rakstveidā vai citādā veidā par Latvijas Republikas finanšu sistēmas stāvokli —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz diviem gadiem vai ar arestu, vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz astoņdesmit minimālajām mēnešalgām.

(2) Par tādām pašām darbībām, ja tās izdarītas atkārtoti vai ja tās izdarījusi personu grupa pēc iepriekšējas vienošanās, vai ja ar to radīts būtisks kaitējums valstij vai ar likumu aizsargātām personas tiesībām un interesēm, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz četriem gadiem vai ar arestu, vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz simt minimālajām mēnešalgām.

(3) Par šā panta pirmajā daļā paredzētajām darbībām, ja tās izdarītas mantkārīgā nolūkā, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz sešiem gadiem, konfiscējot mantu vai bez mantas konfiskācijas, atņemot tiesības veikt uzņēmējdarbību uz laiku no diviem līdz pieciem gadiem vai bez tā.

*(13.12.2007. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 12.01.2008.)*

### **195.pants. Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšana**

(1) Par noziedzīgi iegūtu finanšu līdzekļu vai citas mantas legalizēšanu —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz trim gadiem vai ar naudas sodu līdz simt minimālajām mēnešalgām, konfiscējot mantu vai bez mantas konfiskācijas.

(2) Par tādām pašām darbībām, ja tās izdarītas atkārtoti vai ja tās izdarījusi personu grupa pēc iepriekšējas vienošanās, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku no trim līdz astoņiem gadiem, konfiscējot mantu.

(3) Par šā panta pirmajā vai otrajā daļā paredzētajām darbībām, ja tās izdarītas lielā apmērā vai ja tās izdarījusi organizēta grupa, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku no pieciem līdz divpadsmit gadiem, konfiscējot mantu, un ar policijas kontroli uz laiku līdz trim gadiem vai bez tās.

*(28.04.2005. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 13.12.2007. likumu, kas stājas spēkā 12.01.2008.)*

### **195.<sup>1</sup> pants. Apzināti nepatiesu ziņu sniegšana par līdzekļu piederību**

(1) Par apzināti nepatiesu ziņu sniegšanu fiziskajai vai juridiskajai personai, kas nav valsts institūcija un kas ar likumu pilnvarota pieprasīt informāciju par darījumu un tajā iesaistīto finanšu līdzekļu vai citas mantas patieso īpašnieku vai patieso labumu guvēju, —

soda ar arestu vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz četrdesmit minimālajām mēnešalgām.

(2) Par tādām pašām darbībām, ja tās izdarītas atkārtoti vai ja ar tām radīts būtisks kaitējums valstij vai uzņēmējdarbībai, vai ar likumu aizsargātām citas personas tiesībām un interesēm, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz trim gadiem vai ar naudas sodu līdz simt minimālajām mēnešalgām.

*(28.04.2005. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.06.2005.)*

### **195.<sup>2</sup> pants. Izvairšanās no skaidras naudas deklarēšanas**

(1) Par normatīvajos aktos noteiktās skaidras naudas, ko, šķērsojot Latvijas Republikas valsts robežu, ievē Eiropas Kopienas muitas teritorijā vai izved no tās, nedeklarēšanu vai nepatiesu deklarēšanu, ja tas izdarīts atkārtoti gada laikā, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz diviem gadiem vai ar naudas sodu līdz simt minimālajām mēnešalgām.

(2) Par normatīvajos aktos noteiktās skaidras naudas, ko, šķērsojot Latvijas Republikas valsts robežu, ievē Eiropas Kopienas muitas teritorijā vai izved no tās, nedeklarēšanu vai nepatiesu deklarēšanu, ja tas izdarīts ar noziedzīgi iegūtu skaidru naudu vai ja to izdarījusi organizēta grupa, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz pieciem gadiem vai ar naudas sodu līdz divsimt minimālajām mēnešalgām.

### **196.pants. Pilnvaru ļaunprātīga izmantošana un pārsniegšana**

(1) Par uzņēmuma (uzņēmējsabiedrības) vai organizācijas atbildīga darbinieka, tas ir, personas, kurai uzņēmumā (uzņēmējsabiedrībā) vai organizācijā ir tiesības pieņemt lēmumus, kas saistoši citām personām, vai tiesības rīkoties ar uzņēmuma (uzņēmējsabiedrības) vai organizācijas mantu vai finanšu līdzekļiem, kā arī uzņēmuma (uzņēmējsabiedrības) vai organizācijas pilnvarotas tādas pašas personas izdarītām tīšām darbībām, ļaunprātīgi izmantojot savas pilnvaras vai tās pārsniedzot, ja ar šīm darbībām radīts būtisks kaitējums uzņēmuma (uzņēmējsabiedrības), organizācijas vai ar likumu aizsargātām citas personas tiesībām un interesēm, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz trim gadiem vai ar arestu, vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz astoņdesmit minimālajām mēnešalgām.

(2) Par tādām pašām darbībām, ja tās izdarītas mantkārīgā nolūkā, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz pieciem gadiem vai ar mantas konfiskāciju, vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz simt divdesmit minimālajām mēnešalgām.

*(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 11.12.2003. un 12.02.2004. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2005.)*

### **197.pants. Nolaidība**

Par darba pienākumu nolaidīgu pildīšanu, ko izdarījis uzņēmuma (uzņēmējsabiedrības) vai organizācijas atbildīgs darbinieks vai uzņēmuma (uzņēmējsabiedrības) vai organizācijas pilnvarota tāda pati persona, ja ar to radīts būtisks kaitējums uzņēmumam (uzņēmējsabiedrībai), organizācijai vai ar likumu aizsargātām citas personas tiesībām un interesēm, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz diviem gadiem vai ar arestu, vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz četrdesmit minimālajām mēnešalgām.

*(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 12.02.2004. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2005.)*

### **198.pants. Neatļauta labumu pieņemšana**

(1) Par materiālu vērtību, mantiska vai citāda rakstura labumu apzināti prettiesisku pieprasīšanu un pieņemšanu, ko pats vai ar starpnieku izdarījis uzņēmuma (uzņēmējsabiedrības) vai organizācijas darbinieks vai cita persona, kas uz likuma vai tiesiska darījuma pamata pilnvarota vest citas personas lietas, par kādas darbības izdarīšanu vai neizdarīšanu labuma devēja interesēs, ļaunprātīgi izmantojot savas pilnvaras, neatkarīgi no tā, vai pieņemtās materiālās vērtības, mantiska vai citāda rakstura labumi domāti šai personai vai jebkurai citai personai, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz trim gadiem vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz astoņdesmit minimālajām mēnešalgām.

(2) Par šā panta pirmajā daļā paredzētajām darbībām, ja tās izdarītas atkārtoti vai lielā apmērā vai tās izdarījusi personu grupa pēc iepriekšējas vienošanās, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz pieciem gadiem vai ar mantas konfiskāciju, vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz simt minimālajām mēnešalgām, atņemot tiesības veikt zināma veida uzņēmējdarbību vai nodarbošanos uz laiku līdz diviem gadiem vai bez tā.

(3) Par materiālu vērtību, mantiska vai citāda rakstura labumu, to piedāvājuma apzināti prettiesisku pieņemšanu, ko pats vai ar starpnieku izdarījis uzņēmuma (uzņēmējsabiedrības) vai organizācijas atbildīgs darbinieks vai uzņēmuma (uzņēmējsabiedrības) vai organizācijas pilnvarota tāda pati persona, vai persona, kas uz likuma vai tiesiska darījuma pamata pilnvarota izšķirt strīdus, par kādas

darbības izdarīšanu vai neizdarīšanu labuma devēja vai piedāvātāja interesēs, ļaunprātīgi izmantojot savas pilnvaras, neatkarīgi no tā, vai pieņemtās materiālās vērtības, mantiska vai citāda rakstura labumi domāti šai personai vai jebkurai citai personai, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz sešiem gadiem vai ar mantas konfiskāciju, vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz simt divdesmit minimālajām mēnešalgām, atņemot tiesības veikt zināma veida uzņēmējdarbību vai nodarbošanos uz laiku līdz trim gadiem vai bez tā.

(4) Par šā panta trešajā daļā paredzētajām darbībām, ja tās izdarītas atkārtoti vai lielā apmērā vai tās izdarījusi personu grupa pēc iepriekšējas vienošanās, vai pieprasīts mantisks labums, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz astoņiem gadiem vai ar naudas sodu līdz simt piecdesmit minimālajām mēnešalgām, konfiscējot mantu vai bez mantas konfiskācijas, atņemot tiesības veikt zināma veida uzņēmējdarbību vai nodarbošanos uz laiku no diviem līdz pieciem gadiem vai bez tā.

*(16.02.2006. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 22.03.2006.)*

### **199.pants. Komerčiālā uzpirkšana**

(1) Par materiālu vērtību, mantisku vai citāda rakstura labumu piedāvāšanu vai nodošanu, ja piedāvājums pieņemts, personiski vai ar starpnieku uzņēmuma (uzņēmējsabiedrības) vai organizācijas atbildīgam darbiniekam vai uzņēmuma (uzņēmējsabiedrības) vai organizācijas pilnvarotai personai, lai tā, ļaunprātīgi izmantojot savas pilnvaras, izdarītu vai neizdarītu kādu darbību labuma devēja vai piedāvātāja interesēs, neatkarīgi no tā, vai materiālās vērtības, mantiska vai citāda rakstura labumi domāti šai vai jebkurai citai personai, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz trim gadiem vai ar arestu, vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz piecdesmit minimālajām mēnešalgām.

(2) Par tādām pašām darbībām, ja tās izdarītas atkārtoti vai lielā apmērā, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz pieciem gadiem vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz simt minimālajām mēnešalgām.

*(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 25.04.2002. un 12.02.2004. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2005.)*

### **200.pants. Neizpaužamu ziņu, kas nav valsts noslēpums, izpaušana, komercnoslēpumu saturošu ziņu neatļauta iegūšana un izpaušana un finanšu instrumentu tirgus iekšējās informācijas neatļauta izpaušana**

(1) Par neizpaužamu ziņu, kas nav valsts noslēpums, izpaušanu, ja to izdarījusi persona, kas nav valsts amatpersona un kas saskaņā ar likumu ir atbildīga par ziņu glabāšanu, —

soda ar arestu vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz piecdesmit minimālajām mēnešalgām.

(2) Par ekonomisko, zinātniski tehnisko vai citu ziņu, kuras ir komercnoslēpums, neatļautu iegūšanu savai vai citas personas lietošanai vai izpaušanai, par šādu ziņu neatļautu izpaušanu citai personai tādā pašā nolūkā, kā arī par finanšu instrumentu tirgus iekšējās informācijas neatļautu izpaušanu —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz pieciem gadiem vai ar arestu, vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz simt minimālajām mēnešalgām.

(3) Par šā panta pirmajā vai otrajā daļā norādīto ziņu nolauptišanu —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz astoņiem gadiem vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz simt piecdesmit minimālajām mēnešalgām.

*(26.05.2005. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 24.06.2005.)*

## **201.pants. Augļošana**

Par dažāda veida aizdevumiem, kuri izdarīti, apzināti izmantojot aizdevuma ņēmēja smago materiālo stāvokli, un kuru nosacījumi ir viņam pārmērīgi apgrūtinoši (augļošana), —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz pieciem gadiem vai ar arestu, vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz simt minimālajām mēnešalgām.

*(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 12.02.2004. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2005.)*

## **202.pants. Preces un pakalpojuma kvalitātes nenodrošināšana**

Par apzinātu tādas preces izgatavošanu un realizāciju vai tāda pakalpojuma sniegšanu patērētājam, kas neatbilst normatīvajos aktos, normatīvtehniskajos dokumentos vai līgumos noteiktās kvalitātes prasībām, kā rezultātā radīts būtisks kaitējums patērētāja veselībai, viņa mantai vai dabas videi, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz pieciem gadiem vai ar arestu, vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz sešdesmit minimālajām mēnešalgām, atņemot tiesības veikt zināma veida uzņēmējdarbību uz laiku no diviem līdz pieciem gadiem vai bez tā.

*(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 12.02.2004. un 13.12.2007. likumu, kas stājas spēkā 12.01.2008.)*

## **203.pants. Preces un pakalpojuma drošuma prasību neievērošana**

Par normatīvajos aktos, normatīvtehniskajos dokumentos, līgumos vai attiecīgi pilnvarotu valsts institūciju apstiprinātajos normatīvos noteikto preču vai pakalpojumu drošuma prasību neievērošanu, kā rezultātā radīts būtisks kaitējums patērētāja veselībai, viņa mantai vai dabas videi, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz sešiem gadiem vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz simt minimālajām mēnešalgām, atņemot tiesības veikt zināma veida uzņēmējdarbību uz laiku no diviem līdz pieciem gadiem vai bez tā.

*(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 12.02.2004. un 13.12.2007. likumu, kas stājas spēkā 12.01.2008.)*

## **204.pants. Pircēju un pasūtītāju apkrāpšana**

(1) Par pircēja vai pasūtītāja apkrāpšanu ar nepilnu mēru un svaru, saņemot samaksu, vai par pircēja vai pasūtītāja maldināšanu ar preces vai pakalpojuma raksturojumu, vai citādu apkrāpšanu veikalā, citā tirdzniecības vai sabiedriskās ēdināšanas vietā vai sniedzot pakalpojumu, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz diviem gadiem vai ar arestu, vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz piecdesmit minimālajām mēnešalgām.

(2) Par tādām pašām darbībām, ja tās izdarītas atkārtoti vai ja tās izdarījusi personu grupa pēc iepriekšējas vienošanās, vai ja tās izdarītas, izmantojot speciāli pielāgotus svarus vai citus mērinstrumentus, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz pieciem gadiem vai ar mantas konfiskāciju, vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz simt minimālajām mēnešalgām, atņemot tiesības uz zināmu nodarbošanos uz laiku no diviem līdz pieciem gadiem vai bez tā.

*(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 12.02.2004. un 13.12.2007. likumu, kas stājas spēkā 12.01.2008.)*

## **205.pants. Tirdzniecības noteikumu pārkāpšana**

(1) Par valsts institūciju izdoto tirdzniecības noteikumu apzinātu pārkāpšanu, ja šādas darbības izdarītas atkārtoti gada laikā, —



soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz trim gadiem vai ar arestu, vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz sešdesmit minimālajām mēnešalgām, konfiscējot mantu vai bez mantas konfiskācijas.

(2) Par valsts institūciju izdoto tirdzniecības noteikumu apzinātu pārkāpšanu, ja ar to radīts būtisks kaitējums valstij vai ar likumu aizsargātām patērētāju tiesībām un interesēm vai to izdarījusi personu grupa pēc iepriekšējas vienošanās, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz pieciem gadiem vai ar naudas sodu līdz simt minimālajām mēnešalgām, konfiscējot mantu vai bez mantas konfiskācijas.

*(25.04.2002. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 23.05.2002.)*

## **206.pants. Preču zīmes, citas atšķirības zīmes un dizainparauga nelikumīga izmantošana**

(1) Par svešas preču zīmes, preču vai pakalpojumu citādas atšķirības zīmes vai dizainparauga tīšu nelikumīgu izmantošanu, zīmes viltošanu vai viltotas zīmes apzinātu izmantošanu vai izplatīšanu —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz vienam gadam vai ar arestu, vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz simt minimālajām mēnešalgām, konfiscējot mantu vai bez mantas konfiskācijas.

(2) Par tādām pašām darbībām, ja tās izdarītas atkārtoti vai ar tām radīts būtisks kaitējums ar likumu aizsargātām personas tiesībām un interesēm, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz pieciem gadiem vai ar naudas sodu līdz divsimt minimālajām mēnešalgām, konfiscējot mantu vai bez mantas konfiskācijas, atņemot tiesības veikt uzņēmējdarbību uz laiku no diviem līdz pieciem gadiem vai bez tā.

*(17.10.2002. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 20.11.2002.)*

## **207.pants. Uzņēmējdarbība bez reģistrēšanas un bez atļaujas (licences)**

(1) Par uzņēmējdarbību bez reģistrēšanas vai bez speciālas atļaujas (licences), ja tās nepieciešamību nosaka likums, vai par uzņēmuma (uzņēmēj sabiedrības) darbības turpināšanu pēc rīkojuma par tā darbības apturēšanu, ja šādas darbības izdarītas atkārtoti gada laikā, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz diviem gadiem vai ar arestu, vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz simt minimālajām mēnešalgām, atņemot tiesības veikt uzņēmējdarbību uz laiku līdz trim gadiem vai bez tā.

(2) Par uzņēmējdarbību bez reģistrēšanas vai bez speciālas atļaujas (licences), ja tās nepieciešamību nosaka likums, vai par uzņēmuma (uzņēmēj sabiedrības) darbības turpināšanu pēc rīkojuma par tā darbības apturēšanu, ja ar tādu uzņēmējdarbību vai darbības turpināšanu radīts būtisks kaitējums valstij vai ar likumu aizsargātām personas tiesībām un interesēm, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz pieciem gadiem vai ar mantas konfiskāciju, vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz simt piecdesmit minimālajām mēnešalgām, atņemot tiesības veikt uzņēmējdarbību uz laiku no diviem līdz pieciem gadiem vai bez tā.

*(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 12.02.2004. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2005.)*

## **208.pants. Aizliegta uzņēmējdarbība**

Par nodarbošanos ar uzņēmējdarbību, attiecībā uz kuru pastāv speciāls aizliegums, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz pieciem gadiem vai ar arestu, vai ar mantas konfiskāciju, vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz astoņdesmit minimālajām mēnešalgām, atņemot tiesības veikt uzņēmējdarbību uz laiku no diviem līdz pieciem gadiem.

*(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 12.02.2004. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2005.)*

### **209.pants. Fiktīva uzņēmējdarbība**

*(Izslēgts ar 21.05.2009. likumu, kas stājas spēkā 01.07.2009.)*

### **210.pants. Kredīta un citu aizdevumu negodprātīga saņemšana un izmantošana**

(1) Par apzināti nepatiesu ziņu sniegšanu subsīdiju, kredīta vai cita aizdevuma saņemšanai vai subsīdiju, kredīta vai cita aizdevuma izmantošanas laikā —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz diviem gadiem vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz piecdesmit minimālajām mēnešalgām, atņemot tiesības veikt uzņēmējdarbību uz laiku no diviem līdz pieciem gadiem vai bez tā.

(2) Par subsīdiju, kredīta vai cita aizdevuma izmantošanu līgumā neparedzētiem mērķiem —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz četriem gadiem vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz sešdesmit minimālajām mēnešalgām, atņemot tiesības veikt uzņēmējdarbību uz laiku no diviem līdz pieciem gadiem vai bez tā.

(3) Par šā panta pirmajā vai otrajā daļā paredzētajām darbībām, ja ar tām radīts būtisks kaitējums valstij, kreditoram vai ar likumu aizsargātām citas personas tiesībām un interesēm, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz sešiem gadiem vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz astoņdesmit minimālajām mēnešalgām, atņemot tiesības veikt uzņēmējdarbību uz laiku no diviem līdz pieciem gadiem.

*(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 12.02.2004. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2005.)*

### **211.pants. Negodīga konkurence, maldinoša reklāma un negodīga komercprakse**

Par negodīgu konkurenci, maldinošu reklāmu vai negodīgu komercpraksi, ja šādi nodarījumi izdarīti atkārtoti gada laikā, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz diviem gadiem vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz astoņdesmit minimālajām mēnešalgām, atņemot tiesības veikt uzņēmējdarbību uz laiku no diviem līdz pieciem gadiem vai bez tā.

*(13.12.2007. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 12.01.2008.)*

### **212.pants. Konkurences aizsardzības institūcijas prasību nepildīšana**

Par konkurences aizsardzības un veicināšanas valsts institūcijas likumīgo prasību nepildīšanu, ja šis nodarījums izdarīts atkārtoti gada laikā vai ja tas saistīts ar būtiska kaitējuma radīšanu valsts vai patērētāju interesēm, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz diviem gadiem vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz simt minimālajām mēnešalgām, atņemot tiesības veikt uzņēmējdarbību uz laiku no diviem līdz pieciem gadiem vai bez tā.

*(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 12.02.2004. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2005.)*

### **213.pants. Novešana līdz maksātnespējai**

(1) Par juridiskās personas maksātnespējas procesa subjekta novešanu līdz maksātnespējai nolaidības dēļ, ja ar to radīts būtisks kaitējums ar likumu aizsargātām citas personas tiesībām un interesēm, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz trim gadiem vai ar arestu, vai ar piespiedu darbu, vai ar

naudas sodu līdz astoņdesmit minimālajām mēnešalgām, atņemot tiesības veikt uzņēmējdarbību uz laiku līdz trim gadiem.

(2) Par juridiskās personas maksātnespējas procesa subjekta tīšu novešanu līdz maksātnespējai, ja ar to radīts būtisks kaitējums ar likumu aizsargātām citas personas tiesībām un interesēm, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz astoņiem gadiem vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz simt divdesmit minimālajām mēnešalgām, atņemot tiesības veikt uzņēmējdarbību uz laiku no diviem līdz pieciem gadiem.

*(13.12.2007. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 12.01.2008.)*

#### **214.pants. Maksātnespējas procesa pieteikuma neiesniegšana un nepatiesa pieteikuma iesniegšana**

(1) Par maksātnespējas procesa pieteikuma neiesniegšanu likumā paredzētajos gadījumos —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz vienam gadam vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz piecdesmit minimālajām mēnešalgām, atņemot tiesības veikt uzņēmējdarbību uz laiku līdz trim gadiem vai bez tā.

(2) Par tāda maksātnespējas procesa pieteikuma iesniegšanu, kurā sniegtas apzināti nepatiesas ziņas vai ziņas slēptas, ja pieteikuma dēļ var tikt pasludināts vai tika pasludināts maksātnespējas process (apzināti nepatiess maksātnespējas procesa pieteikums), —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz diviem gadiem vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz astoņdesmit minimālajām mēnešalgām, atņemot tiesības veikt uzņēmējdarbību uz laiku no diviem līdz pieciem gadiem vai bez tā.

*(13.12.2007. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 12.01.2008.)*

#### **215.pants. Maksātnespējas procesa noteikumu pārkāpšana**

(1) Par maksātnespējas procesa noteikumu apzinātu pārkāpšanu, ja to izdarījis kreditors vai cita ieinteresētā persona, —

soda ar piespiedu darbu vai ar naudas sodu līdz simt divdesmit minimālajām mēnešalgām, atņemot tiesības veikt uzņēmējdarbību uz laiku līdz trim gadiem vai bez tā.

(2) Par informācijas nesniegšanu tiesai, kreditoru sapulcei vai citām likumā paredzētajām institūcijām vai personām vai to maldināšanu, kā arī par darījumu veikšanu par labu vienam vai vairākiem kreditoriem uz citas kreditoru daļas rēķina, ja to tīši izdarījis administrators maksātnespējas procesā, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz diviem gadiem vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz simt minimālajām mēnešalgām.

(3) Par šķēršļu likšanu maksātnespējas procesa gaitā, kas parādnieka (juridiskās personas maksātnespējas procesa subjekta) pārstāvja vai fiziskās personas (fiziskās personas maksātnespējas procesā) rīcībā izpaužas kā izvairīšanās no piedalīšanās lietas izskatīšanā vai kreditoru sapulcē juridiskās personas maksātnespējas procesā, tiesas vai administratora pieprasītās likumā paredzētās informācijas nesniegšana vai slēpšana, nelikumīga mantas atsavināšana, mantas vai darījumu slēpšana, dokumentu nenodošana, slēpšana, iznīcināšana vai viltošana vai citas tīšas darbības, kuras kavē maksātnespējas procesa gaitu, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz pieciem gadiem vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz simt divdesmit minimālajām mēnešalgām, atņemot tiesības veikt uzņēmējdarbību uz laiku no

diviem līdz pieciem gadiem.

*(13.12.2007. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 12.01.2008.)*

### **215.<sup>1</sup> pants. Tiesiskās aizsardzības procesa noteikumu pārkāpšana**

(1) Par ierobežotas maksātspējas gadījumiem paredzētā tiesiskās aizsardzības procesa izmantošanu nolūkā izvairīties no saistību izpildes —

soda ar piespiedu darbu vai ar naudas sodu līdz simt divdesmit minimālajām mēnešalgām, atņemot tiesības veikt uzņēmējdarbību uz laiku līdz trim gadiem vai bez tā.

(2) Par šķēršļu likšanu tiesiskās aizsardzības procesā (ierobežotas maksātspējas gadījumā), kas izpaužas kā tiesas vai administratora pieprasītās likumā paredzētās informācijas nesniegšana vai slēpšana, nelikumīga mantas atsavināšana, mantas vai darījumu slēpšana, dokumentu nenodošana, slēpšana, iznīcināšana vai viltošana vai citas tīšas darbības, kuras kavē tiesiskās aizsardzības procesa gaitu, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz pieciem gadiem vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz simt divdesmit minimālajām mēnešalgām, atņemot tiesības veikt uzņēmējdarbību uz laiku no diviem līdz pieciem gadiem.

*(13.12.2007. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 12.01.2008.)*

### **216.pants. Iekļātas lietas prettiesisks atsavinājums**

Par komercīlas veidā iekļātas lietas atsavināšanu bez ķīlas ņēmēja atļaujas, ja ar to radīts būtisks kaitējums viņa vai citu personu mantiskajām interesēm, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz trim gadiem vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz simt minimālajām mēnešalgām, atņemot tiesības veikt uzņēmējdarbību uz laiku līdz pieciem gadiem vai bez tā.

*(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 12.02.2004. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2005.)*

### **217.pants. Grāmatvedības un statistiskās informācijas noteikumu pārkāpšana**

(1) Par uzņēmumam (uzņēmēj sabiedrībai), iestādei vai organizācijai likumos noteikto grāmatvedības dokumentu kārtošanas nosacījumu, gada pārskatu vai statistikas pārskatu sastādīšanas kārtības pārkāpšanu, gada pārskatu, statistikas pārskatu vai statistiskās informācijas savlaicīgu neiesniegšanu vai nepilnīgu iesniegšanu attiecīgajām valsts institūcijām, ja tas izdarīts atkārtoti gada laikā, —

soda ar piespiedu darbu vai ar naudas sodu līdz divdesmit minimālajām mēnešalgām.

(2) Par uzņēmumam (uzņēmēj sabiedrībai), iestādei vai organizācijai likumos noteikto grāmatvedības dokumentu, gada pārskatu, statistikas pārskatu vai statistiskās informācijas slēpšanu vai viltošanu —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz trim gadiem vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz astoņdesmit minimālajām mēnešalgām.

*(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 12.02.2004. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2005.)*

### **218.pants. Izvairīšanās no nodokļu un tiem pielīdzināto maksājumu nomaksas**

(1) Par izvairīšanos no nodokļu vai tiem pielīdzināto maksājumu nomaksas vai par ienākumu, peļņas vai citu ar nodokli apliekamo objektu slēpšanu vai samazināšanu, ja šīs darbības izdarītas atkārtoti gada laikā, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz trim gadiem vai ar arestu, vai ar piespiedu darbu, vai ar

naudas sodu līdz astoņdesmit minimālajām mēnešalgām, atņemot tiesības veikt uzņēmējdarbību uz laiku no diviem līdz pieciem gadiem vai bez tā.

(2) Par izvairīšanos no nodokļu vai tiem pielīdzināto maksājumu nomaksas vai par ienākumu, peļņas vai citu ar nodokli apliekamo objektu slēpšanu vai samazināšanu, ja ar to nodarīti zaudējumi valstij vai pašvaldībai lielā apmērā, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz pieciem gadiem vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz simt divdesmit minimālajām mēnešalgām, konfiscējot mantu vai bez mantas konfiskācijas, atņemot tiesības veikt uzņēmējdarbību uz laiku no diviem līdz pieciem gadiem vai bez tā.

(3) Par šā panta otrajā daļā paredzētajām darbībām, ja tās izdarījusi organizēta grupa, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku no pieciem līdz piecpadsmit gadiem, konfiscējot mantu, atņemot tiesības veikt uzņēmējdarbību uz laiku no diviem līdz pieciem gadiem, un ar policijas kontroli uz laiku līdz trim gadiem.

*(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 12.02.2004. un 13.12.2007. likumu, kas stājas spēkā 12.01.2008.)*

### **219.pants. Izvairīšanās no deklarācijas iesniegšanas**

(1) Par likumā noteiktās ienākumu, īpašuma, darījumu vai citas mantiska rakstura deklarācijas neiesniegšanu pēc tās valsts institūcijas brīdinājuma, kura ir tiesīga pieprasīt šādas deklarācijas iesniegšanu, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz diviem gadiem vai ar naudas sodu līdz sešdesmit minimālajām mēnešalgām.

(2) Par nepatiesu ziņu norādīšanu likumā noteiktajā ienākumu, īpašuma, darījumu vai cita mantiska rakstura deklarācijā, ja nepatiesas ziņas norādītas par mantu vai citiem ienākumiem lielā apmērā, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz četriem gadiem vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz simt minimālajām mēnešalgām.

(3) Par likumā noteiktās deklarējamās mantas vai citu ienākumu izcelsmes avota nenorādīšanu vai par nepatiesu ziņu sniegšanu par deklarējamās mantas vai citu ienākumu izcelsmes avotu, ja šādas ziņas likumā noteiktajā kārtībā pieprasījusi attiecīgi pilnvarota valsts institūcija un, ja nepatiesas ziņas norādītas par mantu vai citiem ienākumiem lielā apmērā, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz sešiem gadiem vai ar naudas sodu līdz simt piecdesmit minimālajām mēnešalgām, konfiscējot mantu, kuras izcelsmes avots deklarācijā nav norādīts.

*(17.10.2002. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 12.02.2004. un 13.12.2007. likumu, kas stājas spēkā 12.01.2008.)*

### **220.pants. Mantas nobēdzināšana**

Par mantas vai maksāšanas līdzekļu atsavināšanu, izšķiešanu, noslēpšanu vai citādu nobēdzināšanu nolūkā izvairīties no parāda maksāšanas vai citu saistību pildīšanas —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz diviem gadiem vai ar arestu, vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz četrdesmit minimālajām mēnešalgām.

### **220.<sup>1</sup> pants. Nelikumīga naftas produktu uzglabāšana, pārvietošana (pārvadāšana) un realizācija**

(1) Par naftas produktu nelikumīgu uzglabāšanu, pārvietošanu (pārvadāšanu) vai realizāciju, ja to

izdarījusi personu grupa pēc iepriekšējas vienošanās vai tā izdarīta lielā apmērā, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz četriem gadiem vai ar arestu, vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz simt minimālajām mēnešalgām, konfiscējot mantu vai bez mantas konfiskācijas.

(2) Par naftas produktu nelikumīgu uzglabāšanu, pārvietošanu (pārvadāšanu) vai realizāciju, ja to izdarījusi organizēta grupa, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz sešiem gadiem, konfiscējot mantu, un ar policijas kontroli uz laiku līdz trim gadiem.

*(21.05.2009. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.07.2009.)*

## **221.pants. Alkoholisko dzērienu un tabakas izstrādājumu nelikumīga uzglabāšana, pārvietošana (pārvadāšana) un realizācija**

(1) Par alkoholisko dzērienu vai tabakas izstrādājumu nelikumīgu uzglabāšanu, pārvietošanu (pārvadāšanu) vai realizāciju, ja tā rezultātā radīts būtisks kaitējums, —

soda ar arestu vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz sešdesmit minimālajām mēnešalgām.

(2) Par alkoholisko dzērienu vai tabakas izstrādājumu nelikumīgu uzglabāšanu, pārvietošanu (pārvadāšanu) vai realizāciju, ja to izdarījusi personu grupa pēc iepriekšējas vienošanās vai tā izdarīta lielā apmērā, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz trim gadiem vai ar arestu, vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz simt minimālajām mēnešalgām, konfiscējot mantu vai bez mantas konfiskācijas.

(3) Par alkoholisko dzērienu vai tabakas izstrādājumu nelikumīgu uzglabāšanu, pārvietošanu (pārvadāšanu) vai realizāciju, ja to izdarījusi organizēta grupa, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz pieciem gadiem, konfiscējot mantu vai bez mantas konfiskācijas un ar policijas kontroli uz laiku līdz trim gadiem vai bez tās.

*(21.05.2009. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.07.2009.)*

## **221.<sup>1</sup> pants. Nelikumīgu alkoholisko dzērienu realizācija**

(1) Par nelegāli izgatavotu (ražotu) vai viltotu alkoholisko dzērienu vai spirtu saturošu šķidrumu, kuri nav alkoholiskie dzērieni, bet kurus piedāvā kā alkoholiskos dzērienus (nelikumīgi alkoholiskie dzērieni), realizāciju —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz trim gadiem vai ar arestu, vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz piecdesmit minimālajām mēnešalgām.

(2) Par tādām pašām darbībām, ja tās izdarītas atkārtoti vai lielā apmērā vai ja tās izdarījusi personu grupa pēc iepriekšējas vienošanās, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz pieciem gadiem vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz simt minimālajām mēnešalgām, konfiscējot mantu vai bez mantas konfiskācijas.

(3) Par tādām pašām darbībām, ja tās izraisījušas smagas sekas, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku no pieciem līdz desmit gadiem vai ar naudas sodu līdz simt piecdesmit minimālajām mēnešalgām, konfiscējot mantu, un ar policijas kontroli uz laiku līdz trim gadiem.

*(21.06.2007. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 19.07.2007.)*

## **221.<sup>2</sup> pants. Nelikumīgu alkoholisko dzērienu izgatavošana (ražošana), glabāšana un pārvietošana**

(1) Par nelikumīgu alkoholisko dzērienu izgatavošanu (ražošana), glabāšanu vai pārvietošanu, ja tā izdarīta atkārtoti gada laikā, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz trim gadiem vai ar arestu, vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz piecdesmit minimālajām mēnešalgām.

(2) Par nelikumīgu alkoholisko dzērienu izgatavošanu (ražošana), glabāšanu vai pārvietošanu, ja tā izdarīta lielā apmērā vai ja to izdarījusi personu grupa pēc iepriekšējas vienošanās, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz pieciem gadiem vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz simt minimālajām mēnešalgām, konfiscējot mantu vai bez mantas konfiskācijas.

*(21.06.2007. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 19.07.2007.)*

## **221.<sup>3</sup> pants. Nelikumīgu alkoholisko dzērienu iegādāšanās**

Par nelikumīgu alkoholisko dzērienu iegādāšanos, ja tā izdarīta atkārtoti gada laikā, —

soda ar arestu vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz piecdesmit minimālajām mēnešalgām.

*(21.06.2007. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 19.07.2007.)*

## **221.<sup>4</sup> pants. Personas atbrīvošana no kriminālatbildības par nelikumīgu alkoholisko dzērienu iegādāšanos, glabāšanu un pārvietošanu**

Persona, kura labprātīgi nodevusi nelikumīgus alkoholiskos dzērienus un labprātīgi paziņojusi par šo nelikumīgo alkoholisko dzērienu iegādāšanos, izgatavošanu (ražošana), glabāšanu, pārvietošanu vai realizāciju, tiek atbrīvota no kriminālatbildības par to iegādāšanos, glabāšanu vai pārvietošanu.

*(21.06.2007. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 19.07.2007.)*

## **221.<sup>5</sup> pants. Telpu nodošana nelikumīgu alkoholisko dzērienu izgatavošanai (ražošanai), glabāšanai un realizācijai**

Par telpu nodošanu nelikumīgu alkoholisko dzērienu izgatavošanai (ražošanai), glabāšanai vai realizācijai, ja šīs darbības izdarītas atkārtoti gada laikā, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz diviem gadiem vai ar arestu, vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz simt minimālajām mēnešalgām.

*(21.06.2007. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 19.07.2007.)*

## **222.pants. Veterināro noteikumu pārkāpšana**

Par veterināro noteikumu tīšu pārkāpšanu, ja tā izraisījusi epizootijas izplatīšanos vai citas smagas sekas, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz diviem gadiem vai ar arestu, vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz piecdesmit minimālajām mēnešalgām.

## **223.pants. Augu slimību un kaitēkļu apkarošanas noteikumu pārkāpšana**

Par augu slimību vai kaitēkļu apkarošanas noteikumu pārkāpšanu, ja tā izraisījusi smagas sekas, —

soda ar piespiedu darbu vai ar naudas sodu līdz piecdesmit minimālajām mēnešalgām.

## **XX nodaļa** **Noziedzīgi nodarījumi pret** **vispārējo drošību un sabiedrisko kārtību**

### **224.pants. Bandītisms**

(1) Par vairāk nekā divu personu apvienošanos organizētā, ar ieroci bruņotā grupā (bandā) noziegumu izdarīšanai —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku no pieciem līdz divpadsmit gadiem, konfiscējot mantu vai bez mantas konfiskācijas un ar policijas kontroli uz laiku līdz trim gadiem.

(2) Par piedalīšanos bandas izdarītajos noziegumos vai to vadīšanu —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku no astoņiem līdz divdesmit gadiem, konfiscējot mantu, un ar policijas kontroli uz laiku līdz trim gadiem.

### **225.pants. Masu nekārtības**

(1) Par masu nekārtību organizēšanu, ja tās saistītas ar grautiņiem, postījumiem, dedzināšanu, mantas iznīcināšanu vai ar vardarbību pret personu, vai ar pretošanos varas pārstāvjiem, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku no trim līdz divpadsmit gadiem.

(2) Par aktīvu piedalīšanos masu nekārtībās, ja tās saistītas ar šā panta pirmajā daļā norādītajām darbībām un sekām, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku no astoņiem līdz piecpadsmit gadiem.

### **226.pants. Sabiedrisko pasākumu organizēšanas un norises kārtības pārkāpšana**

(1) Par sabiedrisko pasākumu organizēšanas vai norises kārtības pārkāpšanu, ko izdarījis pasākuma organizētājs vai cita persona, ja ar to radīts būtisks kaitējums valsts varai vai pārvaldības kārtībai vai ar likumu aizsargātām personu tiesībām un interesēm, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz trim gadiem vai ar arestu, vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz astoņdesmit minimālajām mēnešalgām.

(2) Par tādām pašām darbībām, ja tās izraisījušas smagas sekas, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz sešiem gadiem vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz simt piecdesmit minimālajām mēnešalgām.

*(16.12.2004. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 11.01.2005.)*

### **227.pants. Sabiedriskās drošības, kārtības un personas veselības apdraudējums, veicot reliģisku darbību**

Par tādas grupas organizēšanu vai vadīšanu, kuras darbība, izpauzdamās kā reliģiskas mācības sludināšana un reliģisko rituālu izpildīšana, ir saistīta ar kaitējuma radīšanu sabiedriskajai drošībai un kārtībai, personas veselībai, ar likumu aizsargātām personu tiesībām un interesēm, vai par personas piedalīšanos šādās darbībās —



soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz pieciem gadiem vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz simt minimālajām mēnešalgām.

*(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 12.02.2004. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2005.)*

## **228.pants. Kapa un liķa apgānīšana**

(1) Par kapa, apbedījuma urnas, apbedīta vai neapbedīta liķa apgānīšanu —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz pieciem gadiem vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz simt minimālajām mēnešalgām.

(2) Par tādām pašām darbībām, ja tās izdarītas atkārtoti vai ja tās izdarījusi personu grupa pēc iepriekšējas vienošanās, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz astoņiem gadiem vai ar naudas sodu līdz simt piecdesmit minimālajām mēnešalgām.

(3) Par šā panta pirmajā vai otrajā daļā paredzētajām darbībām, ja tās saistītas ar pieminekļa, apbedījuma urnas vai citu uz kapa vai kapā, vai pie apbedījuma urnas esošu priekšmetu nolaupīšanu, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku no trim līdz desmit gadiem, konfiscējot mantu vai bez mantas konfiskācijas.

*(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 12.02.2004. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2005.)*

## **229.pants. Kultūras pieminekļu iznīcināšana un bojāšana**

(1) Par valsts aizsardzībā esoša kultūras pieminekļa iznīcināšanu vai bojāšanu —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz četriem gadiem vai ar arestu, vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz astoņdesmit minimālajām mēnešalgām.

(2) Par tādām pašām darbībām, ja tās izdarītas ar dedzināšanu, spridzināšanu vai citādā vispārbīstamā veidā, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz desmit gadiem vai ar naudas sodu līdz simt astoņdesmit minimālajām mēnešalgām.

*(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 12.02.2004. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2005.)*

## **230.pants. Cietsirdīga izturēšanās pret dzīvniekiem**

(1) Par cietsirdīgu izturēšanos pret dzīvnieku, kuras rezultātā tas gājis bojā vai sakropļots, vai par dzīvnieka spīdzināšanu —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz trim gadiem vai ar arestu, vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz astoņdesmit minimālajām mēnešalgām, atņemot tiesības turēt dzīvniekus uz laiku līdz pieciem gadiem vai bez tā un konfiscējot mantu vai bez mantas konfiskācijas.

(2) Par tādām pašām darbībām, ja tās izdarītas publiskā vietā vai nepilngadīgā klātbūtnē vai ja tās izdarījusi personu grupa pēc iepriekšējas vienošanās, vai ja ar to radīts būtisks kaitējums, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz pieciem gadiem vai ar arestu, vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz simt piecdesmit minimālajām mēnešalgām, atņemot tiesības turēt dzīvniekus uz laiku līdz pieciem gadiem vai bez tā un konfiscējot mantu vai bez mantas konfiskācijas.

*(21.05.2009. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.07.2009.)*

### **230.<sup>1</sup> pants. Dzīvnieku turēšanas noteikumu pārkāpšana**

(1) Par dzīvnieku turēšanas noteikumu pārkāpšanu, ja tās rezultātā cietušajam nodarīts viegls vai vidēja smaguma miesas bojājums, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz vienam gadam vai ar arestu, vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz divdesmit minimālajām mēnešalgām.

(2) Par dzīvnieku turēšanas noteikumu pārkāpšanu, ja tās rezultātā cietušajam nodarīts smags miesas bojājums vai tā izraisījusi cilvēka nāvi, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz četriem gadiem vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz sešdesmit minimālajām mēnešalgām.

*(25.04.2002. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 12.02.2004. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2005.)*

### **231.pants. Huligānisms**

(1) Par rupju sabiedriskā miera traucēšanu, kas izpaužas acīmredzamā necieņā pret sabiedrību vai bezkaunībā, ignorējot vispārpieņemtās uzvedības normas un traucējot cilvēku mieru, iestāžu vai uzņēmumu (uzņēmējsabiedrību), vai organizāciju darbu (huligānisms), —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz diviem gadiem vai ar arestu, vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz piecdesmit minimālajām mēnešalgām.

(2) Par huligānismu, ja tas izdarīts personu grupā vai ja tas saistīts ar miesas bojājumu nodarīšanu cietušajam vai ar mantas bojāšanu vai iznīcināšanu, vai ar pretošanos varas pārstāvim vai personai, kura vērsas pret sabiedriskās kārtības pārkāpšanu, vai ja tas izdarīts, lietojot ieročus, kā arī citus miesas bojājumu nodarīšanai izmantojamus priekšmetus, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz septiņiem gadiem un policijas kontroli uz laiku līdz trim gadiem.

### **231.<sup>1</sup> pants. Apzināti nepatīess paziņojums par sprāgstošas, indīgas, radioaktīvas vai bakterioloģiskas vielas vai materiālu vai spridzināmās ietaises ievietošanu vai novietošanu**

Par apzināti nepatīesu paziņojumu par sprāgstošas, indīgas, radioaktīvas vai bakterioloģiskas vielas vai materiālu vai spridzināmās ietaises ievietošanu iestādē, uzņēmumā vai citā objektā vai novietošanu iestādes, uzņēmuma vai cita objekta ārpusē —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz pieciem gadiem vai ar arestu, vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz simt minimālajām mēnešalgām.

*(25.04.2002. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 12.02.2004. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2005.)*

### **232.pants. Psihiski slimo personu iesaistīšana noziedzīgā nodarījumā**

Par personas iesaistīšanu noziedzīgā nodarījumā, zinot, ka tā sirgst ar psihiskiem traucējumiem, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz pieciem gadiem vai ar arestu, vai ar naudas sodu līdz simt minimālajām mēnešalgām.

### **233.pants. Šaujāmieroču, šaujāmieroču munīcijas, lielas enerģijas pneimatisko ieroču, sprāgstvielu un spridzināšanas ietaišu neatļauta izgatavošana, remontēšana, iegādāšanās, glabāšana, nēsāšana, pārvadāšana, pārsūtīšana, realizēšana un realizēšanas noteikumu pārkāpšana**

(1) Par šaujamieroča, šaujamieroča munīcijas, sprāgstvielas vai spridzināšanas ietaises realizēšanu personai, kurai nav attiecīgas atļaujas vai speciālas atļaujas (licences), vai par citu realizēšanas noteikumu pārkāpšanu atkārtoti gada laikā, ja to izdarījusi persona, kurai ir attiecīga realizēšanas atļauja vai speciāla atļauja (licence), —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz četriem gadiem vai ar naudas sodu līdz astoņdesmit minimālajām mēnešalgām, atņemot tiesības veikt zināma veida uzņēmējdarbību uz laiku līdz pieciem gadiem vai bez tā.

(2) Par šaujamieroča, šaujamieroča munīcijas, lielas enerģijas pneimatiskā ieroča, sprāgstvielas vai spridzināšanas ietaises izgatavošanu, remontēšanu, iegādāšanos, glabāšanu, nēsāšanu, pārvadāšanu, pārsūtīšanu vai realizēšanu bez attiecīgas atļaujas —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz desmit gadiem vai ar arestu, atņemot tiesības veikt zināma veida uzņēmējdarbību uz laiku no diviem līdz pieciem gadiem vai bez tā.

(3) Par šā panta otrajā daļā paredzētajām darbībām, ja tās izdarījusi organizēta grupa, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku no pieciem līdz piecpadsmit gadiem, confiscējot mantu, atņemot tiesības veikt zināma veida uzņēmējdarbību uz laiku no diviem līdz pieciem gadiem, un ar policijas kontroli uz laiku līdz trim gadiem.

*(20.05.2004. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 13.12.2007. likumu, kas stājas spēkā 12.01.2008.)*

### **234.pants. Gāzes pistoļu (revolveru) un to munīcijas neatļauta izgatavošana**

Par gāzes pistoles (revolvera) vai tai paredzētas ar kairinošas vai paralizējošas iedarbības vielām pildītas munīcijas izgatavošanu bez attiecīgas atļaujas —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz diviem gadiem vai ar arestu, vai ar naudas sodu līdz piecdesmit minimālajām mēnešalgām.

*(20.05.2004. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 18.06.2004.)*

### **235.pants. Personas atbrīvošana no kriminālatbildības par šaujamieroča, šaujamieroča munīcijas, lielas enerģijas pneimatiskā ieroča, sprāgstvielas vai spridzināšanas ietaises izgatavošanu, iegādāšanos, nēsāšanu un glabāšanu un par gāzes pistoles (revolvera) un tās munīcijas izgatavošanu**

Personu, kas labprātīgi nodevusi bez attiecīgas atļaujas izgatavotu, iegādātu, nēsātu vai glabātu šaujamieroci, šaujamieroča munīciju, lielas enerģijas pneimatisko ieroci, sprāgstvielu vai spridzināšanas ietaisi vai bez attiecīgas atļaujas izgatavotu gāzes pistoli (revolveri) vai tās munīciju, atbrīvo no kriminālatbildības, ja personas darbībās nav cita noziedzīga nodarījuma sastāva.

*(20.05.2004. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 18.06.2004.)*

### **236.pants. Šaujamieroču un šaujamieroču munīcijas nevērīga glabāšana, nēsāšana, pārvadāšana un pārsūtīšana, lielas enerģijas pneimatisko ieroču, sprāgstvielu vai spridzināšanas ietaišu nevērīga glabāšana, pārvadāšana un pārsūtīšana**

(1) Par šaujamieroča vai šaujamieroča munīcijas nevērīgu glabāšanu, nēsāšanu, pārvadāšanu vai pārsūtīšanu vai lielas enerģijas pneimatiskā ieroča, sprāgstvielas vai spridzināšanas ietaises nevērīgu glabāšanu, pārvadāšanu vai pārsūtīšanu, pārkāpjot normatīvos aktus, kuri regulē ieroču apriti, ja ar šādu nodarījumu citai personai radīta iespēja iegūt šo šaujamieroci, šaujamieroča munīciju, lielas enerģijas pneimatisko ieroci, sprāgstvielu vai spridzināšanas ietaisi, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz diviem gadiem vai ar arestu, vai ar naudas sodu līdz

piecdesmit minimālajām mēnešalgām, atņemot tiesības veikt zināma veida uzņēmējdarbību uz laiku līdz trim gadiem.

(2) Par tādu pašu nodarījumu, ja tas izraisījis smagas sekas, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz pieciem gadiem vai ar naudas sodu līdz simt minimālajām mēnešalgām, atņemot tiesības veikt zināma veida uzņēmējdarbību uz laiku līdz pieciem gadiem.

*(20.05.2004. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 18.06.2004.)*

### **237.pants. Šaujamoču, gāzes pistoļu (revolveru) un lielas enerģijas pneimatisko ieroču pielietošanas vai izmantošanas nosacījumu vai kārtības pārkāpšana un sprāgstvielu un spridzināšanas ietaišu izmantošanas kārtības pārkāpšana**

(1) Par šaujamieroča vai lielas enerģijas pneimatiskā ieroča pielietošanas vai izmantošanas nosacījumu vai kārtības pārkāpšanu vai sprāgstvielu un spridzināšanas ietaišu izmantošanas kārtības pārkāpšanu, ja to izdarījusi persona, kurai atļauts iegādāties, glabāt vai nēsāt šaujamieroci vai lielas enerģijas pneimatisko ieroci vai kurai ir tiesības izmantot sprāgstvielas un spridzināšanas ietaises, un ja ar to radīts ievērojams mantisks zaudējums vai izraisītas smagas sekas, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz pieciem gadiem vai ar arestu, vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz simt minimālajām mēnešalgām.

(2) Par gāzes pistoles (revolvera) pielietošanas vai izmantošanas nosacījumu vai kārtības pārkāpšanu, ja ar to radīts ievērojams mantisks zaudējums vai izraisītas smagas sekas, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz pieciem gadiem vai ar arestu, vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz simt minimālajām mēnešalgām.

*(20.05.2004. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 18.06.2004.)*

### **238.pants. Ražošanas drošības un tehniskās disciplīnas noteikumu pārkāpšana**

(1) Par ražošanas drošības un tehniskās disciplīnas noteikumu pārkāpšanu celtniecības darbos vai darbos, kas saistīti ar spridzināšanu, vai ar eksploziju apdraudētos uzņēmumos (uzņēmējsabiedrībās), ja tā izraisījusi smagas sekas, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz pieciem gadiem.

(2) Par tādām pašām darbībām, ja tās izdarījusi persona, kura ir atbildīga par ražošanas drošības vai tehniskās disciplīnas noteikumu ievērošanu, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz astoņiem gadiem.

### **239.pants. Būvniecības noteikumu pārkāpšana**

(1) Par celtni, tiltu, ceļu pārvadu un citu būvju celtniecības normu un noteikumu pārkāpšanu, ja tā rezultātā sabrukusi būve vai tās daļa, —

soda ar arestu vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz piecdesmit minimālajām mēnešalgām.

(2) Par tādām pašām darbībām, ja tās izraisījušas smagas sekas, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz astoņiem gadiem.

*(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 12.02.2004. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2005.)*

### **240.pants. Ugunsdrošības noteikumu pārkāpšana**

(1) Par ugunsdrošības noteikumu tīšu pārkāpšanu, ja tā izdarīta atkārtoti gada laikā, —

soda ar arestu vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz divdesmit minimālajām mēnešalgām.

(2) Par ugunsdrošības noteikumu tīšu pārkāpšanu, ja to izdarījusi persona, kura ir atbildīga par šo noteikumu ievērošanu, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz trim gadiem vai ar arestu, vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz piecdesmit minimālajām mēnešalgām.

#### **241.pants. Patvaļīga piekļūšana automatizētai datu apstrādes sistēmai**

(1) Par patvaļīgu (bez attiecīgas atļaujas vai izmantojot citai personai piešķirtas tiesības) piekļūšanu automatizētai datu apstrādes sistēmai vai tās daļai, ja tas saistīts ar datu apstrādes sistēmas aizsardzības līdzekļu pārvarēšanu un ja ar to radīts būtisks kaitējums, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz trim gadiem vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz piecdesmit minimālajām mēnešalgām.

(2) Par tādām pašām darbībām, ja tās izdarītas mantkārīgā nolūkā vai izraisījušas smagas sekas, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz pieciem gadiem vai ar arestu, vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz simt minimālajām mēnešalgām, konfiscējot mantu vai bez mantas konfiskācijas.

(3) Par šā panta pirmajā daļā paredzētajām darbībām, ja tās vērstas pret valsts informācijas sistēmām, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz astoņiem gadiem vai ar naudas sodu līdz simt astoņdesmit minimālajām mēnešalgām.

*(28.04.2005. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.06.2005.)*

#### **242.pants. Datortehnikas programmatūras neatļauta iegūšana**

*(Izslēgts ar 28.04.2005. likumu, kas stājas spēkā 01.06.2005.)*

#### **243.pants. Automatizētas datu apstrādes sistēmas darbības traucēšana un nelikumīga rīcība ar šajā sistēmā iekļauto informāciju**

(1) Par automatizētā datu apstrādes sistēmā esošās informācijas neatļautu grozīšanu, bojāšanu, iznīcināšanu, pasliktināšanu vai aizklāšanu vai apzināti nepatiesas informācijas ievadīšanu automatizētā datu apstrādes sistēmā, ja ar to tiek bojāta vai iznīcināta aizsardzības sistēma vai radīts būtisks kaitējums, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz pieciem gadiem vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz simt piecdesmit minimālajām mēnešalgām.

(2) Par automatizētas datu apstrādes sistēmas darbības apzinātu traucēšanu, ievadot, pārnesot, bojājot, izdzēšot, pasliktinot, izmainot vai aizklājot informāciju, ja ar to tiek bojāta vai iznīcināta aizsardzības sistēma vai nodarīti zaudējumi lielos apmēros, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz pieciem gadiem vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz simt piecdesmit minimālajām mēnešalgām.

(3) Par šā panta pirmajā vai otrajā daļā paredzētajām darbībām, ja tās izdarījusi organizēta grupa vai tās izdarītas mantkārīgos nolūkos, vai tās izraisījušas smagas sekas, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz astoņiem gadiem vai ar naudas sodu līdz divsimt minimālajām mēnešalgām, konfiscējot mantu vai bez mantas konfiskācijas, un ar policijas kontroli uz laiku līdz trim gadiem vai bez tās.

(4) Par šā panta pirmajā vai otrajā daļā paredzētajām darbībām, ja tās vērstas pret valsts informācijas sistēmām, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz astoņiem gadiem vai ar naudas sodu līdz divsimt minimālajām mēnešalgām.

*(28.04.2005. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 13.12.2007. likumu, kas stājas spēkā 12.01.2008.)*

#### **244.pants. Nelikumīgas darbības ar automatizētas datu apstrādes sistēmas resursu ietekmēšanas ierīcēm**

(1) Par tādas ierīces (arī datorprogrammas) neatļautu izgatavošanu, pielāgošanu izmantošanai, realizēšanu, izplatīšanu vai glabāšanu, kura paredzēta automatizētas datu apstrādes sistēmas resursu ietekmēšanai nolūkā izdarīt noziedzīgu nodarījumu, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz četriem gadiem vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz simt piecdesmit minimālajām mēnešalgām.

(2) Par tādām pašām darbībām, ja tās izraisījušas smagas sekas, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz desmit gadiem vai ar naudas sodu līdz divsimt minimālajām mēnešalgām.

*(28.04.2005. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.06.2005.)*

#### **244.<sup>1</sup> pants. Datu, programmatūras un iekārtu iegūšana, izgatavošana, izmaiņšana, glabāšana un izplatīšana nelikumīgām darbībām ar elektronisko sakaru tīklu galiekārtām**

Par elektronisko sakaru tīklu galiekārtu identificēšanai elektronisko sakaru tīklā nepieciešamo datu izmaiņšanu vai par šādam nolūkam paredzētu datu iegūšanu, glabāšanu vai izplatīšanu, kā arī par šādam nolūkam paredzētas programmatūras vai iekārtas iegūšanu, izgatavošanu, glabāšanu vai izplatīšanu bez ražotāja vai tā pilnvarotas personas piekrišanas, ja šādas darbības izdarītas mantkārīgā nolūkā vai ja tās izdarījusi personu grupa pēc iepriekšējas vienošanās, vai ja ar to radīts būtisks kaitējums, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz pieciem gadiem vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz simt minimālajām mēnešalgām.

*(21.05.2009. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.07.2009.)*

#### **245.pants. Informācijas sistēmas drošības noteikumu pārkāpšana**

Par saskaņā ar informācijas režīmu vai tās aizsardzību izstrādātu informācijas glabāšanas un apstrādes noteikumu vai citu informācijas datorsistēmas drošības noteikumu pārkāpšanu, ko izdarījusi persona, kura ir atbildīga par šo noteikumu ievērošanu, ja tas bijis par iemeslu informācijas nolaupišanai, iznīcināšanai vai bojāšanai vai ja ar to radīts cits būtisks kaitējums, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz diviem gadiem vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz četrdesmit minimālajām mēnešalgām.

#### **246.pants. Ātri uzliesmojošu vielu un priekšmetu, kā arī kodīgu vielu neatļauta pārsūtīšana**

Par ātri uzliesmojošu vielu vai priekšmetu, kā arī kodīgu vielu neatļautu pārsūtīšanu, ja tā izraisījusi

smagas sekas, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz pieciem gadiem vai ar naudas sodu līdz simt minimālajām mēnešalgām.

**247.pants. Ātri uzliesmojošu vielu un priekšmetu neatļauta pārvadāšana gaisa kuģī**

(1) Par ātri uzliesmojošu vielu vai priekšmetu neatļautu pārvadāšanu gaisa kuģī —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz diviem gadiem vai ar arestu, vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz piecdesmit minimālajām mēnešalgām.

(2) Par tādām pašām darbībām, ja tās izraisījušas smagas sekas, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku no trim līdz desmit gadiem.

*(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 12.02.2004. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2005.)*

**248.pants. Indīgu un stipri iedarbīgu vielu neatļauta izgatavošana, iegādāšanās, glabāšana, realizēšana un pārsūtīšana**

(1) Par indīgu vai stipri iedarbīgu vielu, kas nav narkotiskās vai psihotropās vielas, izgatavošanu, iegādāšanos, glabāšanu vai realizēšanu bez attiecīgas atļaujas, kā arī par noteikumu pārkāpšanu attiecībā uz šādu vielu izgatavošanu, glabāšanu, izsniegšanu, uzskaiti, pārvadāšanu vai pārsūtīšanu —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz vienam gadam vai ar arestu, vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz divdesmit minimālajām mēnešalgām.

(2) Par tādām pašām darbībām, ja tās izdarītas atkārtoti vai ja tās izdarījusi personu grupa pēc iepriekšējas vienošanās, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz trim gadiem vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz piecdesmit minimālajām mēnešalgām.

(3) Par šā panta pirmajā daļā paredzēto vielu neatļautu izgatavošanu, iegādāšanos vai realizēšanu, ja tā izraisījusi smagas sekas, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz pieciem gadiem.

*(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 12.02.2004. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2005.)*

**249.pants. Narkotisko un psihotropo vielu ražošanas, iegādāšanās, glabāšanas, uzskaites, izsniegšanas, pārvadāšanas un pārsūtīšanas noteikumu pārkāpšana**

(1) Par narkotisko vai psihotropo vielu ražošanas, iegādāšanās, glabāšanas, uzskaites, izsniegšanas, pārvadāšanas vai pārsūtīšanas noteikumu pārkāpšanu —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz trim gadiem vai ar arestu, vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz piecdesmit minimālajām mēnešalgām, atņemot tiesības uz zināmu nodarbošanos uz laiku līdz trim gadiem vai bez tā.

(2) Par tādām pašām darbībām, ja tās izdarītas atkārtoti vai ja tās izdarījusi personu grupa pēc iepriekšējas vienošanās, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz pieciem gadiem vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz astoņdesmit minimālajām mēnešalgām.

*(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 12.02.2004. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2005.)*

### **250.pants. Narkotisko un psihotropo vielu neatļauta izsniegšana**

Par receptes izrakstīšanu bez medicīniskās nepieciešamības vai cita dokumenta nelikumīgu izrakstīšanu narkotiskas vai psihotropas vielas saņemšanai, kā arī par narkotiskas vai psihotropas vielas izsniegšanu bez receptes vai cita dokumenta vai zinot, ka recepte vai cits dokuments ir fiktīvs vai nelikumīgi izrakstīts, ja šādas darbības izdarītas mantkārīgā nolūkā vai citas personiskas ieinteresētības dēļ vai ja tās izdarītas atkārtoti gada laikā, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku no viena gada līdz pieciem gadiem, atņemot tiesības uz zināmu nodarbošanos uz laiku līdz pieciem gadiem.

*(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 25.04.2002. likumu, kas stājas spēkā 23.05.2002.)*

### **251.pants. Pamudināšana lietot narkotiskās un psihotropās vielas**

(1) Par pamudināšanu lietot narkotiskās vai psihotropās vielas vai telpu nodošanu šo vielu lietošanai —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku no viena gada līdz pieciem gadiem.

(2) Par tādām pašām darbībām, ja tās izdarītas atkārtoti vai pret nepilngadīgo, psihiski slimo vai personu, kas pakļauta narkoloģiskai ārstēšanai vai kas atradusies materiālā vai citādā atkarībā no vainīgā, vai ja narkotiskajām vai psihotropajām vielām pievienotas tādas vielas, kas pastiprina to iedarbību, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku no trim līdz astoņiem gadiem.

(3) Par pamudināšanu lietot narkotiskās vai psihotropās vielas, ja šo vielu lietošana izraisījusi smagas sekas, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku no astoņiem līdz piecpadsmit gadiem.

*(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 25.04.2002. likumu, kas stājas spēkā 23.05.2002.)*

### **252.pants. Narkotisko un psihotropo vielu ievadīšana pret personas gribu**

(1) Par narkotisko vai psihotropo vielu ievadīšanu citai personai vai to pievienošanu citas personas ēdienam vai dzērienam pret šīs personas gribu vai tai nezinot —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku no trim līdz astoņiem gadiem.

(2) Par tādām pašām darbībām, ja narkotiskajām vai psihotropajām vielām pievienotas tādas vielas, kas pastiprina to iedarbību, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku no pieciem līdz desmit gadiem.

(3) Par šā panta pirmajā vai otrajā daļā paredzētajām darbībām, ja tās izdarītas pret nepilngadīgo vai lietojot vardarbību, vai draudot lietot vardarbību vai ja tās izraisījušas smagas sekas, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku no astoņiem līdz piecpadsmit gadiem.

*(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 25.04.2002. likumu, kas stājas spēkā 23.05.2002.)*

### **253.pants. Narkotisko un psihotropo vielu neatļauta izgatavošana, iegādāšanās, glabāšana, pārvadāšana un pārsūtīšana**



(1) Par narkotisko vai psihotropo vielu neatļautu izgatavošanu, iegādāšanos, glabāšanu, pārvadāšanu vai pārsūtīšanu bez nolūka tās realizēt —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz pieciem gadiem, konfiscējot mantu vai bez mantas konfiskācijas, un ar policijas kontroli uz laiku līdz trim gadiem.

(2) Par tādām pašām darbībām, ja tās izdarītas atkārtoti vai ja tās izdarījusi personu grupa pēc iepriekšējas vienošanās vai persona, kas agrāk izdarījusi narkotisko vai psihotropo vielu nolaupīšanu, vai ja tās izdarītas ar narkotiskajām vai psihotropajām vielām lielā apmērā, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku no pieciem līdz desmit gadiem, konfiscējot mantu vai bez mantas konfiskācijas, un ar policijas kontroli uz laiku līdz trim gadiem.

*(17.10.2002. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 20.11.2002.)*

### **253.<sup>1</sup> pants. Narkotisko un psihotropo vielu neatļautu izgatavošana, iegādāšanās, glabāšana, pārvadāšana un pārsūtīšana realizācijas nolūkā un neatļautu realizēšana**

(1) Par narkotisko vai psihotropo vielu neatļautu izgatavošanu, iegādāšanos, glabāšanu, pārvadāšanu vai pārsūtīšanu realizācijas nolūkā vai par narkotisko vai psihotropo vielu neatļautu realizēšanu —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku no pieciem līdz desmit gadiem, konfiscējot mantu vai bez mantas konfiskācijas, un ar policijas kontroli uz laiku līdz trim gadiem.

(2) Par tādām pašām darbībām, ja tās izdarītas atkārtoti vai ja tās izdarījusi personu grupa pēc iepriekšējas vienošanās vai persona, kas agrāk izdarījusi narkotisko vai psihotropo vielu nolaupīšanu, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku no pieciem līdz divpadsmit gadiem, konfiscējot mantu vai bez mantas konfiskācijas, un ar policijas kontroli uz laiku līdz trim gadiem.

(3) Par tādām pašām darbībām, ja tās izdarījusi organizēta grupa vai ja tās izdarītas ar narkotiskajām vai psihotropajām vielām lielā apmērā, kā arī par narkotisko vai psihotropo vielu realizāciju nepilngadīgai personai, izglītības iestādēs vai to teritorijā, restorānos, kafejnīcās, bāros, publiskās izklaides vai svētku pasākumu norises vietās —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku no astoņiem līdz piecpadsmit gadiem, konfiscējot mantu, un ar policijas kontroli uz laiku līdz trim gadiem.

*(17.10.2002. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 20.11.2002.)*

### **253.<sup>2</sup> pants. Narkotisko un psihotropo vielu neatļautu iegādāšanās, glabāšana un realizēšana nelielā apmērā un narkotisko un psihotropo vielu lietošana bez ārsta nozīmējuma**

(1) Par narkotisko vai psihotropo vielu neatļautu iegādāšanos vai glabāšanu nelielā apmērā bez nolūka tās realizēt vai narkotisko un psihotropo vielu lietošanu bez ārsta nozīmējuma, ja tā izdarīta atkārtoti gada laikā, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz diviem gadiem vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz piecdesmit minimālajām mēnešalgām.

(2) Par narkotisko vai psihotropo vielu neatļautu realizēšanu nelielā apmērā —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz trim gadiem vai ar arestu, vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz astoņdesmit minimālajām mēnešalgām.

*(17.10.2002. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 20.11.2002.)*

**254.pants. Personas atbrīvošana no kriminālatbildības par narkotisko un psihotropo vielu iegādāšanos, glabāšanu, pārvadāšanu un pārsūtīšanu**

Persona, kura labprātīgi nodevusi narkotiskās vai psihotropās vielas vai labprātīgi paziņojusi par to iegādāšanos, glabāšanu, pārvadāšanu vai pārsūtīšanu, tiek atbrīvota no kriminālatbildības par šo vielu lietošanu, iegādāšanos, glabāšanu, pārvadāšanu vai pārsūtīšanu.

*(17.10.2002. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 20.11.2002.)*

**255.pants. Narkotisko un psihotropo vielu neatļautai izgatavošanai paredzētu iekārtu un vielu (prekursoru) izgatavošana, iegādāšanās, glabāšana, pārvadāšana, pārsūtīšana un realizēšana**

(1) Par narkotisko vai psihotropo vielu neatļautai izgatavošanai paredzētu iekārtu, ierīču, priekšmetu, materiālu vai vielu (prekursoru) izgatavošanu, iegādāšanos, glabāšanu, pārvadāšanu vai pārsūtīšanu —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku no viena gada līdz trim gadiem.

(2) Par tādām pašām darbībām, ja tās izdarītas nolūkā realizēt šīs iekārtas, ierīces, priekšmetus, materiālus vai vielas (prekursorus), vai par narkotisko vai psihotropo vielu neatļautai izgatavošanai paredzētu iekārtu, ierīču, priekšmetu, materiālu vai vielu (prekursoru) realizēšanu —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku no trim līdz desmit gadiem, konfiscējot mantu vai atņemot tiesības uz zināmu nodarbošanos uz laiku no diviem līdz pieciem gadiem vai bez tā.

(3) Par šā panta pirmajā vai otrajā daļā paredzētajām darbībām, ja tās izdarījusi personu grupa pēc iepriekšējas vienošanās, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku no pieciem līdz desmit gadiem, konfiscējot mantu vai atņemot tiesības uz zināmu nodarbošanos uz laiku no diviem līdz pieciem gadiem.

*(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 25.04.2002. un 21.06.2007. likumu, kas stājas spēkā 19.07.2007.)*

**256.pants. Narkotiskās vielas saturošu augu neatļauta sēšana un audzēšana**

(1) Par narkotiskās vielas saturošu augu neatļautu sēšanu vai audzēšanu, ja tā izdarīta atkārtoti gada laikā, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz diviem gadiem vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz piecdesmit minimālajām mēnešalgām.

(2) Par narkotiskās vielas saturošu augu neatļautu sēšanu vai audzēšanu lielās platībās —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku no viena gada līdz pieciem gadiem, konfiscējot mantu vai bez mantas konfiskācijas.

*(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 25.04.2002. un 12.02.2004. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2005.)*

## XXI nodaļa

### Noziedzīgi nodarījumi pret satiksmes drošību

**257.pants. Dzelzceļa, ūdens un gaisa transporta kustības drošības un ekspluatācijas noteikumu pārkāpšana**

(1) Par dzelzceļa, ūdens vai gaisa transporta kustības drošības vai ekspluatācijas noteikumu pārkāpšanu vai par tehniski bojāta dzelzceļa, ūdens vai gaisa transportlīdzekļa apzinātu laišanu ekspluatācijā, ko izdarījis transporta darbinieks, ja tā būtiski traucējusi transporta darbu, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz pieciem gadiem vai ar arestu, vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz simt minimālajām mēnešalgām.

(2) Par tādu pašu nodarījumu, ja tas izraisījis katastrofu, avāriju vai citas smagas sekas, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku no trim līdz piecpadsmit gadiem.

*(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 12.02.2004. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2005.)*

### **258.pants. Satiksmes ceļu un dzelzceļa, ūdens un gaisa transportlīdzekļu bojāšana**

(1) Par satiksmes ceļu, ceļu būvju vai ierīču, dzelzceļa, ūdens vai gaisa transportlīdzekļu, transporta telekomunikāciju tīklu vai signalizācijas līdzekļu, elektroniskās vai sakaru iekārtas tīšu iznīcināšanu, bojāšanu vai citādām tīšām darbībām, kuru rezultātā tie kļuvuši nederīgi ekspluatācijai, kā arī tad, ja minētās darbības izraisījušas traucējumus transporta darbā, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz desmit gadiem.

(2) Par tādām pašām darbībām, ja tās izraisījušas katastrofu, avāriju vai citas smagas sekas, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku no pieciem līdz piecpadsmit gadiem, konfiscējot mantu vai bez mantas konfiskācijas.

### **259.pants. Vilciena patvarīga apturēšana**

(1) Par vilciena patvarīgu apturēšanu bez vajadzības ar trauksmes bremzi, atvienojot bremžu gaisa maģistrāli vai citādi, ja tas traucējis vilciena normālu kustību, —

soda ar arestu vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz četrdesmit minimālajām mēnešalgām.

(2) Par tādām pašām darbībām, ja tās izraisījušas katastrofu, ritošā sastāva bojājumus vai citas smagas sekas, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz septiņiem gadiem vai ar naudas sodu līdz simt divdesmit minimālajām mēnešalgām.

### **260.pants. Ceļu satiksmes noteikumu un transportlīdzekļu ekspluatācijas noteikumu pārkāpšana**

(1) Par ceļu satiksmes noteikumu vai transportlīdzekļu ekspluatācijas noteikumu pārkāpšanu, ja to izdarījusi persona, kas vada transportlīdzekli, un ja tās rezultātā cietušajam nodarīts viegls miesas bojājums ar veselības traucējumu vai vidēja smaguma miesas bojājums, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz diviem gadiem vai ar arestu, vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz sešdesmit minimālajām mēnešalgām, atņemot transportlīdzekļa vadīšanas tiesības uz laiku līdz pieciem gadiem vai bez tā.

(2) Par šā panta pirmajā daļā norādīto noteikumu pārkāpšanu, ja to izdarījusi persona, kas vada transportlīdzekli, un ja tās rezultātā cietušajam nodarīts smags miesas bojājums vai tā izraisījusi cilvēka nāvi, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz desmit gadiem, atņemot transportlīdzekļa vadīšanas tiesības uz laiku līdz pieciem gadiem vai bez tā.

(3) Par šā panta pirmajā vai otrajā daļā paredzēto nodarījumu, ja tas izdarīts alkohola, narkotisko,

psihotropo, toksisko vai citu apreibinošu vielu ietekmē, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku no trim līdz piecpadsmit gadiem, atņemot transportlīdzekļa vadīšanas tiesības uz laiku līdz pieciem gadiem un konfiscējot mantu vai bez mantas konfiskācijas.

*(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 27.05.2004., 12.02.2004. un 06.10.2005. likumu, kas stājas spēkā 03.11.2005.)*

### **261.pants. Transportlīdzekļa jēdziens**

Ar transportlīdzekļiem, kas norādīti šā likuma 260., 262.-265.pantā, jāsaprot visu veidu automobiļi, traktori un citas pašgājējas mašīnas, tramvaji, trolejbusi, motocikli un citi mehāniskie transportlīdzekļi, kas pārvietojas ar savu enerģijas avotu, izņemot transportlīdzekļus ar iekšdedzes dzinēju, kura darba tilpums ir mazāks par 50 kubikcentimetriem.

### **262.pants. Transportlīdzekļa vadīšana alkohola, narkotisko, psihotropo, toksisko vai citu apreibinošu vielu ietekmē**

(1) Par transportlīdzekļa vadīšanu vai mācīšanu vadīt transportlīdzekli alkohola, narkotisko, psihotropo, toksisko vai citu apreibinošu vielu ietekmē, ja tas izdarīts atkārtoti gada laikā, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz diviem gadiem vai ar arestu, vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz piecdesmit minimālajām mēnešalgām, atņemot transportlīdzekļa vadīšanas tiesības uz laiku līdz pieciem gadiem un konfiscējot mantu vai bez mantas konfiskācijas.

(2) Par transportlīdzekļa vadīšanu vai mācīšanu vadīt transportlīdzekli, ja nav transportlīdzekļa vadīšanas tiesību (transportlīdzekļa vadīšanas tiesības noteiktā kārtībā nav iegūtas vai atņemtas) un ja vadītājs atrodas alkohola, narkotisko, psihotropo, toksisko vai citu apreibinošu vielu ietekmē, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz diviem gadiem vai ar arestu, vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz piecdesmit minimālajām mēnešalgām, atņemot transportlīdzekļa vadīšanas tiesības uz laiku līdz pieciem gadiem un konfiscējot mantu vai bez mantas konfiskācijas.

*(06.10.2005. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 03.11.2005.)*

### **262.<sup>1</sup>pants. Atteikšanās no alkohola, narkotisko, psihotropo, toksisko un citu apreibinošu vielu ietekmes pārbaudes**

Par transportlīdzekļa vadītāja atteikšanos no medicīniskās pārbaudes alkohola koncentrācijas noteikšanai asinīs vai narkotisko, psihotropo, toksisko un citu apreibinošu vielu ietekmes pārbaudes, ja tas izdarīts atkārtoti gada laikā, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz vienam gadam vai ar arestu, vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz piecdesmit minimālajām mēnešalgām, atņemot transportlīdzekļa vadītāja tiesības uz laiku no trim līdz pieciem gadiem un konfiscējot mantu vai bez mantas konfiskācijas.

*(06.10.2005. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 03.11.2005.)*

### **263.pants. Tehniski bojātu transportlīdzekļu laišana ekspluatācijā**

Par tehniski bojātu transportlīdzekļu apzinātu laišanu ekspluatācijā vai kustības drošību garantējošo citādu to ekspluatācijas noteikumu pārkāpšanu, ko izdarījusi persona, kura ir atbildīga par transportlīdzekļu tehnisko stāvokli vai ekspluatāciju, ja tas izraisījis šā likuma 260.pantā norādītās sekas, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz pieciem gadiem vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz simt minimālajām mēnešalgām, atņemot tiesības uz zināmu nodarbošanos uz laiku līdz pieciem gadiem.

*(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 12.02.2004. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2005.)*

## **264.pants Pieļaušana vadīt transportlīdzekļus personām, kuras ir alkohola, narkotisko, psihotropo, toksisko vai citu apreibinošu vielu ietekmē**

Par pieļaušanu vadīt transportlīdzekli personai, kura ir alkohola, narkotisko, psihotropo, toksisko vai citu apreibinošu vielu ietekmē, ja izraisītas šā likuma 260.pantā norādītās sekas, personu, kura ir atbildīga par transportlīdzekļu tehnisko stāvokli vai ekspluatāciju, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz pieciem gadiem vai ar arestu, vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz simt divdesmit minimālajām mēnešalgām, atņemot tiesības uz zināmu nodarbošanos uz laiku līdz pieciem gadiem vai bez tā.

*(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 27.05.2004. likumu, kas stājas spēkā 24.06.2004.)*

## **265.pants. Transportlīdzekļa reģistrācijas dokumenta, agregāta un reģistrācijas numura zīmes nelikumīga izgatavošana, realizēšana, izsniegšana, viltošana, iznīcināšana un nolaupīšana**

(1) Par transportlīdzekļa reģistrācijas dokumenta, agregāta vai reģistrācijas numura zīmes nelikumīgu izgatavošanu, realizēšanu, izsniegšanu, viltošanu vai iznīcināšanu —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz četriem gadiem vai ar arestu, vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz sešdesmit minimālajām mēnešalgām.

(2) Par transportlīdzekļa reģistrācijas dokumenta vai reģistrācijas numura zīmes nolaupīšanu —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz sešiem gadiem vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz astoņdesmit minimālajām mēnešalgām.

(3) Par šā panta pirmajā vai otrajā daļā paredzētajām darbībām, ja tās izdarītas atkārtoti vai ja tās izdarījusi personu grupa pēc iepriekšējas vienošanās, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz astoņiem gadiem vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz simt piecdesmit minimālajām mēnešalgām.

*(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 12.02.2004. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2005.)*

## **266.pants. Transporta kustības noteikumu pārkāpšana**

Par transporta kustības kārtības vai drošības aizsardzības noteikumu pārkāpšanu, ja tā izraisījusi smagas sekas, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz pieciem gadiem vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz simt minimālajām mēnešalgām.

*(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 12.02.2004. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2005.)*

## **267.pants. Kuģa nosaukuma nepaziņošana kuģu sadursmes gadījumā**

Par sava kuģa nosaukuma un reģistrācijas ostas, kā arī atiešanas vietas vai galamērķa nepaziņošanu citam kuģim, kas sadūries ar viņa kuģi, kaut gan bija iespēja sniegt šīs ziņas, kapteini —

soda ar arestu vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz četrdesmit minimālajām mēnešalgām.

## **268.pants. Gaisa un ūdens transportlīdzekļa sagrābšana**

(1) Par gaisa vai ūdens transportlīdzekļa, izņemot mazgabarīta transportlīdzekļus, sagrābšanu uz zemes, ūdeņos vai lidojumā —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku no pieciem līdz piecpadsmit gadiem.

(2) Par tādām pašām darbībām, ja tās izdarījusi personu grupa pēc iepriekšējas vienošanās vai ja tās izdarītas, lietojot vardarbību vai piedraudot ar vardarbību, vai ja tās izraisījušas avāriju vai citas smagas sekas, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku no desmit līdz septiņpadsmit gadiem.

(3) Par šā panta pirmajā un otrajā daļā paredzētajām darbībām, ja tās izraisījušas cilvēka nāvi, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku no divpadsmit līdz divdesmit gadiem.

## **XXII nodaļa**

### **Noziedzīgi nodarījumi pret pārvaldības kārtību**

#### **269.pants. Uzbrukums varas pārstāvim un citai valsts amatpersonai**

(1) Par uzbrukumu varas pārstāvim vai citai valsts amatpersonai sakarā ar tās likumisku dienesta darbību, kā arī par uzbrukumu personai sakarā ar tās līdzdalību noziedzīga vai cita prettiesiska nodarījuma novēršanā vai pārtraukšanā —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz septiņiem gadiem vai ar arestu.

(2) Par tādām pašām darbībām, ja uzbrukuma rezultātā nodarīti smagi miesas bojājumi vai izraisītas citas smagas sekas vai ja uzbrukumu izdarījusi organizēta grupa, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku no pieciem līdz trīspadsmit gadiem, konfiscējot mantu vai bez mantas konfiskācijas, un ar policijas kontroli uz laiku līdz trim gadiem vai bez tās.

*(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 25.04.2002. un 13.12.2007. likumu, kas stājas spēkā 12.01.2008.)*

#### **270.pants. Pretošanās varas pārstāvim un citai valsts amatpersonai**

(1) Par pretošanos varas pārstāvim vai citai valsts amatpersonai, ja tā izpilda tai uzliktos dienesta pienākumus, vai par pretošanos personai, ja tā piedalās noziedzīga vai cita prettiesiska nodarījuma novēršanā vai pārtraukšanā, vai par šo personu piespiešanu izpildīt acīmredzami prettiesiskas darbības, ja pretošanās vai piespiešana izdarīta, lietojot vardarbību vai piedraudot ar vardarbību, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz trim gadiem vai ar arestu, vai ar naudas sodu līdz sešdesmit minimālajām mēnešalgām.

(2) Par tādām pašām darbībām, ja tās izdarījusi personu grupa, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz pieciem gadiem vai ar naudas sodu līdz simt minimālajām mēnešalgām.

#### **271.pants. Varas pārstāvja un citas valsts amatpersonas goda un cieņas aizskaršana**

*(Izslēgts ar 22.01.2004. likumu, kas stājas spēkā 01.02.2004.)*

#### **272.pants. Pieprasītās informācijas nesniegšana un nepatiesu ziņu sniegšana**

(1) Par pieprasītās informācijas savlaicīgu nesniegšanu valsts institūcijai, kas ar likumu pilnvarota pieprasīt informāciju, ja tā izdarīta atkārtoti gada laikā, —

soda ar arestu, vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz trīsdesmit minimālajām mēnešalgām.

(2) Par apzināti nepatiesu ziņu sniegšanu valsts institūcijai, kas ar likumu pilnvarota pieprasīt informāciju, tajā skaitā parlamentārās izmeklēšanas komisijai, -

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz diviem gadiem vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz piecdesmit minimālajām mēnešalgām.

(3) Par atteikšanos dot paskaidrojumu, atzinumu vai tulkojumu parlamentārās izmeklēšanas komisijai —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz vienam gadam vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz piecdesmit minimālajām mēnešalgām.

*(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 18.12.2003. un 12.02.2004. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2005.)*

### **272.<sup>1</sup> pants. Piespiešana dot nepatiesu paskaidrojumu, atzinumu vai tulkojumu parlamentārās izmeklēšanas komisijai**

(1) Par personas uzpirkšanu vai citādu nelikumīgu iespaidošanu nolūkā panākt, lai persona dod nepatiesu paskaidrojumu, atzinumu vai tulkojumu vai atsakās dot paskaidrojumu, atzinumu vai tulkojumu parlamentārās izmeklēšanas komisijai, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz trim gadiem vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz simt divdesmit minimālajām mēnešalgām.

(2) Par tādām pašām darbībām, ja tās saistītas ar vardarbību vai ar vardarbības piedraudējumu, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz pieciem gadiem.

*(18.12.2003. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2004.)*

### **273.pants. Valsts amatpersonas nosaukuma un varas patvaļīga piesavināšanās**

Par valsts amatpersonas nosaukuma vai varas patvaļīgu piesavināšanos nolūkā izdarīt noziedzīgu nodarījumu —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz diviem gadiem vai ar arestu, vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz četrdesmit minimālajām mēnešalgām.

*(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 12.02.2004. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2005.)*

### **274.pants. Dokumenta, zīmoga un spiedoga nolaupīšana un iznīcināšana**

(1) Par dokumenta, kas piešķir tiesības vai atbrīvo no pienākumiem, zīmoga vai spiedoga nolaupīšanu, noslēpšanu, tīšu iznīcināšanu vai bojāšanu, kā arī par nolaupītā dokumenta, zīmoga vai spiedoga izmantošanu vai realizēšanu —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz trim gadiem vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz sešdesmit minimālajām mēnešalgām.

(2) Par tādām pašām darbībām, ja tās izdarītas mantkārīgā nolūkā vai ja tās radījušas būtisku kaitējumu valsts varai vai pārvaldības kārtībai vai ar likumu aizsargātām personas tiesībām un interesēm, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz pieciem gadiem vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz simt minimālajām mēnešalgām.

*(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 12.02.2004. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2005.)*

### **275.pants. Dokumenta, zīmoga un spiedoga viltošana un viltota dokumenta, zīmoga un**

## **spiedoga realizēšana un izmantošana**

(1) Par dokumenta, kas piešķir tiesības vai atbrīvo no pienākumiem, zīmoga vai spiedoga viltošanu, kā arī par viltota dokumenta, zīmoga vai spiedoga realizēšanu vai izmantošanu —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz diviem gadiem vai ar arestu, vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz četrdesmit minimālajām mēnešalgām.

(2) Par tādām pašām darbībām, ja tās izdarītas atkārtoti vai mantkārīgā nolūkā vai ja tās izdarījusi personu grupa pēc iepriekšējas vienošanās, vai ja tās radījušas būtisku kaitējumu valsts varai vai pārvaldības kārtībai vai ar likumu aizsargātām personas tiesībām un interesēm, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz četriem gadiem vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz sešdesmit minimālajām mēnešalgām.

*(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 12.02.2004. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2005.)*

## **276.pants. Pasta sūtījuma nelikumīga atvēršana un iznīcināšana**

(1) Par pasta sūtījuma nelikumīgu atvēršanu vai iznīcināšanu —

soda ar arestu vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz četrdesmit minimālajām mēnešalgām.

(2) Par tādām pašām darbībām, ja tās izdarījis pasta, dzelzceļa, ūdens vai gaisa transporta darbinieks,

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz diviem gadiem vai ar arestu, vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz astoņdesmit minimālajām mēnešalgām.

*(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 12.02.2004. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2005.)*

## **277.pants. Neatļauta darbība ar arhīvu fondu dokumentiem**

(1) Par valsts arhīvu fondu, kā arī sabiedrisko, kooperatīvo vai konfesijālo organizāciju vai citu juridisko personu arhīvu fondu dokumentu vai tos aizstājošo kopiju neatļautu izvešanu ārpus Latvijas Republikas teritorijas, ja nav nolaupīšanas pazīmju, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz vienam gadam vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz divdesmit minimālajām mēnešalgām.

(2) Par valsts arhīvu fondu, kā arī sabiedrisko, kooperatīvo vai konfesijālo organizāciju vai citu juridisko personu arhīvu fondu dokumentu nolaupīšanu, neatļautu iznīcināšanu, sabojāšanu vai noslēpšanu, ja tā rezultātā radīts būtisks kaitējums valsts varai vai pārvaldības kārtībai vai ar likumu aizsargātām personas tiesībām un interesēm, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz pieciem gadiem vai ar naudas sodu līdz simt minimālajām mēnešalgām.

*(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 12.02.2004. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2005.)*

## **278.pants. Pasta apmaksas zīmju viltošana**

Par pastmarku vai citu pasta apmaksas zīmju vai starptautisko pasta atbildes kuponu viltošanu, kā arī par viltotu vai lietotu pastmarku vai citu pasta apmaksas zīmju vai starptautisko pasta atbildes kuponu izmantošanu pasta sūtījumiem vai pārdošanu tādā pašā nolūkā —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz diviem gadiem vai ar arestu, vai ar naudas sodu līdz četrdesmit minimālajām mēnešalgām.



## **279.pants. Patvarība**

(1) Par kādas darbības izdarīšanu patvaļīgi, apejot normatīvajā aktā noteikto kārtību, ja šīs darbības tiesiskumu apstrīd valsts vai pašvaldības iestāde vai cita persona un ja šīs darbības rezultātā radīts būtisks kaitējums, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz vienam gadam vai ar arestu, vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz piecdesmit minimālajām mēnešalgām.

(2) Par tādām pašām darbībām, ja tās izdarītas atkārtoti vai ja tās izdarījusi personu grupa pēc iepriekšējas vienošanās, vai ja tās saistītas ar vardarbību vai vardarbības piedraudējumu, vai ja tās nodarījušas zaudējumus lielā apmērā,—

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz pieciem gadiem vai ar arestu, vai ar naudas sodu līdz simt minimālajām mēnešalgām.

(3) Par tādām pašām darbībām, ja tās saistītas ar ieroča vai sprāgstošu vielu lietošanu, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz astoņiem gadiem.

## **280.pants. Personas nodarbināšanas noteikumu pārkāpšana**

Par likumā paredzēto personas nodarbināšanas ierobežojumu vai noteikumu pārkāpšanu, ja to izdarījis darba devējs un ja tā izdarīta atkārtoti gada laikā, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz vienam gadam vai ar arestu, vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz piecdesmit minimālajām mēnešalgām.

## **281.pants. Personas identitātes slēpšana**

(1) Par savas personas identitātes slēpšanu, uzturoties Latvijas Republikā bez pienācīga personību apliecinājoša dokumenta vai izmantojot svešu vai viltotu personību apliecinājošu dokumentu, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz diviem gadiem vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz četrdesmit minimālajām mēnešalgām.

(2) Par tādām pašām darbībām, ja tās izdarītas nolūkā izvairīties no kriminālatbildības vai nolūkā izdarīt noziedzīgu nodarījumu, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz pieciem gadiem.

*(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 12.02.2004. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2005.)*

## **281.<sup>1</sup> pants. Uzdošanās par citu personu**

(1) Par uzdošanos par citu personu, kārtojot latviešu valodas prasmes vai citu Pilsonības likumā noteikto zināšanu pārbaudi, lai radītu šai personai iespēju iegūt Latvijas pilsonību naturalizācijas kārtībā, ja tas izdarīts atkārtoti gada laikā, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz diviem gadiem vai ar arestu, vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz piecdesmit minimālajām mēnešalgām.

(2) Par uzdošanos par citu personu, kārtojot latviešu valodas prasmes vai citu Pilsonības likumā noteikto zināšanu pārbaudi, lai radītu šai personai iespēju iegūt Latvijas pilsonību naturalizācijas kārtībā, ja tas izdarīts mantkārīgā nolūkā, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz pieciem gadiem vai ar arestu, vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz simt minimālajām mēnešalgām.

*(21.06.2007. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 19.07.2007.)*

## **282.pants. Izvairīšanās no iesaukuma obligātajā militārajā dienestā**

*(Izslēgts ar 14.12.2006. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2007.)*

### **282.<sup>1</sup> pants. Izvairīšanās no mobilizācijas**

(1) Par tīšu izvairīšanos no mobilizācijas, ja to izdarījusi persona, kura pakļauta mobilizācijai civilās aizsardzības pasākumu veikšanai, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz trim gadiem vai ar piespiedu darbu.

(2) Par tādām pašām darbībām, ja tās izdarījis rezerves karavīrs vai rezervists, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz pieciem gadiem vai ar arestu.

*(17.10.2002. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 20.11.2002. Sk. Pārejas noteikumus.)*

### **282.<sup>2</sup> pants. Mobilizācijas darbību kavēšana un mobilizācijas pieprasījuma neizpildīšana**

(1) Par kompetentas valsts iestādes rīkojuma izpildes tīšu kavēšanu mobilizācijas laikā vai par pašvaldības rīkojuma izpildes tīšu kavēšanu, veicot civilās aizsardzības pasākumus, vai par citu mobilizācijas darbību vai mobilizācijas pieprasījuma tīšu neizpildīšanu —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz trim gadiem vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz sešdesmit minimālajām mēnešalgām.

(2) Par tādām pašām darbībām, ja ar tām radīts būtisks kaitējums, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz pieciem gadiem vai ar naudas sodu līdz simt minimālajām mēnešalgām.

*(17.10.2002. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 20.11.2002. Sk. Pārejas noteikumus.)*

### **282.<sup>3</sup> pants. Izvairīšanās no alternatīvā dienesta pildīšanas**

*(Izslēgts ar 14.12.2006. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2007.)*

## **283.pants. Valsts robežas režīma pārkāpšana**

*(Izslēgts ar 11.12.2003. likumu, kas stājas spēkā 02.01.2004.)*

## **284.pants. Valsts robežas nelikumīga šķērsošana**

Par valsts robežas tīšu nelikumīgu šķērsošanu, ja tā izdarīta atkārtoti gada laikā, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz trim gadiem vai ar arestu, vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz sešdesmit minimālajām mēnešalgām.

*(11.12.2003. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 12.02.2004. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2005.)*

## **285.pants. Personas nelikumīga pārvietošana pāri valsts robežai**

(1) Par personas nelikumīgu pārvietošanu pāri valsts robežai, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz pieciem gadiem.

(2) Par tādām pašām darbībām, ja tās izdarītas atkārtoti vai ja tās izdarījusi valsts amatpersona, izmantojot savu dienesta stāvokli, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz septiņiem gadiem, konfiscējot mantu vai bez mantas konfiskācijas.

(3) Par tādām pašām darbībām, ja tās izdarījusi organizēta grupa vai ja tās izraisījušas smagas sekas, vai arī par liela personu skaita, tas ir, vienā gadījumā vairāk nekā piecu personu nelikumīgu pārvietošanu pāri valsts robežai —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku no pieciem līdz desmit gadiem, konfiscējot mantu, un ar policijas kontroli uz laiku līdz trim gadiem vai bez tās.

*(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 25.04.2002., 11.12.2003. un 13.12.2007. likumu, kas stājas spēkā 12.01.2008.)*

### **285.<sup>1</sup> pants. Nodrošināšana ar iespēju nelikumīgi uzturēties Latvijas Republikā**

(1) Par apzinātu personas nodrošināšanu ar iespēju nelikumīgi uzturēties Latvijas Republikā, ja tas izdarīts atkārtoti gada laikā, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz diviem gadiem vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz četrdesmit minimālajām mēnešalgām.

(2) Par apzinātu personas nodrošināšanu ar iespēju nelikumīgi uzturēties Latvijas Republikā, ja to izdarījusi valsts amatpersona, izmantojot savu dienesta stāvokli, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz trim gadiem vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz sešdesmit minimālajām mēnešalgām, atņemot tiesības ieņemt noteiktus amatus uz laiku no viena gada līdz pieciem gadiem vai bez tā.

(3) Par apzinātu personas nodrošināšanu ar iespēju nelikumīgi uzturēties Latvijas Republikā, ja tas izdarīts mantkārīgā nolūkā vai ja šāda iespēja nodrošināta divām vai vairāk personām, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz pieciem gadiem vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz simt minimālajām mēnešalgām, konfiscējot mantu vai bez mantas konfiskācijas.

*(11.12.2003. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 02.01.2004.)*

### **286.pants. Latvijas valsts karoga neatļauta pacelšana uz kuģa**

Par Latvijas valsts karoga pacelšanu uz kuģa, ja uz to nav tiesību, —

soda ar arestu, vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz piecdesmit minimālajām mēnešalgām, konfiscējot mantu vai bez mantas konfiskācijas.

*(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 12.02.2004. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2005.)*

### **287.pants. Sarkanā Krusta, Sarkanā Pusmēness un Zili Baltā Vairoga zīmju neatļauta lietošana**

Par Sarkanā Krusta, Sarkanā Pusmēness vai Zili Baltā Vairoga zīmju, kā arī Sarkanā Krusta vai Sarkanā Pusmēness nosaukuma neatļautu lietošanu —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz vienam gadam vai ar arestu, vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz divdesmit minimālajām mēnešalgām.

*(18.12.2003. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2004.)*

## **288.pants. Telekomunikāciju iekārtu, radio un televīzijas raidītāju un pasta tehnoloģisko iekārtu bojāšana**

(1) Par telekomunikāciju iekārtas, radio vai televīzijas raidītāja vai pasta tehnoloģiskās iekārtas bojāšanu aiz neuzmanības, ja tas bijis par iemeslu attiecīgo sakaru darbības pārtraukšanai, —

soda ar arestu, vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz četrdesmit minimālajām mēnešalgām.

(2) Par telekomunikāciju iekārtas, radio vai televīzijas raidītāja vai pasta tehnoloģiskās iekārtas tīšu iznīcināšanu vai bojāšanu —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku no trim līdz desmit gadiem.

*(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 12.02.2004. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2005.)*

## **288.<sup>1</sup> pants. Radio un televīzijas programmu raidīšanai un izplatīšanai normatīvajos aktos paredzētās iekārtu uzstādīšanas un lietošanas kārtības pārkāpšana**

(1) Par radio vai televīzijas programmu raidīšanai vai izplatīšanai normatīvajos aktos paredzētās radioviļņus izstarojošo iekārtu, kā arī televīzijas vai skaņas apraides signālu izplatīšanas kabeļtīklu sistēmas uzstādīšanas vai lietošanas kārtības pārkāpšanu, ja tā izdarīta atkārtoti gada laikā vai ja tā bijusi par iemeslu radiosakaru pārtraukšanai vai traucējumiem citu elektromagnētisko lauku izstarojošo iekārtu normālai darbībai vai sabiedrisko radio vai televīzijas programmu uztveršanai, —

soda ar arestu vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz četrdesmit minimālajām mēnešalgām.

(2) Par radio vai televīzijas programmu raidīšanai vai izplatīšanai normatīvajos aktos paredzētās radioviļņus izstarojošo iekārtu, kā arī televīzijas vai skaņas apraides signālu izplatīšanas kabeļtīklu sistēmas uzstādīšanas vai lietošanas kārtības pārkāpšanu, ja tā radījusi būtisku kaitējumu valsts varai vai pārvaldības kārtībai, vai ar likumu aizsargātām personas tiesībām un interesēm, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz trim gadiem vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz simt minimālajām mēnešalgām.

*(31.10.2002. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2003.)*

## **288.<sup>2</sup> pants. Politisko organizāciju (partiju) finansēšana, izmantojot starpniecību**

Par politiskās organizācijas (partijas) finansēšanu, izmantojot starpnieku, vai par šo starpniecību, ja tas izdarīts lielā apmērā, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz diviem gadiem vai ar arestu, vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu no trīsdesmit līdz divsimt minimālajām mēnešalgām.

*(29.04.2004. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 26.05.2004.)*

## **XXIII nodaļa Noziedzīgi nodarījumi pret jurisdikciju**

### **289.pants. Pierādījumu viltošana**

(1) Par apzināti nepatiesu pierādījumu radīšanu vai apzinātu esošo pierādījumu slēpšanu, ja to izdarījis tiesnesis, prokurors vai izmeklētājs, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz trim gadiem vai ar arestu, vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz piecdesmit minimālajām mēnešalgām.

(2) Par tādām pašām darbībām, ja tās izdarītas mantkārīgā nolūkā vai lietās par smagiem vai sevišķi smagiem noziegumiem, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz pieciem gadiem.

*(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 12.02.2004. un 21.05.2009. likumu, kas stājas spēkā 01.07.2009.)*

### **290.pants. Personas saukšana pie kriminālatbildības, zinot, ka tā nav vainīga**

(1) Par personas saukšanu pie kriminālatbildības, zinot, ka tā nav vainīga, ja to izdarījis prokurors, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz pieciem gadiem.

(2) Par tādām pašām darbībām, ja tās izdarītas mantkārīgā nolūkā vai ja tās saistītas ar apsūdzību smaga vai sevišķi smaga nozieguma izdarīšanā vai ar pierādījumu viltošanu, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku no trim līdz desmit gadiem.

*(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 21.05.2009. likumu, kas stājas spēkā 01.07.2009.)*

### **291.pants. Nelikumīga sprieduma un lēmuma taisīšana**

(1) Par apzināti nelikumīga sprieduma vai lēmuma taisīšanu, ja to izdarījis tiesnesis, prokurors vai izmeklētājs, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz pieciem gadiem.

(2) Par tādām pašām darbībām, ja tās izdarītas mantkārīgā nolūkā vai ja tās saistītas ar apsūdzību smaga vai sevišķi smaga nozieguma izdarīšanā vai ar pierādījumu viltošanu, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku no trim līdz desmit gadiem.

*(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 21.05.2009. likumu, kas stājas spēkā 01.07.2009.)*

### **292.pants. Apzināti nelikumīga apcietināšana**

Par apzināti nelikumīgu apcietināšanu, ja to izdarījis tiesnesis, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz trim gadiem.

### **293.pants. Apzināti nelikumīga aizturēšana un piespiedu atvešana**

Par apzināti nelikumīgu aizturēšanu vai piespiedu atvešanu, ja tā izdarīta mantkārīgā nolūkā vai aiz atbilstības, vai citas personiskas intereses dēļ un ja to izdarījis tiesnesis, prokurors vai pirmstiesas izmeklēšanas iestādes darbinieks, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz vienam gadam vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz divdesmit minimālajām mēnešalgām.

*(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 12.02.2004. un 21.05.2009. likumu, kas stājas spēkā 01.07.2009.)*

### **294.pants. Piespiešana dot liecību**

Par piespiešanu dot liecību nopratināšanā, ja tā saistīta ar vardarbību, vardarbības piedraudējumu, ņirgāšanos par nopratināmo vai izdarīta citādā veidā un ja to izdarījusi amatpersona, kura veic pirmstiesas kriminālprocesu, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz desmit gadiem.

*(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 21.05.2009. likumu, kas stājas spēkā 01.07.2009.)*

#### **294.<sup>1</sup> pants. Iejaukšanās pirmstiesas kriminālprocesā**

(1) Par jebkādu amatpersonas, kura veic pirmstiesas kriminālprocesu, ietekmēšanu nolūkā likt šķēršļus pirmstiesas kriminālprocesa uzsākšanai vai veikšanai vai panākt nelikumīga lēmuma pieņemšanu, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz diviem gadiem vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz piecdesmit minimālajām mēnešalgām.

(2) Par tādām pašām darbībām, ja tās izdarījusi valsts amatpersona, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz trim gadiem vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz astoņdesmit minimālajām mēnešalgām.

(3) Par tādām pašām darbībām, ja tās izdarījusi organizēta grupa, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku no pieciem līdz divpadsmit gadiem, confiscējot mantu, un ar policijas kontroli uz laiku līdz trim gadiem.

*(25.04.2002. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 12.02.2004., 13.12.2007. un 21.05.2009. likumu, kas stājas spēkā 01.07.2009.)*

#### **295.pants. Iejaukšanās lietu iztiesāšanā**

(1) Par tiesneša vai tiesas piesēdētāja jebkādu ietekmēšanu nolūkā likt šķēršļus likumīgai lietas iztiesāšanai vai panākt nelikumīga sprieduma vai lēmuma pieņemšanu un pasludināšanu —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz diviem gadiem vai ar arestu, vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz piecdesmit minimālajām mēnešalgām.

(2) Par tādām pašām darbībām, ja tās izdarījusi valsts amatpersona, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz trim gadiem vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz astoņdesmit minimālajām mēnešalgām.

(3) Par tādām pašām darbībām, ja tās izdarījusi organizēta grupa, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku no pieciem līdz divpadsmit gadiem, confiscējot mantu, un ar policijas kontroli uz laiku līdz trim gadiem.

*(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 25.04.2002., 12.02.2004., 13.12.2007. un 21.05.2009. likumu, kas stājas spēkā 01.07.2009.)*

#### **296.pants. Tiesas sprieduma un lēmuma neizpildīšana**

Par tiesas sprieduma vai lēmuma tīšu neizpildīšanu vai izpildes kavēšanu —

soda ar naudas sodu līdz sešdesmit minimālajām mēnešalgām.

#### **297.pants. Nepatiesa uzdošanās par apsūdzēto, cietušo un liecinieku**

Personu, kura pirmstiesas kriminālprocesā vai tiesā nepatiesi uzdevusies par apsūdzēto, tiesājamo, cietušo vai liecinieku, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz diviem gadiem vai ar arestu, vai ar piespiedu darbu.

*(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 21.05.2009. likumu, kas stājas spēkā 01.07.2009.)*

### **298.pants. Apzināti nepatiess ziņojums**

(1) Par apzināti nepatiesu ziņojumu par noziedzīga nodarījuma izdarīšanu nolūkā panākt kriminālprocesa uzsākšanu pret noteiktu personu —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz vienam gadam vai ar arestu, vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz piecdesmit minimālajām mēnešalgām.

(2) Par tādām pašām darbībām, ja tās saistītas ar apsūdzību smaga vai sevišķi smaga nozieguma izdarīšanā vai ar neīstu apsūdzības pierādījumu radīšanu vai ja tās izdarītas mantkārīgā nolūkā, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz pieciem gadiem vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz simt minimālajām mēnešalgām.

*(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 12.02.2004. un 21.05.2009. likumu, kas stājas spēkā 01.07.2009.)*

### **299.pants. Apzināti nepatiess paziņojums**

Par apzināti nepatiesu paziņojumu, deklarāciju vai iesniegumu notāram vai tiesu izpildītājam, ja paziņojuma, deklarācijas vai iesnieguma iesniegšana noteikta ar likumu, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz vienam gadam vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz piecdesmit minimālajām mēnešalgām.

*(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 17.10.2002. un 12.02.2004. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2005.)*

### **300.pants. Apzināti nepatiesa liecība, atzinums, tulkojums un paskaidrojums**

(1) Par liecinieka vai cietušā apzināti nepatiesu liecību vai eksperta apzināti nepatiesu atzinumu, vai tulka apzināti nepatiesu tulkojumu pirmstiesas kriminālprocesā, tiesā, notāram vai tiesu izpildītājam, vai pieteicēja ar zvērestu apliecinātu apzināti nepatiesu paskaidrojumu tiesai administratīvajā lietā —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz diviem gadiem vai ar arestu, vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz četrdesmit minimālajām mēnešalgām.

(2) Par tādām pašām darbībām, ja tās izdarītas, veicot pirmstiesas kriminālprocesu vai iztiesājot tiesā lietas par smagu vai sevišķi smagu noziegumu, vai ja tām bijušas smagas sekas, vai ja tās izdarītas mantkārīgā nolūkā, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz pieciem gadiem vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz simt minimālajām mēnešalgām.

*(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 17.10.2002., 27.05.2004., 12.02.2004. un 21.05.2009. likumu, kas stājas spēkā 01.07.2009.)*

### **301.pants. Piespiešana dot nepatiesu liecību, paskaidrojumu, atzinumu un tulkojumu**

(1) Par liecinieka, cietušā, personas, pret kuru uzsākts kriminālprocess, aizturētā, aizdomās turētā, apsūdzētā, pieteicēja, eksperta vai tulka uzpirkšanu vai citādu nelikumīgu iespaidošanu nolūkā panākt, lai viņš dod nepatiesu liecību vai ar zvērestu apliecinātu nepatiesu paskaidrojumu tiesai administratīvajā lietā, vai atzinumu vai izdara nepatiesu tulkojumu, vai atsakās no liecības vai atzinuma došanas vai tulkojuma izdarīšanas —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz trim gadiem vai ar arestu, vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz simt divdesmit minimālajām mēnešalgām.

(2) Par tādām pašām darbībām, ja tās saistītas ar vardarbību vai ar vardarbības piedraudējumu, —  
soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz desmit gadiem.

*(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 27.05.2004., 12.02.2004. un 21.05.2009. likumu, kas stājas spēkā 01.07.2009.)*

### **302.pants. Atteikšanās dot liecību, atzinumu un izdarīt tulkošanu**

(1) Par liecinieka vai cietušā nepamatotu atteikšanos pirmstiesas izmeklēšanas iestādē, prokuratūrā vai tiesā dot liecību —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz vienam gadam vai ar arestu, vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz divdesmit minimālajām mēnešalgām.

(2) Par eksperta vai tulka nepamatotu atteikšanos pirmstiesas izmeklēšanas iestādē, prokuratūrā vai tiesā pildīt viņam uzdotos pienākumus —

soda ar naudas sodu līdz divdesmit minimālajām mēnešalgām.

*(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 21.05.2009. likumu, kas stājas spēkā 01.07.2009.)*

### **303.pants. Personas, kuras neatbild par atteikšanos dot liecību**

Par atteikšanos dot liecību neatbild personas, pret kuru uzsākts kriminālprocess, aizturētā, aizdomās turētā, apsūdzētā saderinātais, laulātais, vecāki, bērni, brāļi un māsas, vecvecāki un mazbērni, kā arī tā persona, ar kuru attiecīgā fiziskā persona dzīvo kopā un ar kuru tai ir kopīga (nedalīta) saimniecība.

*(21.05.2009. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.07.2009.)*

### **304.pants. Pirmstiesas kriminālprocesā iegūto ziņu izpaušana**

Par pirmstiesas kriminālprocesā iegūto ziņu izpaušanu bez izmeklētāja vai prokurora atļaujas līdz šā procesa pabeigšanai, ja to izdarījusi persona, kura ir bijusi brīdināta par attiecīgo ziņu neizpaušanu, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz vienam gadam vai ar arestu, vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz divdesmit minimālajām mēnešalgām.

*(21.05.2009. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.07.2009.)*

### **305.pants. Personu speciālās aizsardzības noteikumu pārkāpšana**

(1) Par likumā noteiktās personu speciālās aizsardzības kārtības neievērošanu, kā arī par aizsargājamās personas identitātes datu vai atrašanās vietas izpaušanu, ko izdarījusi persona, kurai sakarā ar dienesta pienākumu pildīšanu vai citiem apstākļiem ir bijusi zināma informācija par speciāli aizsargājamo personu un kura ir bijusi brīdināta par šo ziņu neizpaušanu, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz trim gadiem vai ar naudas sodu līdz sešdesmit minimālajām mēnešalgām.

(2) Par tādām pašām darbībām, ja tās izdarītas mantkārīgā nolūkā, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz pieciem gadiem.

(3) Par tīšu speciālās aizsardzības pasākumu organizācijas, metožu, taktikas, līdzekļu vai ziņu par aizsardzības pasākumu veikšanā iesaistītajām personām izpaušanu, ko izdarījusi aizsargājamā persona, ja šo darbību rezultātā iestājusies cilvēka nāve vai izraisītas citas smagas sekas, —



soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz pieciem gadiem vai ar naudas sodu līdz simt divdesmit minimālajām mēnešalgām.

(4) Par šā panta pirmajā vai otrajā daļā paredzētajām darbībām, ja to rezultātā iestājusies cilvēka nāve vai izraisītas citas smagas sekas, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz desmit gadiem.

*(05.05.2005. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.10.2005.)*

### **306.pants. Pierādījumu neizdošana**

Par priekšmetu, dokumentu vai citu materiālu, kam var būt pierādījumu nozīme krimināllietā, tīšu neizdošanu, ja tos personai, kas nav aizturētais, persona, pret kuru uzsākts kriminālprocess, aizdomās turētais, apsūdzētais, pieprasījusi izdot pirmstiesas izmeklēšanas iestāde, prokuratūra vai tiesa, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz diviem gadiem vai ar arestu, vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz piecdesmit minimālajām mēnešalgām.

*(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 12.03.2009. likumu, kas stājas spēkā 01.07.2009.)*

### **307.pants. Nelikumīgas darbības ar krimināllietas materiāliem**

Par krimināllietas materiālu nolaupīšanu, tīšu iznīcināšanu, bojāšanu vai viltošanu —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz pieciem gadiem vai ar arestu.

### **308.pants. Arestētas mantas atsavināšana un slēpšana**

(1) Par tādas mantas izšķērdēšanu, atsavināšanu vai slēpšanu, kurai uzlikts arests, kā arī par tās apmainīšanu —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz vienam gadam vai ar arestu, vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz divdesmit minimālajām mēnešalgām.

(2) Par tādām pašām darbībām, ja tās izdarījusi persona, kurai šī manta uzticēta, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz diviem gadiem vai ar arestu, vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz četrdesmit minimālajām mēnešalgām.

*(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 12.02.2004. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2005.)*

### **309.pants. Nelikumīga vielu un priekšmetu nodošana personām un saņemšana no personām, kuras ievietotas īslaicīgās aizturēšanas un ieslodzījuma vietās**

(1) Par korespondences, naudas, pārtikas produktu vai citu priekšmetu vai vielu neatļautu nodošanu jebkādā veidā personām, kuras ievietotas īslaicīgās aizturēšanas vai ieslodzījuma vietās, ja nodošana izdarīta atkārtoti gada laikā, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz diviem gadiem vai ar arestu, vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz piecdesmit minimālajām mēnešalgām.

(2) Par tādu vielu, izstrādājumu vai priekšmetu, kuru glabāšana vai lietošana aizliegta, saņemšanu no personām, kuras ievietotas īslaicīgās aizturēšanas vai ieslodzījuma vietās, ja saņemšana izdarīta atkārtoti gada laikā, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz vienam gadam vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu

līdz divdesmit minimālajām mēnešalgām.

(3) Par narkotisko, psihotropo vielu, sprāgstošo vielu, ieroču vai munīcijas nodošanu personām, kuras ievietotas īslaicīgās aizturēšanas vai ieslodzījuma vietās, vai saņemšanu no šādām personām —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz sešiem gadiem.

(4) Par korespondences, naudas, pārtikas produktu vai citu priekšmetu vai vielu neatļautu nodošanu personām, kuras ievietotas īslaicīgās aizturēšanas vai ieslodzījuma vietās, vai saņemšanu no šādām personām, ja to izdarījis šo iestāžu darbinieks, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz desmit gadiem.

*(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 12.02.2004. un 21.05.2009. likumu, kas stājas spēkā 01.07.2009.)*

### **310.pants. Bēgšana no īslaicīgās aizturēšanas un ieslodzījuma vietas**

(1) Par bēgšanu no īslaicīgās aizturēšanas vai ieslodzījuma vietas —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz trim gadiem.

(2) Par tādām pašām darbībām, ja tās saistītas ar vardarbību vai ar vardarbības piedraudējumu pret apsardzi vai citu īslaicīgās aizturēšanas vai ieslodzījuma vietas amatpersonu vai ja tās izdarītas atkārtoti, vai ja tās izdarījusi personu grupa, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz pieciem gadiem.

*(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 21.05.2009. likumu, kas stājas spēkā 01.07.2009.)*

### **311.pants. Uzbrukums ieslodzījuma vietā**

Par tādu personu organizētas grupas izveidošanu, kuras atrodas ieslodzījuma vietā, vai piedalīšanos šādā grupā, lai izdarītu uzbrukumu vai lietotu citādu vardarbību pret ieslodzījuma vietas amatpersonu, ieslodzīto vai jebkuru citu personu, kas atrodas ieslodzījuma vietā, kā arī par šādu uzbrukumu vai vardarbību —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku no trim līdz astoņiem gadiem, konfiscējot mantu, un ar policijas kontroli uz laiku līdz trim gadiem.

*(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 13.12.2007. un 21.05.2009. likumu, kas stājas spēkā 01.07.2009.)*

### **312.pants. Izvairīšanās no soda izciešanas**

Par izvairīšanos no brīvības atņemšanas, aresta vai tiesību ierobežošanas soda izciešanas —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz vienam gadam vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz divdesmit minimālajām mēnešalgām.

*(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 12.02.2004. un 21.06.2007. likumu, kas stājas spēkā 19.07.2007.)*

### **313.pants. Iepriekš neapsolīta slēpšana**

(1) Par noziedznieka, kā arī nozieguma izdarīšanas rīku un līdzekļu, nozieguma pēdu vai noziedzīgā kārtā iegūtu priekšmetu iepriekš neapsolītu slēpšanu, ja slēpjamais noziegums ir smags, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz diviem gadiem vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz četrdesmit minimālajām mēnešalgām.

(2) Par tādām pašām darbībām, ja slēpjamais noziegums ir sevišķi smags, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz četriem gadiem vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz astoņdesmit minimālajām mēnešalgām.

*(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 12.02.2004. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2005.)*

### **314.pants. Noziedzīgā kārtā iegūtas mantas iegādāšanās un realizēšana**

(1) Par mantas iegādāšanos vai realizēšanu, zinot, ka tā iegūta noziedzīgā kārtā, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz diviem gadiem vai ar arestu, vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz piecdesmit minimālajām mēnešalgām.

(2) Par tādām pašām darbībām, ja tās izdarītas atkārtoti vai lielā apmērā, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz pieciem gadiem vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz simt divdesmit minimālajām mēnešalgām.

(3) Par tādām pašām darbībām, ja tās izdarījusi organizēta grupa, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku no pieciem līdz desmit gadiem, konfiscējot mantu, un ar policijas kontroli uz laiku līdz trim gadiem.

*(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 25.04.2002., 12.02.2004. un 13.12.2007. likumu, kas stājas spēkā 12.01.2008.)*

### **315.pants. Neziņošana par noziegumu**

Par neziņošanu, ja ir droši zināms, ka tiek gatavots vai izdarīts smags vai sevišķi smags noziegums, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz četriem gadiem vai ar arestu, vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz sešdesmit minimālajām mēnešalgām.

## **XXIV nodaļa**

### **Noziedzīgi nodarījumi valsts institūciju dienestā**

#### **316.pants. Valsts amatpersonas jēdziens**

(1) Par valsts amatpersonām uzskatāmi valsts varas pārstāvji, kā arī ikviena persona, kura pastāvīgi vai uz laiku izpilda valsts vai pašvaldības dienesta pienākumus un kurai ir tiesības pieņemt lēmumus, kas saistoši citām personām, vai kurai ir tiesības veikt uzraudzības, kontroles, izziņas vai sodīšanas funkcijas vai rīkoties ar valsts vai pašvaldības mantu vai finanšu līdzekļiem.

(2) Valsts prezidents, Saeimas deputāti, Ministru prezidents, Ministru kabineta locekļi, kā arī Saeimas un Ministru kabineta ievēlētās, ieceltās vai apstiprinātās valsts institūciju amatpersonas, pašvaldību vadītāji, viņu vietnieki un izpilddirektori uzskatāmi par valsts amatpersonām, kas ieņem atbildīgu stāvokli.

(3) Par valsts amatpersonām uzskatāmas arī ārvalstu publiskās amatpersonas, ārvalstu publisko asambleju (institūcija ar likumdošanas vai izpildvaras funkcijām) locekļi, starptautisko organizāciju amatpersonas, starptautisko parlamentāro asambleju locekļi, kā arī starptautisko tiesu tiesneši un amatpersonas.

*(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 25.04.2002. un 11.12.2003. likumu, kas stājas spēkā 02.01.2004.)*

#### **317.pants. Dienesta pilnvaru pārsniegšana**

(1) Par valsts amatpersonas izdarītām tīšām darbībām, kas acīmredzami pārsniedz valsts amatpersonai ar likumu vai uzliktu uzdevumu piešķirto tiesību un pilnvaru robežas, ja šīs darbības radījušas būtisku kaitējumu valsts varai vai pārvaldības kārtībai vai ar likumu aizsargātām personas tiesībām un interesēm, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz pieciem gadiem vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz simt minimālajām mēnešalgām, atņemot tiesības ieņemt noteiktus amatus uz laiku no viena gada līdz trim gadiem vai bez tā.

(2) Par tādām pašām darbībām, ja tās izraisījušas smagas sekas vai ja tās saistītas ar vardarbību vai ar vardarbības piedraudējumu, vai ja tās izdarītas mantkārīgā nolūkā, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz desmit gadiem vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz divsimt minimālajām mēnešalgām, atņemot tiesības ieņemt noteiktus amatus uz laiku no viena gada līdz pieciem gadiem vai bez tā.

*(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 12.02.2004. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2005.)*

### **318.pants. Dienesta stāvokļa ļaunprātīga izmantošana**

(1) Par valsts amatpersonas izdarītām tīšām darbībām, ļaunprātīgi izmantojot dienesta stāvokli, ja šīs darbības radījušas būtisku kaitējumu valsts varai vai pārvaldības kārtībai vai ar likumu aizsargātām personas tiesībām un interesēm, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz trim gadiem vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz sešdesmit minimālajām mēnešalgām, atņemot tiesības ieņemt noteiktus amatus uz laiku no viena gada līdz trim gadiem vai bez tā.

(2) Par tādām pašām darbībām, ja tās izraisījušas smagas sekas vai ja tās izdarītas mantkārīgā nolūkā, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz astoņiem gadiem vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz simt piecdesmit minimālajām mēnešalgām, atņemot tiesības ieņemt noteiktus amatus uz laiku no viena gada līdz pieciem gadiem vai bez tā.

*(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 12.02.2004. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2005.)*

### **319.pants. Valsts amatpersonas bezdarbība**

(1) Par valsts amatpersonas pienākumu nepildīšanu, tas ir, ja valsts amatpersona tīši vai aiz nolaidības neizdara darbības, kuras tai pēc likuma vai uzlikta uzdevuma jāizdara, lai novērstu kaitējumu valsts varai vai pārvaldības kārtībai vai ar likumu aizsargātām personas tiesībām un interesēm, un ja ar to valsts varai, pārvaldības kārtībai vai ar likumu aizsargātām personas tiesībām un interesēm radīts būtisks kaitējums, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz trim gadiem vai ar arestu, vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz piecdesmit minimālajām mēnešalgām, atņemot tiesības ieņemt noteiktus amatus uz laiku no viena gada līdz trim gadiem vai bez tā.

(2) Par tādu pašu nodarījumu, ja tas izraisījis smagas sekas vai ja valsts amatpersonai bijis mantkārīgs nolūks, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz sešiem gadiem vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz simt minimālajām mēnešalgām, atņemot tiesības ieņemt noteiktus amatus uz laiku no viena gada līdz pieciem gadiem vai bez tā.

*(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 12.02.2004. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2005.)*

### **320.pants. Kukuļņemšana**

(1) Par kukuļa pieņemšanu, tas ir, par materiālu vērtību, mantiska vai citāda rakstura labumu, to piedāvājuma apzināti prettiesisku pieņemšanu, ko izdarījusi valsts amatpersona pati vai ar starpnieku, par kādas darbības izdarīšanu vai neizdarīšanu kukuļdevēja vai kukuļa piedāvātāja, vai citas personas interesēs, izmantojot savu dienesta stāvokli, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz astoņiem gadiem, konfiscējot mantu vai bez mantas konfiskācijas.

(2) Par tādām pašām darbībām, ja tās izdarītas atkārtoti vai lielā apmērā vai ja kukulis pieprasīts, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku no trim līdz desmit gadiem, konfiscējot mantu.

(3) Par šā panta pirmajā un otrajā daļā paredzētajām darbībām, ja tās saistītas ar kukuļa izspiešanu vai ja tās izdarījusi personu grupa pēc iepriekšējas vienošanās vai valsts amatpersona, kas ieņem atbildīgu stāvokli, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku no astoņiem līdz piecpadsmit gadiem, konfiscējot mantu.

*(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 25.04.2002. likumu, kas stājas spēkā 23.05.2002.)*

### **321.pants. Kukuļa piesavināšanās**

(1) Par kukuļa piesavināšanos, ko persona saņēmusi nodošanai valsts amatpersonai vai ko tā pieņēmusi, uzdoties par valsts amatpersonu, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz četriem gadiem vai ar mantas konfiskāciju, vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz simt minimālajām mēnešalgām.

(2) Par kukuļa piesavināšanos, ko valsts amatpersona saņēmusi nodošanai citai valsts amatpersonai vai ko tā pieņēmusi, uzdoties par citu valsts amatpersonu, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz sešiem gadiem vai ar mantas konfiskāciju.

*(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 12.02.2004. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2005.)*

### **322.pants. Starpniecība kukuļošanā**

(1) Par starpniecību kukuļošanā, tas ir, darbībām, kas izpaužas kukuļa nodošanā no kukuļdevēja kukuļņēmējam vai šo personu savešanā, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz sešiem gadiem.

(2) Par tādām pašām darbībām, ja tās izdarītas atkārtoti vai ja tās izdarījusi valsts amatpersona, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku no trim līdz desmit gadiem, konfiscējot mantu vai bez mantas konfiskācijas.

### **323.pants. Kukuļdošana**

(1) Par kukuļdošanu, tas ir, par materiālu vērtību, mantiska vai citāda rakstura labumu nodošanu vai piedāvāšanu, ja piedāvājums pieņemts, personiski vai ar starpnieku valsts amatpersonai, lai tā, izmantojot savu dienesta stāvokli, izdarītu vai neizdarītu kādu darbību kukuļdevēja vai kukuļa piedāvātāja, vai citas personas interesēs, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz sešiem gadiem.

(2) Par tādām pašām darbībām, ja tās izdarītas atkārtoti vai ja tās izdarījusi valsts amatpersona, vai arī ja tās izdarījusi personu grupa pēc iepriekšējas vienošanās, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku no pieciem līdz divpadsmit gadiem, konfiscējot mantu vai bez mantas konfiskācijas.

(3) Par tādām pašām darbībām, ja tās izdarījusi organizēta grupa, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku no pieciem līdz piecpadsmit gadiem, konfiscējot mantu, un ar policijas kontroli uz laiku līdz trim gadiem.

*(25.04.2002. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 13.12.2007. likumu, kas stājas spēkā 12.01.2008.)*

### **324.pants. Kukuļdevēja un kukuļošanas starpnieka atbrīvošana no kriminālatbildības**

(1) Personu, kas devusi kukuli, atbrīvo no kriminālatbildības, ja kukulis šai personai izspiests vai ja tā pēc kukuļa došanas labprātīgi paziņo par notikušo. No kriminālatbildības atbrīvojama persona, kura kukuli piedāvājusi, ja tā labprātīgi paziņo par notikušo.

(2) Ar kukuļa izspiešanu jāsaprot tā pieprasīšana par likumīgu darbību izdarīšanu, kā arī pieprasīšana, kas saistīta ar draudiem kaitēt personas likumīgajām interesēm.

(3) Kukuļošanas starpnieku vai atbalstītāju atbrīvo no kriminālatbildības, ja viņš pēc noziedzīgo darbību izdarīšanas labprātīgi paziņo par notikušo.

*(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 25.04.2002. likumu, kas stājas spēkā 23.05.2002.)*

### **325.pants. Valsts amatpersonai noteikto ierobežojumu pārkāpšana**

(1) Par valsts amatpersonai likumā noteikto ierobežojumu pārkāpšanu, ja tā izdarīta atkārtoti vai ar to radīts būtisks kaitējums valsts vai sabiedrības interesēm vai ar likumu aizsargātām personas tiesībām un interesēm, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz trim gadiem vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz piecdesmit minimālajām mēnešalgām.

(2) Par šā panta pirmajā daļā paredzētajām darbībām, ja tās izdarījusi valsts amatpersona, kas ieņem atbildīgu stāvokli, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz pieciem gadiem, konfiscējot mantu vai bez mantas konfiskācijas.

*(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 17.10.2002. un 12.02.2004. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2005.)*

### **326.pants. Neatļauta piedalīšanās mantiskos darījumos**

(1) Par mantiska darījuma veicināšanu vai piedalīšanos tajā, ja to mantkārīgā nolūkā vai citas personiskās ieinteresētības dēļ izdarījusi valsts amatpersona, kurai tas sakarā ar dienesta stāvokli ar likumu aizliegts, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz diviem gadiem vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz simt minimālajām mēnešalgām.

(2) Par tādām pašām darbībām, ja tās izdarījusi valsts amatpersona, kas ieņem atbildīgu stāvokli, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz pieciem gadiem, konfiscējot mantu vai bez mantas

konfiskācijas.

*(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 12.02.2004. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2005.)*

### **326.<sup>1</sup> pants. Tirgošanās ar ietekmi**

(1) Par materiālu vērtību, mantiska vai citāda rakstura labumu piedāvāšanu vai nodošanu jebkurai personai, lai tā, izmantojot savu dienesta, profesionālo vai sociālo stāvokli, personiski ietekmētu valsts amatpersonas darbību vai lēmuma pieņemšanu, ja nav šā likuma 323. pantā paredzētā nozieguma pazīmju, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz vienam gadam vai ar arestu, vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz piecdesmit minimālajām mēnešalgām.

(2) Par materiālu vērtību, mantiska vai citāda rakstura labumu, to piedāvājuma pieņemšanu, ko izdarījusi jebkura persona, lai tā, izmantojot savu dienesta, profesionālo vai sociālo stāvokli, personiski ietekmētu valsts amatpersonas darbību vai lēmuma pieņemšanu vai pamudinātu kādu citu personu ietekmēt valsts amatpersonas darbību vai lēmuma pieņemšanu, ja nav šā likuma 198. un 320.pantā paredzētā nozieguma pazīmju, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz diviem gadiem vai ar arestu, vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz piecdesmit minimālajām mēnešalgām.

*(25.04.2002. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 12.02.2004. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2005.)*

### **326.<sup>2</sup> pants. Prettiesiska labumu pieprasīšana un pieņemšana**

(1) Par materiālu vērtību, mantiska vai citāda rakstura labumu apzināti prettiesisku pieprasīšanu un pieņemšanu, ko pats vai ar starpnieku izdarījis valsts vai pašvaldības iestādes darbinieks, kurš nav valsts amatpersona, vai valsts institūcijas pilnvarota tāda pati persona par kādas darbības izdarīšanu vai neizdarīšanu labuma devēja interesēs, ļaunprātīgi izmantojot savas pilnvaras, neatkarīgi no tā, vai pieņemtās materiālās vērtības, mantiska vai citāda rakstura labumi domāti šai personai vai jebkurai citai personai, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz trim gadiem vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz astoņdesmit minimālajām mēnešalgām.

(2) Par tādām pašām darbībām, ja tās izdarītas atkārtoti vai lielā apmērā, vai tās izdarījusi personu grupa pēc iepriekšējas vienošanās, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz pieciem gadiem vai ar mantas konfiskāciju, vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz simt minimālajām mēnešalgām, atņemot tiesības uz noteiktu nodarbošanos vai tiesības ieņemt noteiktu amatu uz laiku līdz diviem gadiem vai bez tā.

*(16.02.2006. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 22.03.2006.)*

### **327.pants. Dienesta viltojums**

(1) Par dokumenta viltošanu vai par apzinātu viltota dokumenta izsniegšanu vai izmantošanu, ja to izdarījusi valsts amatpersona, —

soda ar arestu vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz divdesmit minimālajām mēnešalgām.

(2) Par tādām pašām darbībām, ja tās izdarītas atkārtoti vai ja tās izdarītas mantkārīgā nolūkā, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz diviem gadiem vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz četrdesmit minimālajām mēnešalgām.

*(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 12.02.2004. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2005.)*

### **328.pants. Nepatīess dienesta ziņojums**

Par apzināti nepatiesu ziņu sniegšanu institūcijai vai valsts amatpersonai, kurai ir tiesības šīs ziņas pieprasīt, kā arī par dokumenta vai ziņu slēpšanu vai apzinātu noklusēšanu, ja to izdarījusi valsts amatpersona, kurai ir pienākums šīs ziņas sniegt, un ja ar to radīts būtisks kaitējums, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz trim gadiem vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz sešdesmit minimālajām mēnešalgām.

*(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 12.02.2004. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2005.)*

### **329.pants. Neizpaužamu ziņu izpaušana**

Par neizpaužamu ziņu, kas nav valsts noslēpums, izpaušanu, ja to izdarījusi valsts amatpersona, kas par ziņu neizpaušanu bijusi brīdināta vai kas saskaņā ar likumu ir atbildīga par ziņu glabāšanu, —

soda ar arestu vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu līdz divdesmit minimālajām mēnešalgām.

*(26.05.2005. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 24.06.2005.)*

### **330.pants. Neizpaužamu ziņu izpaušana pēc amata atstāšanas**

Par tādu neizpaužamu ziņu, kuras nav valsts noslēpums, izpaušanu, ja persona to izdarījusi pēc valsts amatpersonas dienesta atstāšanas laikā, kas tai noteikts brīdinājumā par ziņu neizpaušanu, —

soda ar piespiedu darbu vai ar naudas sodu līdz desmit minimālajām mēnešalgām.

## **XXV nodaļa**

### **Noziedzīgi nodarījumi militārajā dienestā**

#### **331.pants. Noziedzīga nodarījuma jēdziens un tā subjekti militārajā dienestā**

Par noziedzīgiem nodarījumiem militārajā dienestā atzīstami šajā likumā minētie pret noteikto militārā dienesta pildīšanas kārtību vērstie noziedzīgie nodarījumi, kurus izdarījuši karavīri un personas, uz kurām attiecas speciāli likumos paredzēti noteikumi.

*(17.10.2002. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 20.11.2002.)*

#### **332.pants. Patvaļīga prombūtne**

Par patvaļīgu prombūtni, tas ir, Nacionālo bruņoto spēku vienības vai dienesta vietas atstāšanu, kā arī neierašanos bez attaisnojoša iemesla noteiktā laikā dienesta vietā, ja patvaļīga prombūtne ilgusi vairāk par vienu diennakti, bet ne ilgāk par trim diennaktīm un ja tas izdarīts kara vai izņēmuma stāvokļa laikā, kaujas apstākļos, sabiedrisko nekārtību, terorisma vai bruņota konflikta gadījumā izsludinātās ārkārtējās situācijas laikā, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku no trim līdz astoņiem gadiem.

*(14.12.2006. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2007.)*

#### **333.pants. Dezertēšana**

Par dezertēšanu, tas ir, dienesta vietas atstāšanu vai neierašanos dienesta vietā nolūkā izvairīties no aktīvā dienesta, ja tas izdarīts kara vai izņēmuma stāvokļa laikā, kaujas apstākļos, sabiedrisko nekārtību, terorisma vai bruņota konflikta gadījumā izsludinātās ārkārtējās situācijas laikā, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku no desmit līdz piecpadsmit gadiem.



*(14.12.2006. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2007.)*

### **334.pants. Izvairīšanās no aktīvā dienesta**

(1) Par izvairīšanos no aktīvā dienesta pienākumu pildīšanas, nodarot sev kādu miesas bojājumu (pašsakropļošanās) vai simulējot slimību, viltojot dokumentus vai citādi apmānot, kā arī par atteikšanos no dienesta pienākumu pildīšanas —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz pieciem gadiem.

(2) Par tādu pašu nodarījumu, ja tas izdarīts kara laikā vai kaujas apstākļos, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku no desmit līdz piecpadsmit gadiem.

*(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 14.12.2006. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2007.)*

### **335.pants. Nepaklausība**

(1) Par nepaklausību, tas ir, par atklātu atteikšanos izpildīt priekšnieka pavēli, kā arī par citādu tīšu pavēles neizpildīšanu —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz pieciem gadiem.

(2) Par tādu pašu nodarījumu, ja to izdarījusi personu grupa vai ja tas izraisījis smagas sekas, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku no trim līdz desmit gadiem.

(3) Par šā panta pirmajā vai otrajā daļā paredzētajiem nodarījumiem, ja tie izdarīti kara laikā vai kaujas apstākļos, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku no desmit līdz piecpadsmit gadiem.

### **336.pants. Pavēles neizpildīšana**

Par priekšnieka pavēles neizpildīšanu aiz nolaidības, ja tā izraisījusi smagas sekas, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz pieciem gadiem.

### **337.pants. Pretošanās priekšniekam un viņa piespiešana pārkāpt dienesta pienākumus**

(1) Par pretošanos priekšniekam, kā arī citai personai sakarā ar tai uzlikto militārā dienesta pienākumu pildīšanu vai par viņa piespiešanu pārkāpt šos pienākumus —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz pieciem gadiem.

(2) Par tādām pašām darbībām, ja tās izdarījusi personu grupa vai ja tās izdarītas ar vardarbību, vai ja tās izraisījušas smagas sekas, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku no trim līdz desmit gadiem.

### **338.pants. Vardarbība pret padoto**

(1) Par vardarbību pret padoto, ja tās rezultātā viņam nodarītas fiziskas ciešanas, —

soda ar arestu.

(2) Par tīša viegla miesas bojājuma nodarīšanu padotajam —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz trim gadiem.

(3) Par tīša vidēja smaguma miesas bojājuma nodarīšanu padotajam, kā arī par citām darbībām, kurām ir spīdzināšanas raksturs, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz astoņiem gadiem.

(4) Par tīša smaga miesas bojājuma nodarīšanu padotajam —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku no pieciem līdz piecpadsmit gadiem.

### **339.pants. Karavīra goda aizskaršana**

(1) Par goda aizskaršanu ar vārdiem vai darbībām, kas nav saistītas ar vardarbību, ja to padotajam izdarījis priekšnieks vai jaunākajam vecākais, kā arī priekšniekam padotais vai vecākajam jaunākais un ja turklāt kaut viens no viņiem tajā laikā pildījis militārā dienesta pienākumus, —

soda ar arestu.

(2) Par tādām pašām darbībām, ja tās saistītas ar vardarbību, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz vienam gadam vai ar arestu.

(3) Par goda aizskaršanu ar vardarbību, ko nodarījis karavīrs otram karavīram, ja tie neatrodas savstarpējas pakļautības vai vecākuma attiecībās un ja turklāt kaut viens no tiem tajā laikā pildījis militārā dienesta pienākumus, —

soda ar arestu.

*(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 17.10.2002. likumu, kas stājas spēkā 20.11.2002.)*

### **340.pants. Karavīra piekaušana un spīdzināšana**

(1) Par tīšu sišanu vai piekaušanu, kā arī par citādu tīšu vardarbību, ko karavīrs izdarījis pret karavīru, ja kaut viens no tiem pilda militārā dienesta pienākumus, —

soda ar arestu.

(2) Par tādām pašām darbībām, ja tās saistītas ar tīša viegla miesas bojājuma nodarīšanu, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz diviem gadiem.

(3) Par šā panta pirmajā daļā paredzētajām darbībām, ja tās saistītas ar tīša vidēja smaguma miesas bojājuma nodarīšanu vai ja tām ir spīdzināšanas raksturs, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz astoņiem gadiem.

(4) Par šā panta pirmajā daļā paredzētajām darbībām, ja tās saistītas ar tīša smaga miesas bojājuma nodarīšanu, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku no trim līdz divpadsmit gadiem.

*(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 17.10.2002. likumu, kas stājas spēkā 20.11.2002.)*

### **341.pants. Varas ļaunprātīga izmantošana un dienesta pilnvaru pārkāpšana**

Par varas vai dienesta stāvokļa ļaunprātīgu izmantošanu vai dienesta pilnvaru pārkāpšanu, ko izdarījis priekšnieks, ja šis nodarījums izdarīts mantkārīgā nolūkā vai ja radīts būtisks kaitējums, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz desmit gadiem.

### **342.pants. Dienesta nolaidība**

Par dienesta pienākumu nepildīšanu, kā arī par nolaidīgu to pildīšanu, ja to izdarījis priekšnieks un ja tā rezultātā radīts būtisks kaitējums, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz trim gadiem.

### **343.pants. Dienesta mantas izšķiešana un pazaudēšana**

(1) Par karavīra personīgai lietošanai izsniegto tērpu vai uzkabes priekšmetu pārdošanu, ieķīlāšanu vai nodošanu lietošanā citam (izšķiešanu), kā arī par šo priekšmetu pazaudēšanu, pārkāpjot to glabāšanas noteikumus, —

soda ar arestu.

(2) Par dienesta lietošanai uzticēto ieroču, munīcijas, pārvietošanās līdzekļu, militārās tehnikas pārdošanu, kā arī par šo priekšmetu pazaudēšanu, pārkāpjot to glabāšanas noteikumus, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz astoņiem gadiem vai ar arestu.

*(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 17.10.2002. likumu, kas stājas spēkā 20.11.2002.)*

### **344.pants. Militārā dienesta mantas tīša iznīcināšana un bojāšana**

(1) Par ieroču, munīcijas, pārvietošanās līdzekļu, militārās tehnikas tīšu iznīcināšanu vai bojāšanu —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz pieciem gadiem.

(2) Par tādām pašām darbībām, ja ar tām radīts būtisks kaitējums, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku no trim līdz desmit gadiem.

### **345.pants. Militārā dienesta mantas iznīcināšana un bojāšana aiz neuzmanības**

Par ieroču, munīcijas, pārvietošanās līdzekļu vai militārās tehnikas iznīcināšanu vai bojāšanu aiz neuzmanības, ja ar to radīts būtisks kaitējums, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz diviem gadiem vai ar arestu.

### **346.pants. Ieroču, munīcijas, sprāgstvielu, radioaktīvu un bīstamu vielu glabāšanas, izlietošanas, uzskaites un pārvadāšanas noteikumu pārkāpšana**

(1) Par ieroču, munīcijas, sprāgstvielu, radioaktīvu vielu, kā arī citu bīstamu vielu, priekšmetu vai materiālu glabāšanas, izlietošanas, uzskaites vai pārvadāšanas noteikumu pārkāpšanu —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz diviem gadiem vai ar arestu.

(2) Par tādu pašu nodarījumu, ja tas izraisījis smagas sekas, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz pieciem gadiem.

### **347.pants. Kaujas mašīnu vadīšanas un ekspluatācijas noteikumu pārkāpšana**

Par kaujas mašīnas vadīšanas vai ekspluatācijas noteikumu pārkāpšanu, ja tā izraisījusi cilvēka nāvi vai citas smagas sekas, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku no trim līdz desmit gadiem.

### **348.pants. Kuģu vadīšanas noteikumu pārkāpšana**

Par kuģa vadīšanas noteikumu pārkāpšanu, ja tā izraisījusi kuģa bojāeju vai citas smagas sekas, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku no pieciem līdz divpadsmit gadiem.

### **349.pants. Lidojumu un to sagatavošanas noteikumu pārkāpšana**

Par lidojuma vai tā sagatavošanas noteikumu pārkāpšanu, ja tā izraisījusi katastrofu vai citas smagas sekas, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku no pieciem līdz divpadsmit gadiem.

### **350.pants. Sardzes dienesta reglamenta noteikumu pārkāpšana**

(1) Par sardzes dienesta reglamenta noteikumu vai šo noteikumu pielietošanai izdoto pavēļu vai rīkojumu pārkāpšanu, kas izdarīta sardzē vai posteņos, apsargājot munīcijas, ieroču, degvielas, tehnikas noliktavas vai citus objektus, kuriem ir svarīga nozīme, —

soda ar arestu.

(2) Par tādu pašu nodarījumu, ja tas izraisījis smagas sekas, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz pieciem gadiem.

### **351.pants. Iekšējā dienesta reglamenta noteikumu pārkāpšana**

(1) Par iekšējā dienesta reglamenta noteikumu pārkāpšanu, ja to atkārtoti izdarījis karavīrs, kas norīkots diennakts dienestā (izņemot sardzi un patruļu), —

soda ar arestu.

(2) Par iekšējā dienesta reglamenta noteikumu pārkāpšanu, ja to izdarījis karavīrs, kas norīkots diennakts dienestā (izņemot sardzi un patruļu), un ja tas izraisījis smagas sekas, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku no trim līdz astoņiem gadiem.

*(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 17.10.2002. likumu, kas stājas spēkā 20.11.2002.)*

### **352.pants. Militāru ziņu izpaušana**

Par neizpaužamu militāru ziņu izpaušanu, kas nav valsts noslēpums, —

soda ar arestu.

### **353.pants. Kara vešanas līdzekļu nodošana un atstāšana ienaidniekam**

Par uzticēto militāro spēku nodošanu ienaidniekam, kā arī par nocietinājumu, kaujas tehnikas vai

citu kara vešanas līdzekļu atstāšanu ienaidniekam, kad to neattaisno kaujas apstākļi, ja minētās darbības nav saistītas ar nolūku atbalstīt ienaidnieku, komandieri —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku no desmit līdz piecpadsmit gadiem.

### **354.pants. Kaujas lauka patvaļīga atstāšana un atteikšanās lietot ieroci**

Par kaujas lauka patvaļīgu atstāšanu kaujas laikā vai atteikšanos lietot ieroci kaujā —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku no desmit līdz piecpadsmit gadiem.

### **355.pants. Gūstā esoša karavīra noziedzīga rīcība**

(1) Par vardarbību pret citiem karagūstekņiem vai nežēlīgu apiešanos ar viņiem, ja to izdarījis karagūsteknis, kurš ieņem vecākā stāvokli, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku no pieciem līdz desmit gadiem.

(2) Par gūstā esoša karavīra tīšu pret Latvijas Republiku vērstu darbību, kuras nolūks ir atbalstīt ienaidnieku vai palīdzēt ienaidniekam, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku no desmit līdz piecpadsmit gadiem.

*(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 17.10.2002. likumu, kas stājas spēkā 20.11.2002.)*

### **356.pants. Sarkanā Krusta, Sarkanā Pusmēness un Zili Baltā Vairoga nozīmju nelikumīga nēsāšana un ļaunprātīga izmantošana**

Par Sarkanā Krusta, Sarkanā Pusmēness vai Zili Baltā Vairoga nozīmju nelikumīgu nēsāšanu karadarbības rajonos, ja to izdarījusi persona, kurai uz to nav tiesību, kā arī par Zili Baltā Vairoga nozīmju vai par Sarkanā Krusta vai Sarkanā Pusmēness karoga vai nozīmju, vai par sanitārās evakuācijas līdzekļu noteiktā krāsojuma ļaunprātīgu izmantošanu kara laikā —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz diviem gadiem vai ar arestu.

*(18.12.2003. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2004.)*

## **Informatīva atsauce uz Eiropas Savienības direktīvu**

*(21.06.2007. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 19.07.2007.)*

Likumā iekļautas tiesību normas, kas izriet no Padomes 2000.gada 29.jūnija direktīvas 2000/43/EK, ar ko ievieš vienādas attieksmes principu pret personām neatkarīgi no rasu vai etniskās piederības.

## **Pārejas noteikumi**

1. Šā likuma spēkā stāšanās laiku un kārtību nosaka ar īpašu likumu.
2. Ministru kabinets līdz 1998.gada 1.augustam izstrādā un iesniedz Saeimai likumprojektu "Par Krimināllikuma spēkā stāšanās laiku un kārtību".
3. Ministru kabinets līdz 1998.gada 1.augustam izstrādā un pieņem noteikumus:
  - 1) par piekļūšanu datorprogrammām un informācijas sistēmas drošību;
  - 2) par prostitūcijas ierobežošanu.
4. Šā likuma 282.<sup>1</sup> un 282.<sup>2</sup> pants stājas spēkā 2003.gada 1.decembrī.

*(17.10.2002. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 20.11.2002.)*

5. Šā likuma 195.<sup>2</sup> pants stājas spēkā 2006.gada 1.jūlijā.

*(08.12.2005. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 05.01.2006.)*

6. Grozījums šā likuma 61.panta ceturtajā daļā par obligāto pienākumu piedalīties probācijas programmās stājas spēkā 2013.gada 1.janvārī.

*(30.10.2008. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 16.06.2009. likumu, kas stājas spēkā 01.07.2009.)*

7. Šā likuma 58.<sup>1</sup> panta ceturtais daļas 2.<sup>1</sup> un 3.punktu nepiemēro līdz 2012.gada 31.decembrim.

*(16.06.2009. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.07.2009.)*

8. Grozījums šā likuma 65.panta otrajā daļā par brīvības atņemšanas soda termiņa samazināšanu un šā soda veida nepiemērošanu attiecas uz nepilngadīgajiem, kuri noziedzīgu nodarījumu izdarījuši pēc šā grozījuma spēkā stāšanās.

*(16.06.2009. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.07.2009.)*

Likums Saeimā pieņemts 1998.gada 17.jūnijā.

Valsts prezidents G.Ulmanis

Rīgā 1998.gada 8.jūlijā

---

---

#### **PIEZĪMES:**

21.05.2009. likuma "Grozījumi Krimināllikumā"  
Pārejas noteikumi:

"1. Pirmstiesas izmeklēšanas iestāžu, prokuratūras vai tiesu lietvedībā esošajās krimināllietās par noziedzīgiem nodarījumiem, kas izdarīti līdz šā likuma spēkā stāšanās dienai un kvalificēti pēc Krimināllikuma 71., 221., 230. un 244.1 panta, nodarījuma kvalifikācija atstājama negrozīta.

2. Atstāt negrozītu spriedumu personām, kuras notiesātas līdz šā likuma spēkā stāšanās brīdim pēc Krimināllikuma 71.panta."